

NR 4 okt 2001

Sverige & Norge: 61:-
Danmark: 55:-
Finland: 44 mk

Flugfiske i Norden

Kamchatka Öring och harri i Vättern Miniväst
Bergslagsfiske Dee Strip Wings

Det är spöt som ska kröka rygg. Inte din privatekonomi.

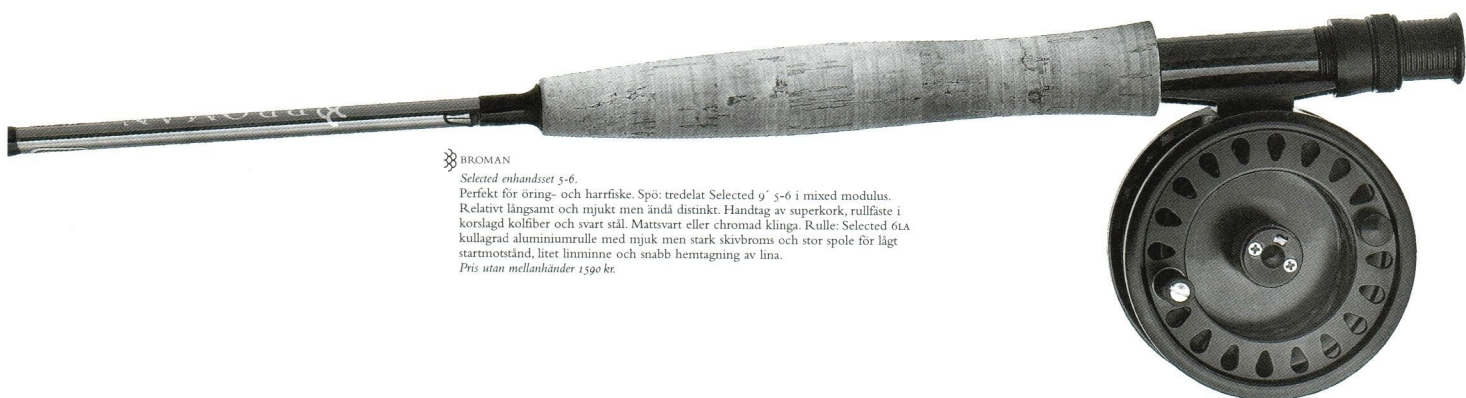

BROMAN

Selected tvåhandsset 9-10.

Underbar utrustning för lax och havsöring. Spö: tredelat Selected 14' 9-10 i mixed modulus. Lagom snabb aktion med mycket ryggrad som ger en näst oslagbar effektivitet utan att inskränka på fiskeglädjen. Handtag av superkork, rullfäste i svart stål. Mattsvart eller chromad klinga. Rulle: Selected 12LA kullagrad aluminiumrulle med extra stark skivbroms och stor spole för lågt startmotstånd, litet linminne och snabb hemtagning av lina.

Pris utan mellanhänder 1990 kr.

BROMAN

Selected enhandsset 5-6.

Perfekt för öring- och harrfiske. Spö: tredelat Selected 9' 5-6 i mixed modulus. Relativt långsamt och mjukt men ändå distinkt. Handtag av superkork, rullfäste i korslagd kolfiber och svart stål. Mattsvart eller chromad klinga. Rulle: Selected 6LA kullagrad aluminiumrulle med mjuk men stark skivbroms och stor spole för lågt startmotstånd, litet linminne och snabb hemtagning av lina.

Pris utan mellanhänder 1590 kr.

BROMAN

Selected enhandsset 7-8.

Kanonset för kust- och strömfiske efter havsöring, mindre lax och gädda. Spö: tredelat Selected 9' 7-8 spö i mixed modulus. Medelsnabb aktion med fantastisk skjut. Handtag av superkork, rullfäste i svart stål. Mattsvart klinga. Rulle: Selected 8LA kullagrad aluminiumrulle med mjuk men stark skivbroms och stor spole för lågt startmotstånd, litet linminne och snabb hemtagning av lina.

Pris utan mellanhänder 1790 kr.

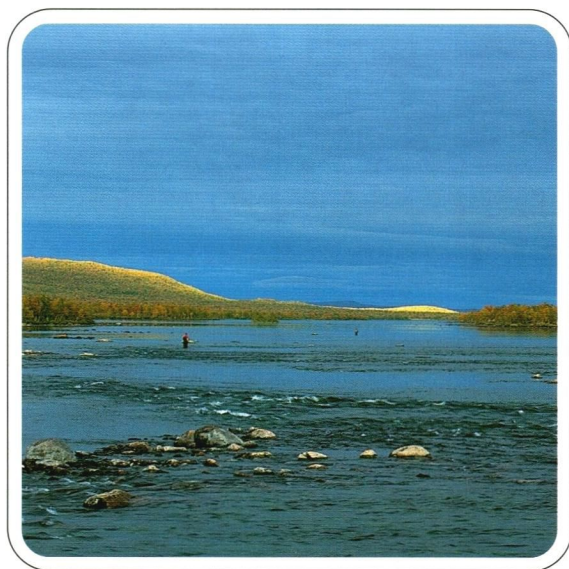
www.fishit.com

Inga mellanhänder
Enhagsvägen 18, Täby. Telefon: 08-544 733 90

Flugfiske i Norden

NR 4 okt 2001

Innehåll i detta nummer:	Sid
Ledaren: Det gäller att inte bli enögd	5
Kamchatka: Fiske under vulkanen	6
Mini-väskor istället för väst	12
Nyt fra Danmark	15
En harr	16
Bokbiten	18
Öring och harr i Vättern	20
En streamer för harren	22
Höstdag vid älven	25
Nytt fra Norge	27
Tropiske eksprestog	28
Bergslagsfiske	32
Dee Strip Wings	36
Nytt från Sverige	39
Krösa-öring	40
Marknadsnytt	44
Höstfiske med Brun Dammslända	48
Köp, sälj & byt	53
The half-hitch Jam Knot	54
Rapsodi i moll	55
Flugfiske VM i Lycksele	56
"Ludde"	58
En lovsång till enkelkroken	62

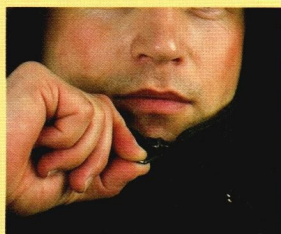

Omslagsbilden:

Foto: Leif Milling

Oilskin VADEJAKKE **i topp kvalitet!**

- ◆ Alle str. med 3 cm lengre raglan erme
- ◆ Nylon/borrelåslukking rundt håndledd
- ◆ Avtagbar hette med snor-regulering Cordfløyel krave
- ◆ Stormfrontklaff som går helt opp til toppen av kraven
- ◆ Drenering i bunnen av utvendige lommer
- ◆ 2 innvendige lommer med glidelås-lukking

direkte fra engelsk fabrikk til deg for

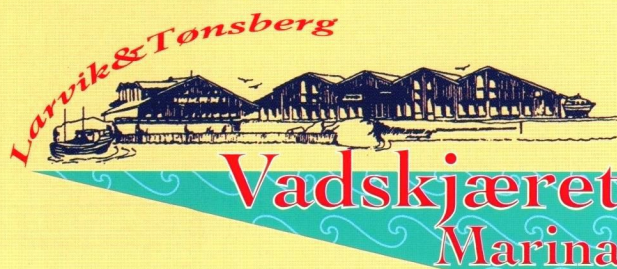
kun nkr 1785,- +postens avgifter. fåes i str.
Small, Medium, Large, X-large, XX-large.

FOR BESTILLING

tlf.: +47 33 13 91 20

Fax: +47 33 13 51 51

e-post: vad-mar@online.no

Vadskjæret Fiskeutstyr as, Havnegata 12, 3263 Larvik tlf.: +47 331 39 120, Fax: +47 331 35 151

Det gäller att inte bli enögd

Vi flugfiskar därför att vi finner att just fiske med fluga ger oss större tillfredsställelse än andra fiskemetoder. Men vår egen dragning till flugornas svåremotståndliga magi får oss kanske ibland att "önsketänka" kring fiskens preferenser för vissa dunkrokar. Det gäller bara att inte bli enögd...

I detta nummer puffar jag tillsammans med Olof Jakobsson för ett lite anorlunda flugval för vätterharren, nämligen att prova en streamer, vilket kanske låter lite märkligt för alla som lärt sig att harrfisket kräver små flugor. Jag minns själv hur förvånad jag blev, då jag för många år sedan första gången fiskade harr på Jylland och då såg hur stora våtflugor många danska flugfiskare på den tiden använde vid harrfisket. Det stämde inte med min egen uppfattning om hur en harrfluga skulle se ut. Men jag fick naturligtvis böja mig för fakta, när den danska harren bevisligen tog flugor bundna på krok nummer 10 och större.

Även i Norrland har åtskilliga harrar tagits på stora våtflugor – eller till och med streamers – för att nu inte tala om alla de harrar som varje år tas på spinnare! Inte minst fick alla berättelser om bifångster av harr vid abborrfiske i Vättern mig att göra jämförelser mellan dessa abborrspinnare och de små dunkrokarna i min egen ask. Jag insåg då med all önskvärd tydlighet att prioriteringen av små flugor var mitt eget val och inte harrens...

Fortfarande väljer jag helst små insektsimitationer när jag går på jakt efter vätterharren, men jag gör det med öppnare ögon, och jag inser att det kan ligga en tanke i att försöka fånga de större harrarnas intresse genom att välja fluga lite friare.

Det faktum att harren tar en spinnare kan kanske göra oss friare i vårt flugval. (Foto: Jan Å Fritzson)

Det är lätt att som flugfiskare fastna i "sanningar" av olika slag; det må sedan gälla flugval, fiskeметод eller annat. I juni-numret skrev jag till exempel en artikel om nattfisket under högsommaren efter havsöring längs den öländska kusten. Bakgrunden till min artikel var alla de trosvissa försäkringar jag fått om att havsöringen endast kunde fiskas vid Öland under tidig vårvinter och då en-

dast vid norra delen av ön – trots att jag visste att alla "experterna" hade fel.

Liknande "sanningar" florerade för några decennier sedan kring havsöringsfisket längs skånekusten, trots goda framgångar hos en skara lokala havsöringsentusiaster. Minnesgoda flugfiskare drar kanske också paralleller till det tidiga fisket i Mörrumsån, där det en gång i tiden hävdades att fisken inte tog på fluga!

Det gäller alltså att inte låsa sig vid några absoluta "sanningar". Den enda sanningen man odelat kan lita till är den man själv har upplevt. Varje säsong tillför egna nya erfarenheter.

Därtill kan FiN kanske ge impulser att prova nya flugmönster, ny fisketeknik eller nya fiskeplatser.

Men i slutändan hamnar vi ändå gärna i de egna preferenserna – och väl är kanske det. Som jag konstaterar inledningsvis flugfiskar vi ju för att flugfisket ger oss största utbytet och tillfredsställelsen.

Och den anrättningen kräver kanske att vi kryddar med lite eget "önsketänkande" för att ge vårt flugfiske den rätta, oemotståndliga magin.

Gunnar Johnson

Kamchatka:

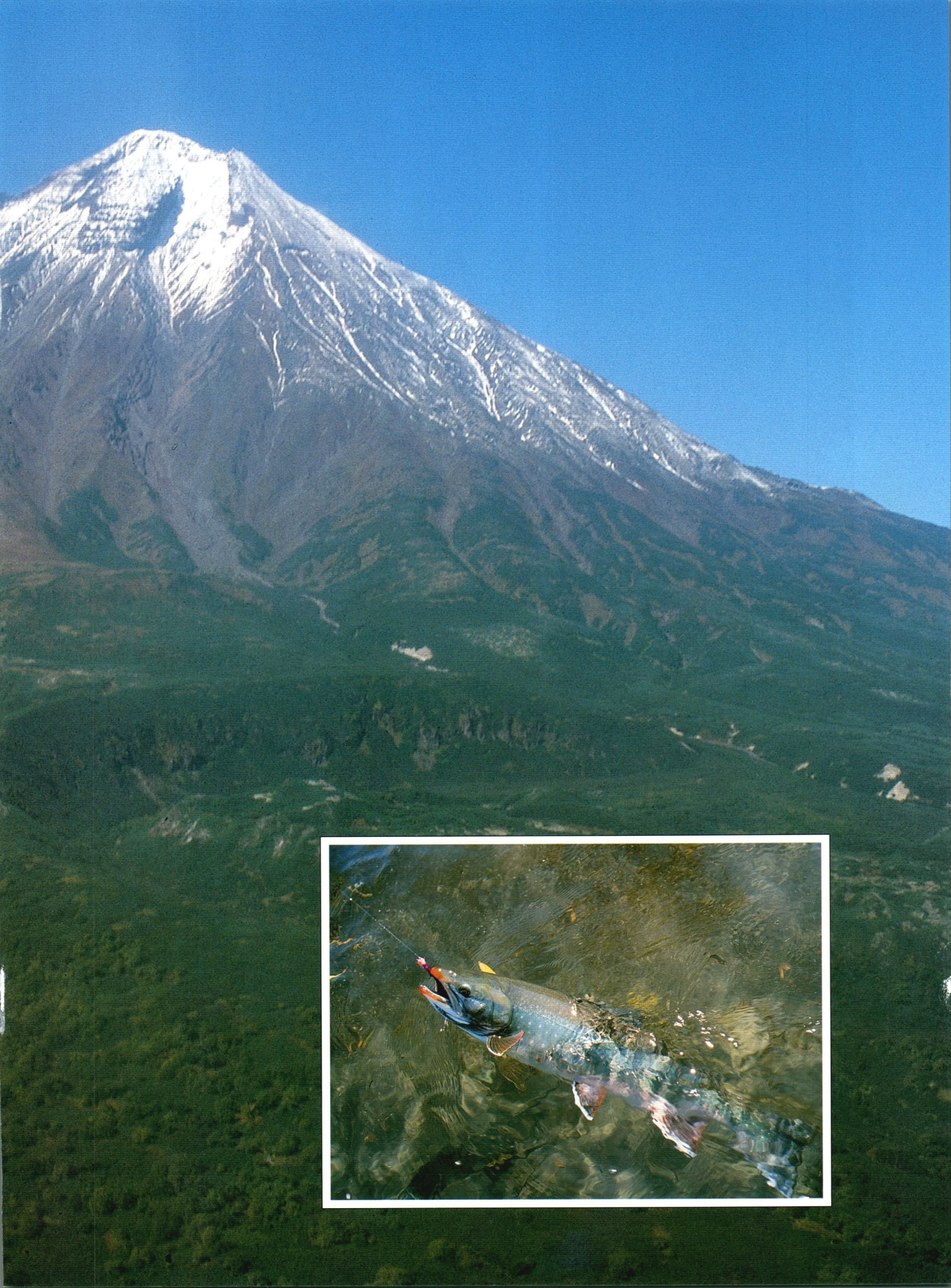
Fiske under vulkanen

Text & foto: Tord Andreasson

Jag lägger ett första provkast i den snabba strömmen för att få ut lina och siktar nästa gång mot strandkanten under träden vid utgången av bakvattnet. Flugan har nästan hunnit ut i strömkanten då det blir ett distinkt ryck i linan. En regnbåge på knappa kilot får visa prov på luftakrobatik innan den får friheten åter.

Oleg skrattar och påpekar med den lilla engelska han kan att jag lyckats lura "a baby rainbow". Och skall sanningen fram är detta nog resans minsta regnbåge...

forts på nästa uppslag

Nyss återvunnen frihet...

Till vänster: Lugna bakvatten som djuprännan under träden i bakgrunden håller ofta stor regnbåge.

Nedan: Vi stannar ofta och provar intressanta fiskeplatser.

Föregående uppslag: Den mäktiga vulkanen Opala dominerar landskapet.

Infälld bild: Dolly varden med antydning till lekdräkt.

Att få åka till Kamchatka för att fiska vild regnbåge, dolly varden och olika stilla havslaxar vid en björnrik älv är det ultimata flugfiskeäventyret

Oleg kastar en snabb blick över axeln och styr med resoluta årtag flotten in i ett bakvatten. Framför oss ligger en intressant meander med omväxlande snabba partier, bakvatten och djuphål. Oleg pekar ut tre vägar nerför deltat och uppmanar oss att fiska var sin sträcka. Det är min tur att välja först och jag bestämmer mig för att prova den vänstra fåran. Björn tar den högra och Peer den mittersta. Jag lägger ett första provkast i den snabba strömmen för att få ut lina och siktar nästa gång mot strandkanten under träden vid utgången av bakvattnet. Flugan har nästan hunnit ut i strömkanten då det blir ett distinkt ryck i linan. En regnbåge på knappa kilot får visa prov på luftakrobatik innan den får friheten åter.

Oleg, som vadat ner med flotten, skrattar åt det hela och påpekar med den lilla engelska han kan att jag lyckats lura "a baby rainbow". För skall sanningen komma fram var detta nog resans minsta regnbåge.

En dryg vecka tidigare har Iljushin maskinen, efter nästan 9 timmars flygning från Moskva, stannat vid terminalbyggnaden vid Petropavlovsk flygplats. Vår tolk Oxana möter oss som utlovat och ledsagar oss genom den smått kaotiska bagageutlämningen.

En stund senare har hela sällskapet samlats i minibussen för vidare transport till helikopterbasen en knapp mil bort. Runt helikopterplattan står ett tiotal MI-8 maskiner i mycket varierande skick. Det är uppenbart att vissa används som reservdelslager till de som är i drift.

En halvtimme senare har vi hämtat ut flygdokument, hälsat på våra ryska guider, tankat, lastat samt kommit upp i luften som planerat. Dånet från turbinen gör det lönlöst att försöka samtala.

Denna första dag i Kamchatka är instabil med byar och regn i luften varför färden känns litet vinglig, men efter att vi passerar bergen stabiliseras vädret och vi landar vid en av solen belyst älv vid namnet Opala.

Första lägret

Några timmar senare har vi hunnit fiska av oss en stund och drivit nerför älven till vår första lägerplats, precis i tid för att uppleva en första (men inte sista) kraftig regnskur. Guiderna jobbar snabbt och effektivt, riggar mattält och presenningar medan vår kock Tatjana sätter i gång med kvällsmaten. Geoff och John, två engelska gentlemen över de 60, har inte tältat sedan de var scouter, så jag finner det tillrådligt att demonstrera hur man sätter upp ett modernt kupoltält. Deras härliga humor och humor smittar snabbt av sig på oss andra. Denna första kväll blir tidig, tio timmars tidskillnad har satt sina spår och jag väljer att lyda kroppens signaler.

Nästa morgon vaknar vi tidigt. Det är fortfarande mörkt, frosten täcker marken men kaffet står redan färdigt. Flera av oss har tydligt hört björnen, som under natten plaskande lufsade förbi i vattenbrynet nedanför lägret och detta blir vårt främsta samtalsämne runt frukostbordet.

Ett par timmar senare har vi fördelat folk och utrustning i våra tre flottar. Innan vi ger oss iväg, delar Jevgeny ut fiskelicenserna, ger några fisketips och går igenom fiskereglerna. Hullinglös enkelkrok, högst en regnbåge får tas upp per tur och besökare. För lax och röding råder inga regler, endast rekommendationer.

Han nämner senare att vi är den första och enda gruppen som besöker älven detta år, och man är angelägen att besökare skall göra så liten påverkan som möjligt. Senare förstår vi att denna älv ingår i ett forskningsprojekt, som han jobbar med utanför fiskesäsongen, och att han känner mycket varmt för den.

Jevgeny berättar också att björnarna är talrika men helt ofarliga bara de inte känner sig trängda eller hotade, vilket i praktiken kräver att man överrump-lar dem. Vi följer därför hans råd att hålla ögonen öppna och ge oss tillkännan då vi befinner oss på eller nära stranden.

Romsnyltare

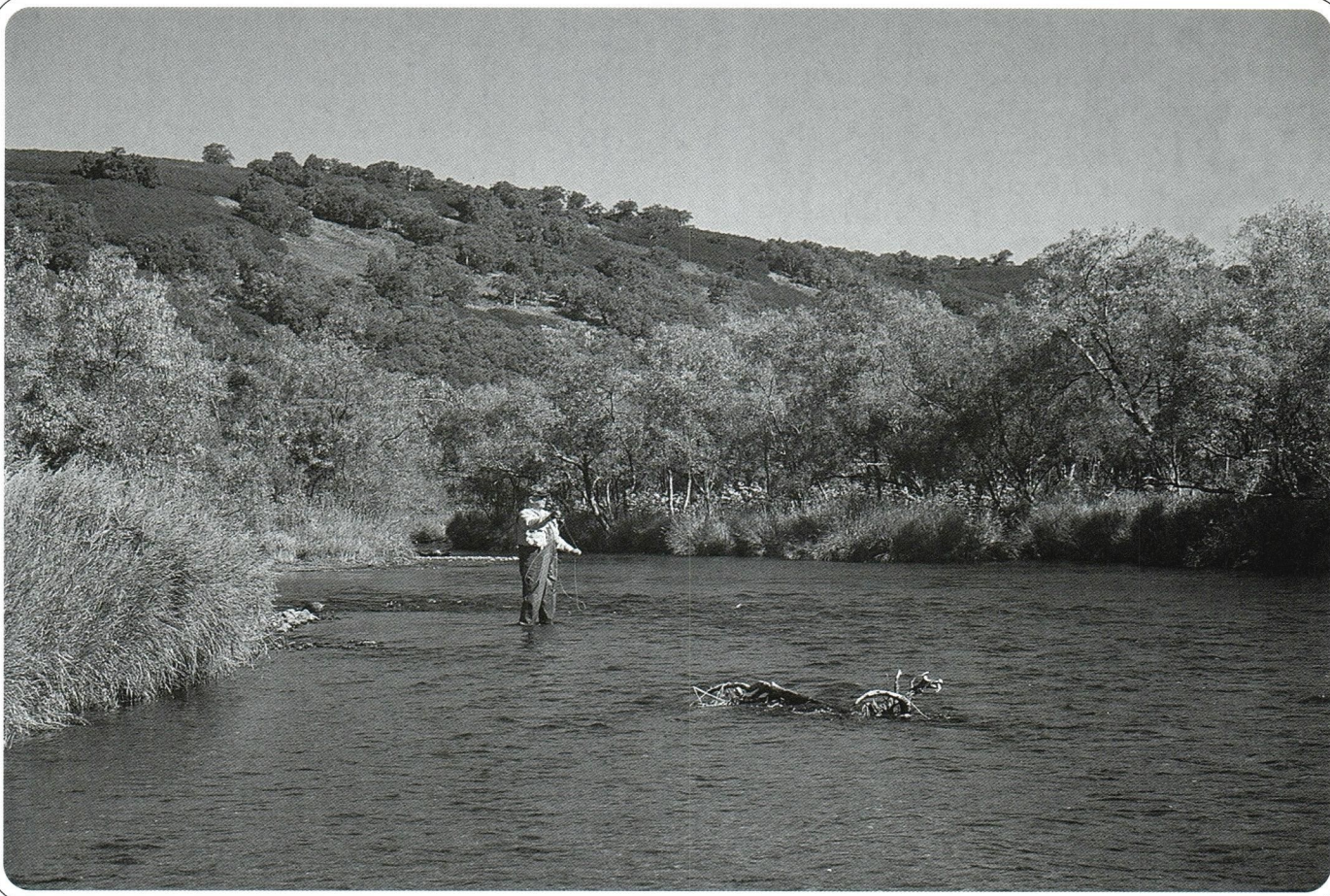
De första dagarna bjuder på lätt flottning nerför en stundtals mycket grund älv. September innebär normalt lågvatten och detta förstärks av den ovanligt torra och varma sommaren. Runt om oss reser sig bergsmassiv prydda med enstaka snöfläckar. Vegetationen på dessa sluttningar påminner om ett lapptäcke av mörka och ljusa gröna fläckar med inslag av tidiga höstfärger.

Vi ömsom driver nerströms, ömsom stannar för att fiska intressanta sel och djuphål. Vid dessa ställen samlas lax inför leken. Här uppe i älvsystemet är det främst fråga om hundlax (keta på ryska) men även en del indianlax (nerka). Så här sent i deras livscykel är de dock inga vidare fighters och vi lämnar dem ifred. Nerströms dessa laxar samlas det som regel rödingar (stilla-havsröding, dolly varden), sanna oportunisterna som väntar på tillfälle att komma över minsta romspill, och det är dessa som vi siktar in oss på. Favoritflugan för dessa situationer är en romkornimitation fiskad nära botten.

De flesta rödingar är mellan ett halvt och ett par kilo, med enstaka exemplar upp emot tre. Vi behåller så många som Tatjana behöver till matlaget. Geoff och John från England håller fast vid sina DT-linor under hela resan, men accepterar så småningom att det som sitter längst ut på tafsen inte måste se ut som en traditionell våtfluga för att fånga fisk. Dr. Jim och Dr. John från Irland är mer moderna i sin syn på fiske och detta reflekteras i deras utrustning. De visar sig vara mycket energiska och skickliga flugfiskare som toppar fångststatistiken varje dag. De fiskar i princip konstant från tidig morgon till sen kväll.

Björnmöte och musfluga

Överallt längs älven ser man björnstigar. Mycket riktigt får vi också se
forts på nästa sida

Övre sträckorna av Opala fiskas lätt av med korta kast från strandkanten.

forts från föreg sida

flera spanande eller fiskande björnar, men de flesta försvinner snabbt när de blir varse oss. En nalle dröjer sig dock kvar ett tag och skall bli föremål för filmning. Oxana ger sig iväg med videokameran i sällskap av Sergei. Björnen protesterar dock mot fotografens närvaro och gör en skenattack då de befinner sig på kanske femtio meters avstånd.

Under reträtten vill det sig så illa att Oxana trampar snett och stukar foten. Dr. Jim från Irland visar sig emellertid vara en alldeles riktig doktor och får ett ypperligt tillfälle att visa prov på sin yrkesskicklighet. Foten antar trots den snabba behandlingen formen av ett klot, men trots olägenheten och smärtan hör vi aldrig vår tolk klaga.

Vid slutet av andra dagen börjar Jevgeny se besvärad ut. Vi övriga har upplevt ett fantastiskt fiske efter röding, men han förstår inte varför vi ännu inte har fått några regnbågar, trots att de flesta i sällskapet visar sig vara erfarna och skickliga flugfiskare.

Tredje dagen möter vi det som vi rest hit för. Framför oss ligger ett intressant

delta och Jevgeny tipsar mig att prova en musfluga. Första kastet mitt i en lugn pool ger ingenting. Jevgeny säger till mig att istället kasta flugan upp på strandbrinken och menda nerströms. Flugan studsar tillbaka, lägger sig på rätt köl i vattenbrynet och bukten i linan sätter snart fart på den, så att den ser ut som en lämmel som simmar för livet. En plötslig virvel och den försvinner i djupet.

En stund senare återutsätter jag min första Kamchatkabåge, efter att Jevgeny med ett stort och äkta leende fastställt längden till 26 tum. Det gula måttbandet skulle komma fram många gånger under den kommande veckan. Den användbara delen av skalan blir biten mellan 25 och 30 tum.

Driftfiske och strandhugg

För varje ny dag fördelar man om folket i flottarna, varför vi ges möjlighet att dela guidernas erfarenheter. Som regel håller vi ett avstånd om flera hundra meter mellan flottarna, gör

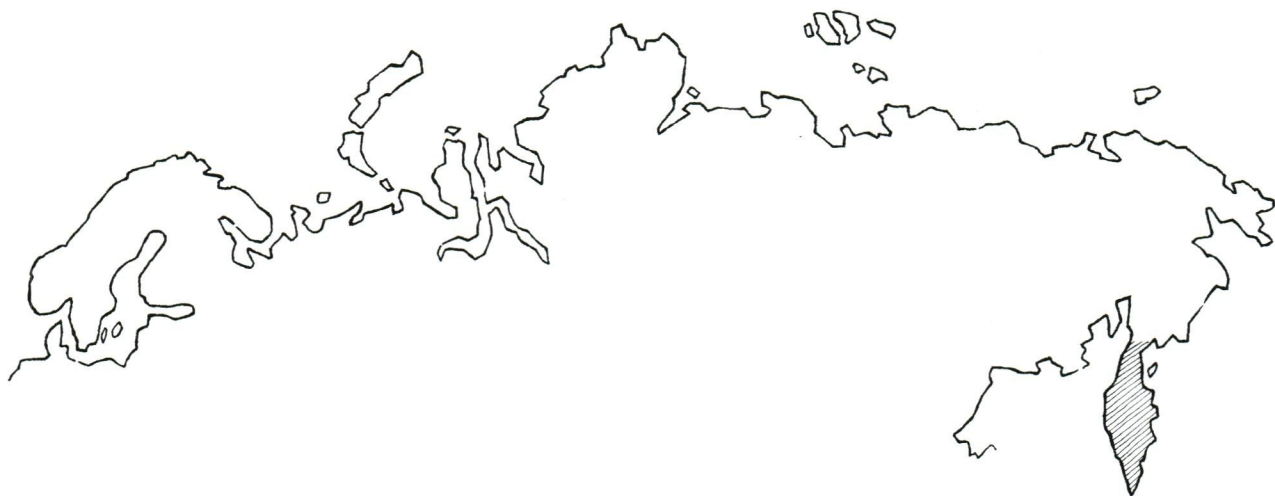
många strandhugg och fiskar olika platser växelvis.

Guiderna är utrustade med walkietalkie för att hålla kontakt mellan flottarna, samt en kortvågsradio för att planera upphämtningen vid slutet av flottningen. Utrustningen är genomgående av god standard och organisationen mycket professionell. En stor eloge till våra värdar som ansträngde sig föredömligt för att upplevelserna av fisket skulle vara så totala som möjligt.

Vi fiskar även från flottan under drift. Guiden försöker hålla den halvt ton tunga flottan i rätt läge och fiskaren hinner med ett, högst två kast innan man drivit förbi ståndplatserna. Regnbågarna hugger utan förvarning i dessa situationer och nästa uppgift för rorsmannen blir att hitta en lämplig grusbänk att stranda flottan på för att underlätta för fiskarna.

En trekilos helvild båge är ganska bångstyrig att landa och återutsätta från en drivande gummiflotte. Utan håv hanteras den enklast med fast mark under fötterna.

forts på sid 52

Information om Kamchatka:

Regnbåge, harr, dolly varden och stillahavslax

Kamchatka är en av världens största halvöar, cirka 375 000 km² och sträcker sig omkring 1 000 km från norr till söder. Breddgraden motsvarar halva södra Sverige, tidskillnaden är plus 10 timmar. Klimatet är tempererat tack vare Stilla Oceanen, dock är det kallare än här hemma. I det inre av halvön råder ett bister arktiskt klimat.

Var man än befinner sig, påminns man att terrängen är vulkanisk. Halvön genomlöps av två stora bergskedjor med mer än hundra vulkaner, varav några högre än 4 000 meter. Förutom vulkaner hittar man geotermisk aktivitet på flera ställen. Många turister besöker Kamchatka just för vulkanernas skull och upplevelsen att bestiga och studera dessa mäktiga berg från nära håll.

Opala är en underbart vacker älv i orörd vildmark vars lopp bjuder på variation och en del dramatik. Man bjuds på en mäktig vy över den nästan perfekta stratovulkanen med samma namn som älven. Älven passerar bland annat genom smala klyftor i resterna av en urgammal vulkankrater. Några forsar av klass 3 eller 4 är en enkel match för den erfarna flottfaren, men ingenting för novisen. Hela älvens lopp är 160 km och vattenupptagningsområdet 4 070 km². Flottningen påbörjas högt uppe och avslutas innan man når den låglänta slätten vid kusten. Älvens övre och mellanlopp är kristallklart, lagom strömt och ganska grunt, vilket gör dessa partier idealiska för flugfiske.

Fisket är riktat efter salmonider som hör hemma runt Stilla Oceanen, det vill säga stillahavslax, regnbåge, harr och stillahavsröding (dolly varden). Alla fem nordamerikanska laxarterna finns representerade, dessutom finns en rent asiatisk laxart ur *Oncorhynchus*-släktet som på engelska heter Cherry Sal-

mon och är ganska ovanlig. Regnbåge heter för övrigt mykiss på ryska och förekommer på västra Kamchatka även som havsvandrande steelhead.

Lämplig utrustning är klass 6–9, beroende på art och metod och även på styrkan på vinden, som under dagtid blåste envist från sydväst hela tiden under vår resa. Till regnbåge och röding är en flytlina med sjunktafs eller möjligen sinktip att föredra. Till lax kan en uppsättning sjunklinor för de djupa poolerna vara klart användbara. Till regnbåge är standardflugan en förtyngd Egg Sucking Leech (romkornsugande igel) i lila eller svart, storlek 4–6, fiskad "dead drift". I de lugna bakvattnen är fiske med en musfluga (imitation av lämmel eller sork) av hjorthår en spännande metod. Till rödingen är romkornimitationer utmärkta (Iliamna Pinkie, Babine Special) fiskade nära botten. Till silverlax kan det vara läge att prova riktigt glittriga flugor som Flash Fly eller färgglada marabouflugor. Som ni kanske hunnit gissa har amerikanska flugfiskare redan varit här och det har satt sina spår.

Fiskesäsongen sträcker sig från juli till mitten av oktober.

Aeroflot har ett flyg om dagen från Moskva. Huvudstaden heter Petropavlovsk-Kamchatsky och rymmer huvuddelen av halvöns befolkning, kanske en kvarts miljon. I och runt huvudstaden finner man ett visst utbud av hotell och restauranger. Se till att ha med dig allt du behöver i utrustning innan du anländer till Kamchatka. På bättre restauranger kan du betala med USD. Du rekommenderas dock att ha rubel tillgängliga för att bekvämt täcka övriga kostnader.

När säsongen är slut och det är dags att hänga undan västen, finns det kanske anledning att samtidigt plocka igenom innehållet och göra en välbehövlig utrensning bland alla "måste-prylar" ... Att många läsare redan insett hur deras sam-larmani nått oönskade proportioner visade antalet telefonsamtal efter min artikel "Vilse i västen" i FiN:s decembernummer 1998. Här kommer ytterligare tips på samma tema

Mini-väskor i stället för väst

Text, foto & teckningar: Gunnar Johnson

På 60-talet, då det inte var lika lätt att få tag på flugfiskeutrustning som idag, sydde jag mig två mini-fickor för flugaskar och andra småprylar, vilka jag ville ha med under mina fisketurer. Jag hade inte någon väst, men sydde samtidigt en "sele" på vilken jag kunde fästa de båda väskfickorna. Men eftersom de var lösa, kunde jag också flytta över och bära dem i bältet eller sätta fast dem utanpå fiskekorgen.

Efter några år sydde jag sedan en fiskeväst som jag då tyckte svarade mot mina behov. Det har blivit ytterligare några stycken under åren som gått, men idag föredrar jag många gånger att ha mina nedbantade flugaskar i skjortans bröstfickor tillsammans med tafsmaterial och en flaska torrflugeimpregnering. Tafsklipparen fäster jag med en ögleförsedd snodd i ett knapphål på skjortan. Därtill endast en kniv i bältet.

Men det finns trots allt en del småprylar, vilka jag vill ha med mig under fisket, men som jag inte använder mer

än någon gång emellanåt under en fiskedag. Några är så skrymmande att de kräver en mindre ryggsäck. Men att bära en sådan tillsammans med en fiskeväst blir obekvämt och har bidragit till att jag sökt nya lösningar. I min ryggsäck finns en lätt skaljacka, en liten termos och oftast också en mini-kikare och en anteckningsbok. Andra småprylar kan vara en reservask med udda flugor, myggmedel, solglasögon och liknande. Andra flugfiskare gör förmodligen andra prioriteringar, men det är intressant att konstatera hur många "måste-prylar" man kan utsluta utan att sakna dem...

Befinner jag mig vid en mindre regnbågstjärn, där jag kan ha min ryggsäck liggande på någon strategisk plats, till exempel vid ett vindskydd, så har storleken på säcken inte någon större betydelse.

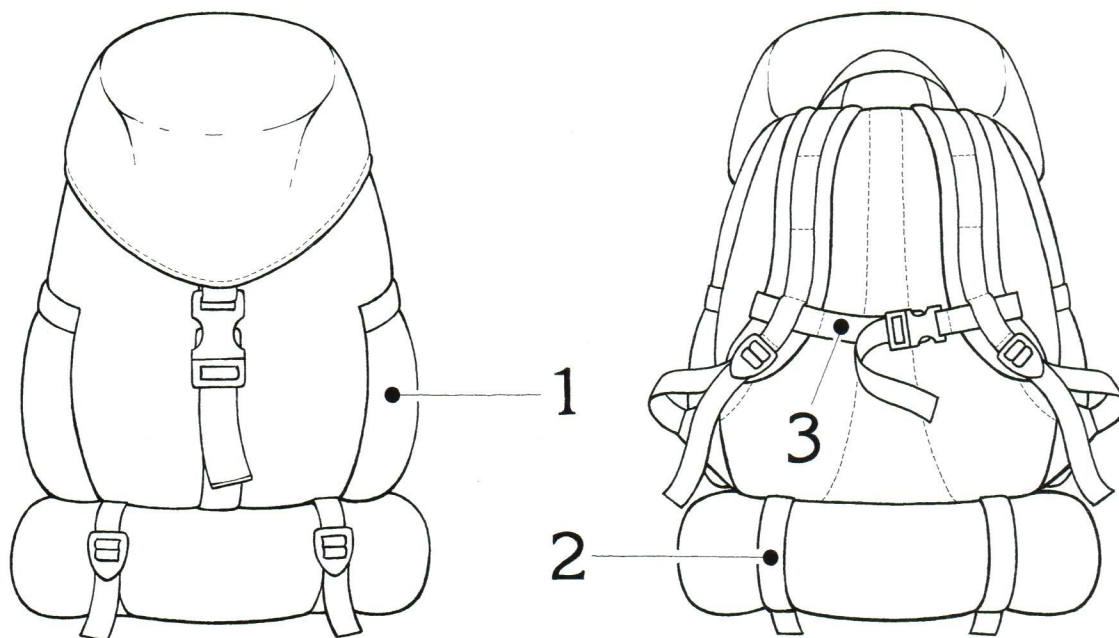
Jag behöver inte heller vara lika uppmärksam på att begränsa antalet fiskeprylar jag tar med mig. Därför använder jag vid sådana tillfällen fortfarande

de emellanåt en mindre fiskeväst eller en midjeväska.

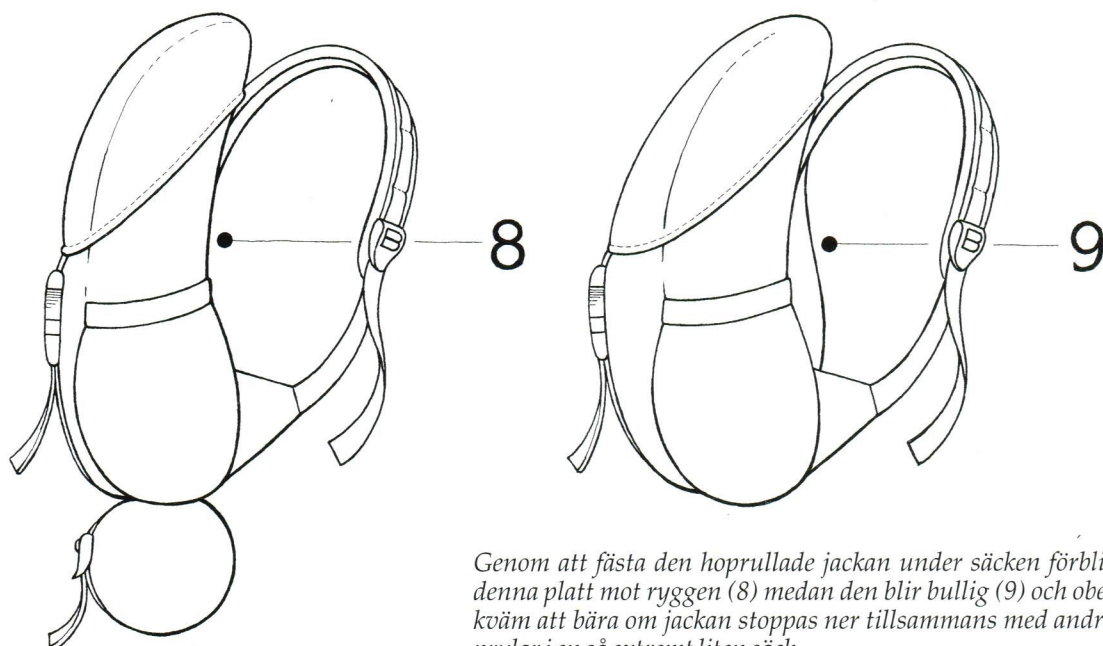
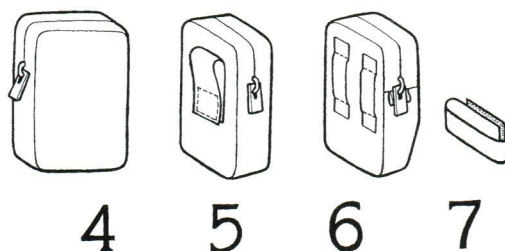
Men om jag befinner mig vid en å eller älv, där jag kanske vandrar åtskilliga kilometer från utgångspunkten under en fiskedag, så kräver fisket att jag bär med mig allt jag behöver i en mindre ryggsäck. Den får inte vara särskilt stor, men ska ändå innehålla regn- och förstärkningsplagg, matsäck och termos eller en liten kaffepanna, tändstickor och därtill de ovan nämnda småprylarna, vilka jag vet mig behöva någon gång då och då under dagen, men som jag inte använder hela tiden.

Jag har ett par sådana småsäckar på 10-15 liter, som jag försett med packremmar undertill för att kunna bära en hoprullad jacka fäst på säckens undersida istället för att stoppa ner den i säcken. Det ökar den lilla säckens kapacitet – jag har ju alla "litrarna" kvar för andra prylar. Men huvudorsaken är att säcken med jackan fäst på

forts på nästa uppslag

Miniryggsäck på 10–15 liter med utanpåliggande fickor (1) för myggmedel, solglasögon och liknande småprylar. Komplettera med hällor för packremmar (2) för förvaring av en hoprullad jacka. Småfackväskorna (4–6) kan fästas på säckens bröstrem (3) eller med ett kardborreförsett band (7) direkt på bärremmarna, där de sitter lätt tillgängliga.

Genom att fästa den hoprullade jackan under säcken förblir denna platt mot ryggen (8) medan den blir bullig (9) och oönskade att bära om jackan stoppas ner tillsammans med andra prylar i en så extremt liten säck.

Det ligger en stor frihetskänsla i att begränsa sin utrustning. Fiskeupplevelsen blir mer äkta och ursprunglig, när man inser att kunskapen och skickligheten som flugfiskare inte ligger i alla prylar man släpar med sig

forts från föreg uppslag

detta sätt ligger platt mot ryggen, medan samma jacka liggande inne i säcken gör denna rund och bullig och får den att trycka mellan skulderbladen. Säckerna blir med andra ord obekväma att bära, även om den är mycket lätt.

Det finns en del olika miniryggsäckar på marknaden. Haglöfs har till exempel några små säckar i sin Tight-serie. Dessutom finns några billiga säckar av fabrikkatet Eastpack. Även tyska Vaude har flera olika modeller, varav flera är framtagna speciellt för mountainbikeåkare. Någon utanpåliggande ficka på minisäcken, eventuellt en meshficka, kan vara ett plus. Där kan man förvara prylar av "mellanprioritet" som man vill ha lätt tillgängliga, till exempel myggmedel. Utöver de småryggsäckar jag brukar använda på hemmaplan, så har jag under fjällfiske ibland tagit loss locket till min stora fjällryggsäck och använt detta tillsammans med ett par packremmar som minisäck.

Under de senaste åren har jag emellertid slutit cirkeln genom att överflytta idén bakom de små fickorna på min sele från 60-talet till mina minisäckar. Orsaken är den uppsjö av småväskor som idag finns att köpa. De finns av flera olika fabrikkat avsedda för många olika ändamål; att förvara kompaktkameror och minikikare, mobiltelefoner och småprylar i största allmänhet. De flesta har en sydd hälla på baksidan för att väskan ska kunna träs på ett bälte. På Haglöfs miniväska till deras Shosho fjällsäcker är denna hälla emellertid öppen på undersidan och försluts med kardborreband, vilket gör den extra lätt att förflytta mellan olika platser på utrustningen.

Idag är de flesta större ryggsäckar försedda med ett fjädrande bröstband mellan bärremmarna. Riktigt små säckar på 10–15 liter saknar ibland bröstband, men de kan lätt komplette-

ras med ett sådant. Detta är nämligen mycket lämpligt att fästa småfacksäckarna på. De hamnar då i perfekt "fiskevästshöjd" och blir lätt tillgängliga och fungerar också vid vadning, vilket inte alltid är fallet om man har dem i byxsbältet. Hållans utformning och

På fiskekorgen kan man fästa småväskorna över en bygel av 2 millimeter tjock mässingstråd, som man bockar till och för in genom flätverket och sedan fäster på korgens insida.

Frihetskänsla

Det ligger en stor frihetskänsla i att begränsa sin utrustning. Denna känsla är naturligtvis fysiskt betingad, eftersom en nedbantad utrustning blir lättare att bära omkring på under en lång fiskedag. Men den stora vinsten ligger egentligen på det rent psykologiska planet och kommer kanske först efter en tid.

På något märkligt sätt kommer man nämligen närmare naturen och fiskeupplevelsen blir mer "äkta" och ursprungligare när man inser att kunskaperna och skickligheten som flugfiskare inte ligger hos prylarna.

När säsongen nu går mot sitt slut och det är dags att hänga upp västen och lägga flugrullar och askar till vinterförvaring, så bjuds ett gyllene tillfälle att sortera bland alla prylar för att konstatera vilka som är nödvändiga och vilka man kan avvara.

Det finns naturligtvis inte en nedbantad utrustning som passar alla smakriktningar och för alla fisketillfällen. Men det

är tämligen säkert att vi alla bär omkring på diverse mer eller mindre onödiga prylar och att det är väl motiverat med en storstädning i västen emellanåt.

Kanske visar det sig då att man till och med klarar sig med ett par små fickor istället för en tung väst.

För övrigt har jag på senare tid i annonser sett att det numera finns speciella ryggsäckar med småfickor på bärremmarna enligt samma koncept som jag använt. Men att fler har tänkt i samma banor visar ju bara att idén är bra och fyller ett behov.

En liten och billig (barnryggsäck) på cirka 7 liter, som med påsydda packremmar fungerar utmärkt vid flugfisket.

placering på baksidan av den lilla miniväskan kräver också att denna fästs på en vågrät rem. Önskar man placera sina småväskor direkt på ryggsäckens bärremmar, så måste man göra ett specialarrangemang – till exempel ett tvärgående band klippt från en packrem att fästa fickan vid. Ett sådant band kan göras öppnings- och avtagbart med en bit kardborreband för att man på ett enkelt sätt ska kunna ta bort eller flytta väskan. Ett litet tips är att bränna det avklippta bandets båda ändar med en cigarettändare för att undvika att det trådar upp sig.

NYT FRA DANMARK

Redaktør Steen Ulnits

Løsning på vej ved Tangeværket

Det ser nu ud til at lysne for atlanterhavslaksen i Gudenåen. I hvert fald er der nu nedsat et udvalg under Skov- og Naturstyrelsen, som skal se på de syv forskellige løsningsmodeller, der er fremsat til en retablering af Gudenåen ved Tangeværket og Tange Sø. Løsningsmodellerne spænder lige fra et kort og aldeles ineffektivt omløb til sølle 15 millioner kroner – til etableringen af 12 kilometer ny å langs Tange Sø, hvilket kan gå hen og koste mere end Skjernå-projektet har gjort. Over en kvart milliard kroner.

Den eksisterende laksetrappe ved Tangeværket fungerer i hydraulisk henseende, men laksene kan blot ikke finde den eller vil ikke bruge den, da der løber alt for lidt vand gennem den. Hertil kommer, at nedtrækkende ungdom går tabt i søen, hvor de ædes af gedder, sandarter og knuder.

Meget taler for og tyder på, at man vil vælge en dyr løsning, der én gang for alle kan få bilagt stridighederne omkring den forkætrede Tange Sø. En løsning, der tillader søen at blive liggende og Gudenåen at passere udenom.

Det nye udvalg under Skov- og Naturstyrelsen skal komme med deres bud på en løsning af problemerne inden den 15. november i år. Inden udgangen af 2002 skal Tangeværkets skæbne være endeligt afgjort.

I en ny indstilling fra det danske havbrugserhverv ytres der ønske om 3-dobling af produktionen og dermed

også en 3-dobling af forureningen. De bakkes indirekte op af EU, som ønsker en årlig 10% stigning i akvakulturen – som kompensation for reducerede fiskekvoter.

Miljøstyrelsen fastsatte efter den første Vandmiljø-handlingsplan et loft på 650 tons udledt N/år, men nedsatte allerede i 1993 mængden til 560 tons. Danske havbrugeres erklærede mål er nu en udledning på 2.000 tons N/år. (N=kvælstof).

Miljøstyrelsen henstillede i 1996 til amterne, at der etableredes et stop for nye havbrug, da den af regeringen fastsatte grænse for udledning af fosfor på 54 tons P/år nærmede sig. Nu har Miljøstyrelsen imidlertid netop udsendt et brev til amterne, hvori man hæver stoppet for nye havbrug.

Selv samme Miljøstyrelse dokumenterede i en rapport fra sidste år, at det samlede fiskeopdræt herhjemme hvert år udleder 145 tons formalin, 9 tons kobbersulfat (til bekæmpelse af tilgroning af netburene) samt 3 tons antibiotika. Disse tal er baseret på data fra '94 og er næpe blevet mindre i den forgange tid. I 1999 brugte danske havbrugere således mere end dobbelt så megen antibiotika som året før – mere end 1,4 tons mod 0,7 ton tidligere. Og dette til en så begrænset produktion som 7.000 tons årligt.

Forklaringen var den lange og varme sommer, som skabte ideelle forhold for fiske sygdomme som vibriose og furunkulose. Men modsat nordmændene, som vaccinerer hver enkelt fisk, bruger vi herhjemme den nemme

løsning med blot at hælde antibiotika i vandet. En meget stor del af dette antibiotika optages ikke i fiskene, men havner i stedet i vandet og på havbunden uden for netburene. Her kan det siden optages af vildfiskene, som æder af det overskydende foder, der synker til bunds.

Jo større forbrug af antibiotika desto større risiko for at udvikle resistens hos diverse bakterier. Det problem har man allerede – herhjemme såvel som i udlandet. Flere havbrug er derfor den dårligst tænkelige beslutning i disse år. Aldeles uansvarligt.

I følge et nyt EU direktiv skal der nu sættes en stopper for amternes slendrian med vandmiljøet. Det er amterne, der hidtil har haft tilsynspligten med vandløbene, som i perioden 1987–1997 i omkring 40% af tilfældene konstant har vært ringere end amternes egen målsætning.

Hidtil har amterne ikke kunnet retsforfølges, og derfor er vandløbene ikke blevet bedre, selv om de skulle have været det. Amterne har i omkring 30% af tilfældene sågar lempet egne oprindelige krav til vandløbene – når man nu alligevel ikke fik gjort dem så rene, som man havde haft til hensigt...

Men så kom det nye "Vandrammedirektiv" fra EU. Efter dette direktiv bliver myndighederne nu *juridisk pligtige* til at efterleve de målsætninger, man har valgt for vandløbene. Målsætningerne skal endda være mere ambitiøse end hidtil, og derfor skal ansvaret nu fjernes fra amterne, som ikke har gjort arbejdet godt nok.

Fremover skal Danmark deles op i regioner, som er bestemt af vandløbets geologi og geografi. Det vides endnu ikke, hvordan denne opdeling vil ske, men ifølge Miljøstyrelsen kan de nye ansvarlige myndigheder godt baseres på eksisterende.

Man må så blot håbe, at det ikke igen bliver amterne, som jo er alt for bundne af modstridende lokalinteresser til rigtigt at kunne varetage vandmiljøets interesse. Amterne er jo blot et repræsentativt udvalg af det danske samfund – på godt og ondt.

Nu kan alt dette næsten lyde for godt til at være sandt, og det vides da heller ikke, hvor stærkt det nye direktiv vil blive, når det senere indføres i vor hjemlige lovgivning. Men alt i alt vurderer fagfolk, at det kun kan blive en styrkelse af den nuværende administration, der på mange måder har svigtet vandløbene – trods ellers ambitiøse målsætninger, som blot er blevet reduceret hen ad vejen.

En harr

Det var ett av dessa vatten man under sentimentalitetens vinterlampa lovar sig återvända till på grund av någon speciell episod – men som aldrig platsar riktigt överst på planeringslistan och därför förblir att vara ett vilande framtidsprojekt

*Text & teckningar:
Thommy Gustavsson*

Efter att genom ett par dagar återkommande ägnat den lilla strömmens os ut i ett långsträckt sel några timmars fiske kom vakmönstret att bli bekant, näst intill förutsägbart i repetition och sätt att blomma ut toppmjuka vattenringar.

Vädret var tillförlitligt opålitligt så tillvida att morgnar och förmiddagar välsignades stenmorasen av en troskyldigt strålände sol som snart skymdes av moln, vilka frampå eftermiddagen lät sitt vatten länge nog för att stryka vidare fiske från dagordningen.

Förmiddagen blev således tiden för fiske allt medan molnen bullades upp för att nå hotfull svärta ungefär kring semesterlunch. Värmen klämde oss ur sovsäckarna i tid för att hinna fånga dagens bästa timmar, de som innefattade sländkläckningar.

Några knivspantade stickor tändved och en skvätt fusk-tändmedel fick vitnade furkvistar att genast spraka fram den där tårframkallande röken som ger myggfritt länge nog för att man ska hinna få till gröt med lingonsylt och svartkaffe med ostmacka.

Finns förresten klarare stunder än de i sällskap av en mugg kraftfullt kaffe, efter en natts sömn i strömmens närhet, och med en hel obrukad dag framför sig.

Mönstret blev som sagt bekant, vakmönstret efter den fisk som verkade gå litet vid sidan av de övriga. Vi decimerade beståndet marginellt i våra första härjningar och borde ha skrämt de harrar och den temperamentsfulla öring vi krokade loss från platsen – men antalet fiskar som vakade kring mynningen verkade förbli konstant.

Bland de vakande fiskarna kring strömtröskeln, en styv kastlängd ut i

selet, drog en fisk till sig uppmärksamheten just genom sina mindre larmande göranden.

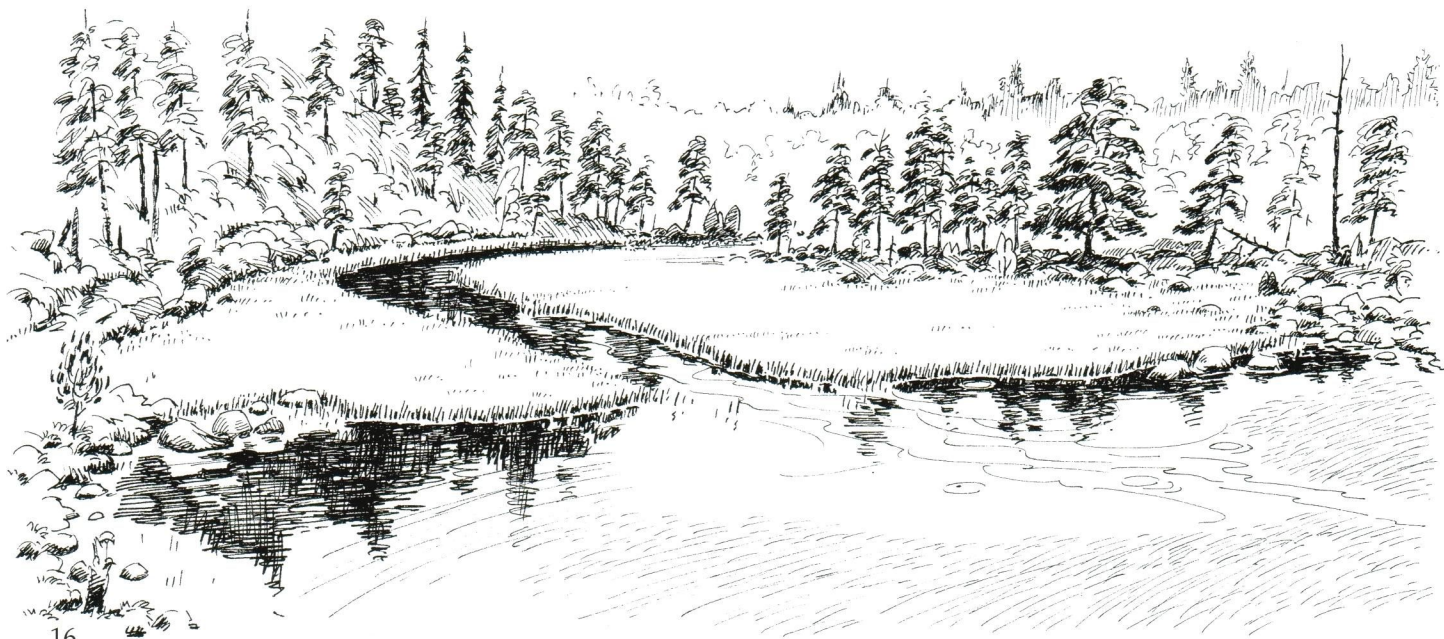
Vakringarna den spred var långsamare, lågmålt glitterfria vågor vid sidan av gruppens rappare vakande. Kanske var det för att fisken vakade ett stycke vid sidan av flocken, som litet för sig själv, man lade märke till den. Möjligen därför att ringarna den spred inte alls var iögonfallande utan just så diskret svårtydbara att de förmår sätta fantasin i rörelse. Får hjärnan att fylla i, bygga vidare på knapphändig information.

Oftast vakade den i skuggvattnet alldeles intill starrkanten. Lade beslag på de sländor som kom med ström-kanten och snurrades in i bakvattnet samt knep en och annan nykläckt som kastat loss från grässtråna. Säkert plockade den också i sig av de nymfer som klättrade upp längs grässtammarna för att fastklamrade där krypa ur hudarna. Ett lättvittjat skafferi.

Nästan hela tiden uppehöll den sig oåtkomlig på andra sidan strömmynningen, i bakvattnet in mot starren som omgärdade fåran med vidsträckt fält. Ibland gjorde den en kvartscirkelformad vända ut mot selet längs tröskellbranten, men bara sporadiskt blev det visiter på den farliga hinsidan.

Det gick att gå runt, vada över strömmen en bit nedom selet för att angripa från motsatta stranden eller de stenar som låg så fint ett stycke ut i vattnet varifrån det skulle vara enkelt att täcka den intressanta zonen. Men stranden var flack och hur många gånger har man inte när man väl lyckats ta sig över fått se läget förändras, liksom spegelvänt.

Vi besökte platsen återkommande under tre, fyra dagar och för min del

handlade snart det mesta om att spana in och försöka förutse enslingens rörelser. Inte för att jag hade några upparbetade förväntningar på att just den gynnaren skulle vara vad vissa kallar en troféfisk, utan mer för att innan vi drog vidare få stillad en växande nyfikenhet. Jag ville försöka fånga bara just en utvald och som nu råkade vara utskiljbar bland de övriga vakande fiskarna genom sitt sätt att uppträda.

Vi hade egentligen inte något särdeles bra fiske om man värderar sådant efter antal krokade harrar, men fångade det vi behövde i matväg och fler därtill – så vad mer finns att hämta på en plats med egentligen bara ett fåtal brukbara fiskeställen.

Jag finner ett nöje i sig att utan att direkt ge sig på dem betrakta enskilda fiskar som vakar, se hur de går upp och och tar insekter strax under eller från ytan, ibland skymtande ett stycke kropp tillräcklig för att meddela arttillhörighet och antyda storlek. Det är en stilla syssla i avsaknad av flugpresentationens nerv, men ändå tillräckligt fångslande, så att man ibland rent av glömmer att utnyttja de uppkomna fiskelägena.

– Att gissa var fisken bör dyka upp härnäst, hur den gör sin bana, var den eventuellt kan ha sin mer permanenta

viloplats, hur den hävdar sig i förhållande till andra fiskar, artfränder eller olikar...

Inte ofta, men vid flera tillfällen, har jag exempelvis fått erfara hur gädda gått i lag med laxfisk och vakat på insekter, sida vid sida. Inga jättegäddor men tillräckligt stora för att kunna (försöka) hugga in på sina grannar vid tillfället. Då har förstås varit situationer när ytan överflödat av mat så till den grad att fisket kommit att bli litet väl slumpartat.

”Fiskskåderi” skulle man kunna kalla komplementet som borde ligga rätt i tiden nu när människans förhållnings-sätt visavi andra djurarter förts upp på dagordningen och diskuteras som aldrig tidigare.

I sammanhanget visa hänsyn mot andra varelser kan väl ifrågasättas, om jag senare handlade ansvarsfullt eller inte.

I och med att den gäckande fisken såsmåningom kom inom kasthåll och samtidigt ingen av de kvickare i sällskapet för en gångs skull hann före till flugan, fick vistelsen på platsen, som kändes ha varat någon dag för länge, ett avslut.

Flugan försvann, lämnande efter sig

de bekant långsamma ringarna som i en ögonblinkning var utslätade och borta.

Det var en stor harr som motsträvigt lät sig vevas in över den ljusa sedimenttäckta botten med gles vegetation. Harren protesterade då och då med att sturigt borra sig ned mot botten, men åstadkom inga större åthävor för att bli fri, och det blev därför något av en överraskning när den stora skuggan med sitt ryggsegel slokande ned över kroppssidan kom inom synhåll.

Harrars kroppsform är ju normalt slank och elegant med en vackert mer eller mindre vek framtoning, beroende av om den vistas i ström eller sjö. Den här fisken var faktiskt rent otypisk till fasonen – istället för strömlinjeformad tycktes den kantig med en hög som från sidorna tillplattad kropp och med ett numret för stort huvud för att proportionerna skulle vara de som förmedlar intryck av välmåga. Det var den mörkast färgade harr jag någonsin sett. Så stor till skepnad men samtidigt så kraftlöst tunn över ryggen.

Antagligen borde jag slagit ihjäl gamlingen och besparat harren en utdragen sväldöd. Istället fick den gå tillbaka, ytterligare skamfilad, och naturen fortsätta ha sin osentimentala gång...

BOK- BITEN

Redaktör Jan Sekander

En fjällfiskares vandring

Sommarens flugfiske är slut och utöver ett sent höstfiske efter harr eller ett besök vid något regnbågsvatten, så återstår bara att leva på minnen till nästa säsong. I höstens första Bokbiten efter sommaruppehållet får vi följa med Gunnar Westrin på vandring längs hans många fiskevatten – en minnenas vandring som sträcker sig över flera decennier som flugfiskare i vår svenska fjällvärld. Därtill en bok om öringfiske, en glädjefull minneskavalkad från en norsk laxälv samt en bok med flugbindningstips.

Jan Sekander

Gunnar Westrin: En fjällfiskares vandring, Bokförlaget Settern. 192 sidor, 123 färgbilder. Även utgiven på norska av Villmarksliv under titeln Vandringsmann med fluestang. Pris cirka 350 kronor.

I sin senaste bok "En fjällfiskares vandring" berättar Gunnar Westrin om åren som gått samt delar med sig om sina tankar om det nya årtusende vi just gått in i. På vandringen möts vi av både glädje och sorg, men även av oro inför framtiden och över det arv vi lämnar efter oss till den yngre generationen med miljöförstöring och raserade fiskevatten, bland annat på grund av älvutbyggnader.

I boken får vi följa med Gunnar Westrin på fisketurer till jämtländska fjällvatten, på kveitefiske i norska fjordar samt under flugfisketurer i de svenska och finska lappmarkerna. Han tar oss även med till sitt hemmavatten Råneälven, som var utbyggnadshotad under många år, men som räddades efter en lång kamp av arbetsgruppen AMORE.

Resan till de finska lappmarkerna i författaren och flugfiskaren Carsten Lorange's fotspår ger trevlig läsning om miljön och fisket i området. Vackra

harrar och öringar fångas för att tillagas till läckra anrättningar i denna lappländska fjällmiljö. Men samtidigt kantas fisketuren av tankar som går tillbaka till den tid då Carsten Lorange tillbringade sina sista dagar i livet längs dessa strömmar.

Veckolånga vildmarksstrapatser med ett spartanskt leverne är nog många flugfiskares önskan under sommarhalvåret för att komma ifrån det vardagliga slitet och finna ro i kropp och själ – och gärna då tillsammans med en god vän att dela upplevelsorna med. Kamratskapet går som en röd tråd genom Gunnar Westrins bok och är en viktig del i tillvaron både hemma och på fjället.

Familjefisket är också viktigt. I boken får vi följa med på den årliga familjeresan till fiskecampen i Tjuonajokk. Just fiskecamper, med sitt bekvämare boende, är ett utmärkt alternativ för hela familjen att umgås och trivas tillsammans.

Gunnar Westrin är en miljökämpe av högsta rang. I sin bok riktar han kritik mot den miljöförstöring som pågår idag, vilket är helt befogat, men samtidigt finns drömmarna kvar om rena och friska vatten även i framtiden.

Kombinationen av bokens alla vackra färgbilder och författarens berättarteknik gör det riktigt trevligt att få följa med på denne fjällfiskares vandring.

Mats Hansson

Fluer med fodspor

L.T. Threadgold: Dry Flies – An Improved Method of Tying. Swan Hill Press. 110 sider. SEK 187 hos Fly-Books i Huskvarna.

Fluebindere, som hævder, at de har fundet nye og oversete veje i det århundredgamle fluebindings-håndværk, har som regel haft det fornøjeligt, selvom de bare har genopfundet gamle opdagelser. Der har jo været fluebindere i mange hundrede år før os. L.T. Threadgold's "nye" og forbedrede måder at binde tørfluer på ser ud til at genopfinde Vincent Marinaros "thorax-dun" og alle de variationer, som kan bindes af den. Der er da også en dedikation til Marinaro. Threadgold er altså klar over, hvad han har genopfundet og måske forbedret med sit "footprint fly system". Ligesom Marinaros originaler er fluerne så svære at binde pænt, at det måske ikke er umagen værd i betragtning af, at også enkle tørfluer fanger ørred og stalling. Threadgold skriver det selv – viden, vedholdenhed, indsigt og forståelse er vigtigere end fluemønstret.

Mogens Espersen

Et åndehul

Ebbe Jacobsen: Glade laksedage ved Bjerkreimselven. Forlaget Svalerbogen. 88 sider – Dkr 148.

Det er svært – meget svært – at skrive

fiskeberetninger, så de interesserer andre end forfatteren. Det lykkes sjældent, men Ebbe Jacobsen er sluppet pænt, men ikke uskadet fra at beskrive en norsk lakseelv, som vist ikke ret mange kender, nemlig Bjerkreimselven i det sydvestlige Norge, hvor forfatteren har haft gode dage. Fiskeriet i denne elv er bogens hovedtema, selv om Ebbe Jacobsen søger at forene det meget personlige med det generelle. På en af bogens flapper beskrives han som en ivrig havørred- og laksefisker fra Odense, og bogen fortæller om den tilsyneladende uheldbredelige "laksefeber", der griber så mange.

Bogen er illustreret med Svend Saabyes stemningsmættede vignetter, og den er et eksempel på den tendens, som bliver mere og mere almindelig, nemlig at små forlag i stigende grad tager sig af enkeltstående fiskebøger, mens oversigtsværkerne udkommer på de store forlag.

Bortset fra beskrivelserne af den "hemmelige" elv er bogens ærinde først og fremmest at formidle glæden ved at fiske med stang og snøre. Det ses bl.a. af forsidebilledet af en glad Jacobsen (?) med en helt almindelig små eller mellemlaks. For "tilhængere" af lænestolsfiskeri er der bog til et par gode aftener. Et åndehul i strømmen af meget kontante og faktamættede fiskebøger.

Mogens Espersen

Öringfiske

Göran Cederberg: Öringfiske. Bäcköring, insjööring, havsöring & regnbåge. ICA Bokförlag. Format 195x267 millimeter. 96 sidor inbunden. Illustrerad och tryckt i färg. Cirkapris 222 kronor.

Ett kärt ämne i ny skepnad. Göran Cederbergs senaste bok är en allsidig presentation av de öringar som nämns i bokens titel. För varje öringssort beskriver han utförligt särdrag och sinnen, standplatser och livsmiljö, föda och jaktbeteende m.m. Han redogör också för spöfiskarnas olika redskap, fångstmetoder, teknik och taktik samt olika beten för att fånga de olika öringarna. Huvudsakligen behandlas spinn- och flugfiske, men även mete, trolling och pimpelfiske beskrivs, om än tämligen summariskt.

I ord och bild presenteras spinnare, wobblers, skeddrag, jiggar, flugor och levande beten. Läsaren får förslag på när man kan välja det ena eller andra, hur respektive betestyp uppför sig i vattnet och hur de bör fiskas. En del beten återges olyckligtvis med en alltför orolig bakgrund som gör det svårt att se dem tydligt. Flugorna, mest väl-

Illustration av Svend Saabye i Ebbe Jacobsens "Glade dage ved Bjerkreimselven".

kända mönster, omfattar torr- och våtflugor, nymfer samt streamers. Varje grupp av flugor visas med tydliga fotografier och med materialbeskrivning. Att de i bild återgivna flugorna inte alltid överensstämmer med materialbeskrivningarna är dock något förvirrande.

Boken avslutas med ett avsnitt om krokning och landning, recept på fiskrätter samt ett register. Förutom många stämningsfulla foton är boken illustrerad med utmärkta och mycket instruktiva teckningar på standplat-

ser, kast- och fisketeknik samt insekter av Thommy Gustavsson. Boken är fint formgiven och repro, tryck och övrigt utförande håller hög klass.

"Öringfiske" är en bra beskrivning av de olika öringarna och en fyllig sammanfattning av olika fångstmetoder och hjälpmedel. Boken innehåller mycket för nybörjaren och den som vill alternera mellan olika fångstmetoder, medan en erfaren flugfiskare kanske inte hittar så mycket nytt om just flugfiske.

Werner Schmidt

Silvrig sjöharr från Vättern.

Öring och harr i Vättern

Vättern hyser ett gott bestånd av strandnära öring, och när den går till lek på senhösten kan vi fortsätta att fiska efter harren hela oktober och milda dagar långt fram mot jultid

Text & foto: Lennart Svensson

Kvällsfisket hade varit hyfsat med ett par godkända harrar som låg rensade på en björklövsbädd och väntade på att bli varmrökta senare samma kväll. Som vanligt var det en paus runt niotiden och den grunda viken låg sedan ett par timmar i halvskugga.

Tidigare under kvällen hade en "turistflax" plaskat till ett par hundra meter ut och vid en sjunken stock vakade fortfarande småharren sporadiskt. Runt viken växte kraftiga bestånd av al och björk vars grenar hängde långt ut över vattnet.

Plötsligt slog en kraftig virvel ut strax utanför den lilla träbryggan. Det måste ha varit en rejält stor harr, var min första tanke. Här behövs något "matigare" än den lilla myggpuppa jag fiskat med tidigare under kvällen.

Raskt på med en flytande muddler. Jag hade fritt bakkast och placerade flugan i mina ögon perfekt, men inget hände. Jag tog in flugan långsamt i hopp om att på detta sätt kunna inleda förhandlingarna, men utan framgång.

Samtidigt vakade en annan fisk ett tiotal meter längre bort efter stranden, nästan under de nedhängande grenarna. Men då båda fiskarna fortsatte längre bort tog Dennis och jag en kaffepaus, ett alltid lika välkommet avbrott vid sjökanten...

Dagen därpå blåste det kraftig frånlandsvind och de enda maritima varelser vi såg till var ett par kanadagäss som skamlöst tiggde av oss den sista smörgåsen.

"Jag trodde att dom bara åt gräs", sa Dennis, något som ivrigt förnekades av ledargåsen.

Två kvällar senare gjorde vi ett nytt försök. Det hade varit en varm dag, men framåt sjutiden började harren komma igång. De flesta vakade rätt

långt ut, där en fiskare i flytring firade ideliga triumfer ett par hundra meter från land. Då han en timme senare padd-

forts på nästa uppslag

Min nattsländepuppa och borstmask.

Vätterharren är lång och slank och inte alls lika kraftigt byggd som sina kusiner i fjällen. (Foto: Jan-Åke Fritzson).

forts från föreg uppslag

lade in för att ta en paus, sa han att han vanligtvis brukade fiska betydligt närmare land, men att han inte ville störa oss! Heder åt en sådan fiskare. Han hade fått några harrar runt 6 hekto, vilket är ovanligt bra. Oftast ligger de flesta man får runt 2 till 4 hekto, även om de har längden inne för att väga betydligt mer. Med andra ord är vätterharren lång och slank och inte alls lika kraftigt byggd som sina kusiner i fjällen.

Mitt i en smörgåstugga plaskade det till under träden och några minuter senare syntes en kraftigt virvel några meter längre bort. Jag hade redan en grön borstmask upptacklad, och när jag prickade nästa vak smällde fisken på direkt. Men då jag höjde spöspetsen för att ge ett distinkt mot-hugg, gjorde fisken en panikrusning ut mot djupt vatten och lossnade från kroken. Allt var över på ett par sekunder!

Jag stod med gapande mun och bara glodde. Vad var det? I alla fall ingen harr, den saken var klar...

Vår anonyme fiskevän skrattade åt min häpnad.

"Det var en fin öring du missade där", sa han.

"Öring! Det är klart att det var en öring", sa Dennis "det visse jag hela tiden".

Nå, det fanns fler av den sorten och vi lyckades också fånga några mindre exemplar som fick gå i retur. De vägde runt kilot och var vackert silverfärgade.

Vi fick också höra av Örjan, som vår nyvunne fiskevän hette, att han ofta då harrfisket slog slint istället brukade fiska efter den vätteröring som gärna stryker efter stranden på jakt efter småfisk – eller som i det här fallet efter feta gröna larver som trillar ner i vattnet från de strandträd de har som skafferier.

Idag vet vi betydligt mer om den öring som det faktiskt finns ganska gott om i Vättern. Men den uppträder förhållandevis lokalt; det vill säga att den i första hand är lokaliserad till vissa vikar och strandpartier, gärna med tät växtlig-

het runt om och en liten bäck som mynnar i närheten. Vikten kan bli ansevärd och de största vi fått har nått femkilostrecket med god marginal.

De flugor som gått bäst är diverse imitationer av landinsekter såsom gräshoppor, björkspinnarlarver och myror. Men också olika streamers har givit hugg.

Tillgången på öring verkar god och är snarast ökande under de senaste åren. Öringen verkar gå väldigt nära land, även de större exemplaren, och på den tjugo kilometer långa sträcka vi brukar fiska, från en mil norr om Brandstorp ned till och väl förbi Rödån, finns det minst tio bra platser, där man garanterat ser både vakande harr och öring varje kväll, såvida inte helt hopplösa väderförhållanden råder.

Bästa fisketiden för öringen är från början av juli till slutet av augusti. För harren fortsätter fisket långt in i oktober och till och med ännu längre om det är en mild höst.

Här följer bindmönster för två flugor som båda visat sig bra vid öringfisket:

Nattsländepuppa

Krok: Streamerkrok 10.

Bakkropp: Medium Olive Antron.

Ribbing: Medium guldwire.

Framkropp: Mörkgrönt rävhår.

Borstmask

(Isötvatten imitation av olika mätarlarver)

Krok: Streamerkrok 8–12.

Tag: Fluorescerande grön.

Kropp: Svart chenille.

Kroppshackle: Ojämnt nedklippt grizzlehackel.

En streamer för harren

Var inte rädd att prova flugor som du i vanliga fall kanske inte förknippar med harrfiske

Text & foto: Olof Jakobsson & Gunnar Johnson

När öringen i Vättern går till lek på senhösten finns fortfarande chans till ett mycket bra harrfiske, eftersom den stora sjöns enorma vattenvolymer håller kvar och konserverar höstvärmen långt in på årets sista månader.

Faktum är att vattentemperaturen nu kan vara högre än vid midsommartid, vilket gör att man kan fiska harr ända fram till jul, även om lufttemperaturen nu gör fiskedagarna mindre behagliga.

Milda dagar kan harren också fortsätta att vaka. Visserligen är kanske aktiviteten inte lika stor i ytan som under sommaren, men det kan ibland lö-

na sig att kasta ut torrflugan och bara låta den ligga – kanske upp mot en kvart – medan man endast tar in eventuella lösa slingor på linan för att hålla kontakt med flugan.

Förr eller senare kan en harr stiga och slå på, vilket visar att fisken fortfarande har intresset riktat mot ytföda. Men då fisken inte är aktiv i ytan kan den naturligtvis också sökas lite djupare ner i vattnet och därtill med flugor som vi kanske inte i första hand förknippar med harrfiske. Men mer om det längre fram...

Flugfiske i Norden har under åren publicerat åtskilliga artiklar om harr-

fisket i Vättern. Trots det möter vi fortfarande många flugfiskare som inte riktigt tycks kunna mobilisera tillräcklig entusiasm inför fisket i den enorma sjön.

Men i själva verket är vi ju alltid begränsade till den längd vi kan lägga ut vår fluglina, det må sedan vara i en älv, i en liten tjärn, vid kusten – eller i en stor sjö som Vättern. Även i en mindre tjärn får vi nöja oss med att kasta på de fiskar vi kan nå. Det är i grunden ingen skillnad.

Till all lycka går harren i Vättern ofta tillräckligt nära land för att kunna fiskas på 15 till 20 meter långa kast.

Många gånger är kastlängderna till och med betydligt kortare.

Vissa dagar ser man visserligen harren vaka 60–70 meter från land, vilket gör den omöjlig att nå utan båt eller flytring, men bara en kort stund senare kan ett stim stryka förbi på bekvämt kastavstånd. Det gäller bara att vara på plats.

Vad som är rätt plats blir därför nästa fråga. För femton år sedan, när fisket i Vättern blev fritt, fanns endast en handfull allmänt kända harrplatser. Men idag har tillräckligt många rapporter nått FiN:s redaktion för att vi ska våga påstå att harren återfinns nära nog överallt runt hela sjön. Det gäller bara att finna platser som är någorlunda lättillgängliga från land.

Västra sidan har fördelen att strandprofilen generellt sett inte är lika brant som den östra, där vissa partier är mycket svårtillgängliga. Längs hela motorvägssträckan mellan Gränna och Huskvarna finns till exempel endast några få avfarter. Dessutom är stranden här på många platser mycket brant. Det kan finnas en "strandremsa" bestående av frostsprängda och nedrasade stenblock, men längs långa partier är det nära nog omöjligt att klättra ner till stranden, och väl nere finner man att det är för djupt intill land för att vada och få fritt för bakkastet. Grenverket från träden i branten kan till och med göra det omöjligt att rollkasta.

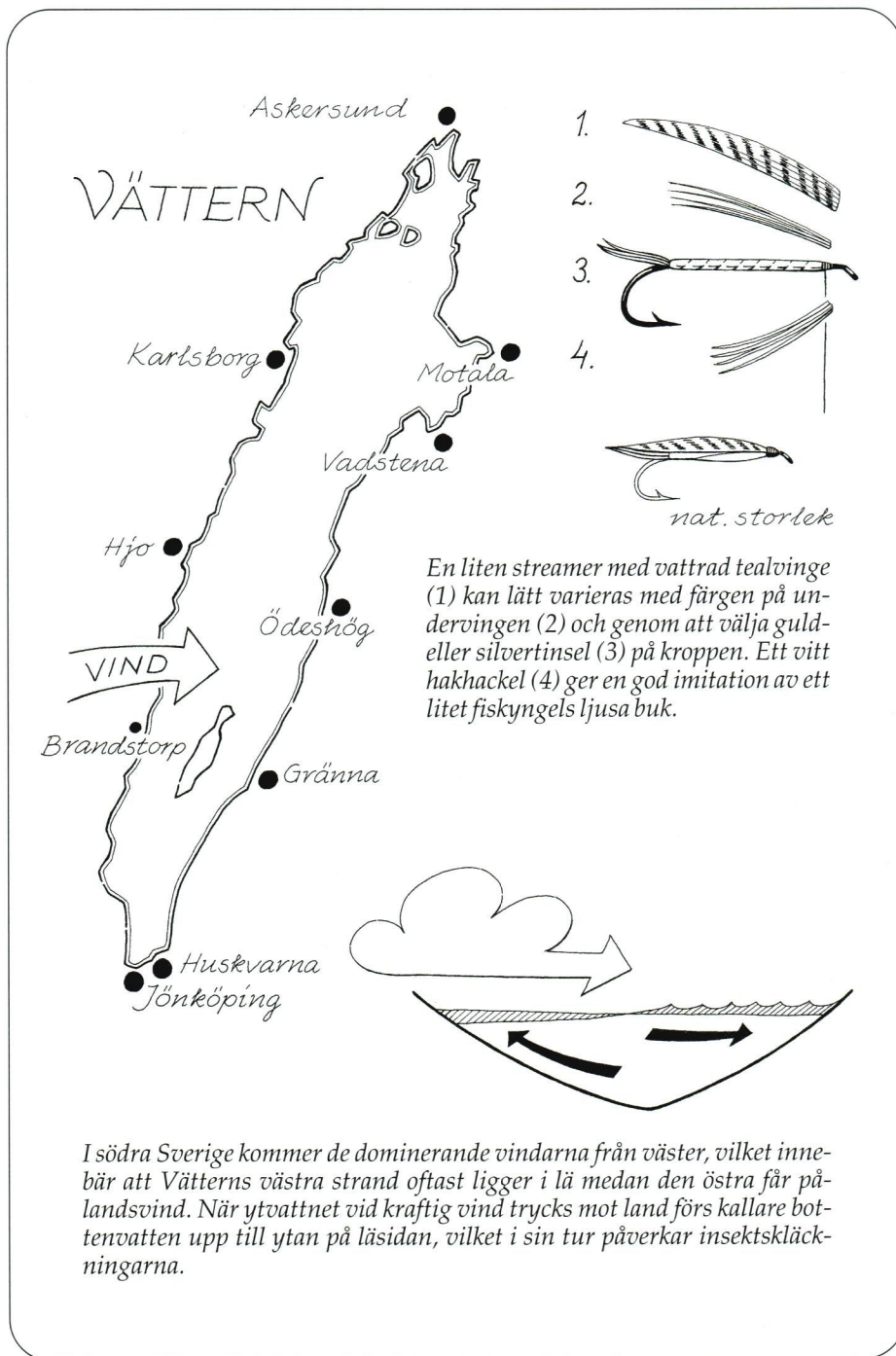
Västliga vindar

Västliga vindar ute från Atlanten dominerar i södra Sverige. Det betyder att Vätterns västra sida ofta ligger i lä, medan den östra kusten är mycket vindexponerad. Till och med vid ostlig vind, då den östra kusten borde ligga i lä, kan vindarna vid branta partier ibland vara besvärliga.

Det beror på att den höga och branta landprofilen skapar turbulens, som gör att vinden virvlar ner över klippkanten så att det blåser "från alla håll" samtidigt.

Längre norrut efter östgötasidan finns mindre branta partier – bortsett från Omberg – med bättre möjlighet för den vadande harrfiskaren, men även här kan exponeringen för de dominerande västvindarna ibland vara besvärande.

Här liknar strandprofilen emellertid oftare vad vi finner på sjöns västsida; tillräckligt grunda stränder för att tillåta vadning, ofta lite storstenar ute i vattnet och därtill en djupkant som man når med rimligt långa kast.

Vattenståndet kan dessutom variera beroende på hur vinden ligger på. Ett strandparti, där man utan problem kunnat vada långt ut någon dag tidigare, kan plötsligt få högre vattenstånd då vinden pressat in ytvattnet mot land.

Omvänt kan stränderna på läsidan av sjön samtidigt få sjunkande vattenstånd. Det gör att vattentemperaturen här kan sjunka väsentligt på bara några timmar, eftersom sjön eftersträvar balans i vattenytan och kompenserar genom att kallare bottenvatten ersätter det varma ytvatten som vinden pressat över mot andra stranden. Det kan

röra sig om temperatursänkningar på åtskilliga grader, vilket naturligtvis påverkar de växelvarma insekternas kläckningsmönster och därmed också harrens vakbenägenhet.

Rent generellt gör de dominerande vindförhållandena för övrigt att imitationer av olika landinsekter blir viktiga vid fiske på Vätterns västra sida. Det beror naturligtvis på att de västliga vindarna här blåser insekterna från träden och ut på vattnet, medan de på sjöns östra sida lika ofta blåser in över land. Sent på året minskar naturligtvis insektsaktiviteten på ytan. Varma
forts på nästa sida

Vid sidan av imitationer av nattsländor och olika landinsekter tillhör en förtyngd och "avhacklad" Black & Peacock vår absoluta favorit för vätterharren. Men prova också gärna en tunn liten streamer i storlek 12–14.

forts från föreg sida
dagar kan aktiviteten, framför allt då det gäller nattsländor, visserligen fortfarande vara stor, men nu är oftast en djupare fiskad fluga den bästa medicinen.

En av våra egna våtflugefavoriter är en nedklippt Black & Peacock där endast två eller tre hackelstrån återstår. Alternativet är Rolf Smedmans Påfågelnymf, som ju helt saknar hackel. I båda fallen förtyngs flugan för att sjunka snabbare, men fiskas i övrigt med

flytlina. Det ger ett trevligare fiske än om man väljer sjunklina.

Streamers

Vi skulle också vilja slå ett slag för att prova harrfiske med små streamers i krokstorlek 12–14. Vi vill inte påstå att streamers dominerar innehållet i våra flugaskar vid fiske efter vätterharren. Det är ju också en allmänt spridd uppfattning att harren ska fiskas med rela-

tivt små flugor, och det stämmer också vid de flesta tillfällen.

Men faktum är att harren också tar större bytesdjur och ibland till och med små fiskyngel.

Vi erinrar oss till exempel en gammal film, där Nils Färnström och Gunnar Isaksson fiskar i Kaitumälven, och där Gunnar Isaksson i en bildsekvens vid strandkanten binder en vitvingad hårstreamer – det vill säga egentligen en bucktail – med röd stjärt, silverkropp och ljusblått hackel, och hur man i samma film visar bilder på krokad harr med en relativt stor streamer i munnen.

Även Rolf Smedman och Bill Sjöström skriver i boken "Harren och flugan" att harren gärna tar på en streamer. De menar att kroken inte bör vara större än nummer 8, vilket ger en relativt stor fluga. I en annan passage i samma bok rekommenderar de streamers i storlek 10–12 för harrfiske.

Vår egen erfarenhet och rapporter från flugfiskevänner ger vid handen att streamerfiske efter harr ibland kan löna sig, men att streamern inte bör vara särskilt stor.

Oftast är nog krokstorlek 12–14 lämpligast. Tankarna går emellertid till alla de harrar som tas på spinnare och som visar att harren också tar betydligt större beten än våra vanligtvis mycket små nymfer, puppor och torrflugor.

De flesta streamers är emellertid enligt vår mening allt för kraftigt dressade. Både vid fiske i strömmande och stilla vatten sjunker streamern snabbare och uppför sig samtidigt bättre i vattnet om den är sparsamt klädd och har tunn vinge. Idag är rävhårsflugor populära, men den äkta streamern hade ju från början en vinge av fjäder, oftast hackelspetsar.

En fin streamermodell, som kan imitera många fiskyngel, har tvärrandad tealvinge och vitt hackel. Vill man imitera ett öring- eller abborryngel, så kan man färga teal fjädern i te och linda kroppen med guldinsel. Önskar man en ljusare variant, låter man fjädern vara naturfärgad och förser streamern med silverkropp. I båda fallen ger det vita hacklet ynglets ljusa buk.

Grundmodellen kan sedan förseras med undervinge av blått eller grönt hår för silvermodellen och brunt eller olive på guldvarianten. Därtill kanske några röda fjäderfibrer till stjärt – mest som pynt och för flugasken...

Här finns goda möjligheter att variera streamern i färg efter de småfiskar man finner – eller att helt enkelt binda fantasiflugor.

Årets sista vätterharr kan milda höstar och vintrar fångas så sent som dagarna före jul.

Höstdag vid älven

*När flugfiskeåret går mot höst och luften blir högre
och träden lyser i sin bästa färgprakt
blir det allt viktigare att "fånga dagen"*

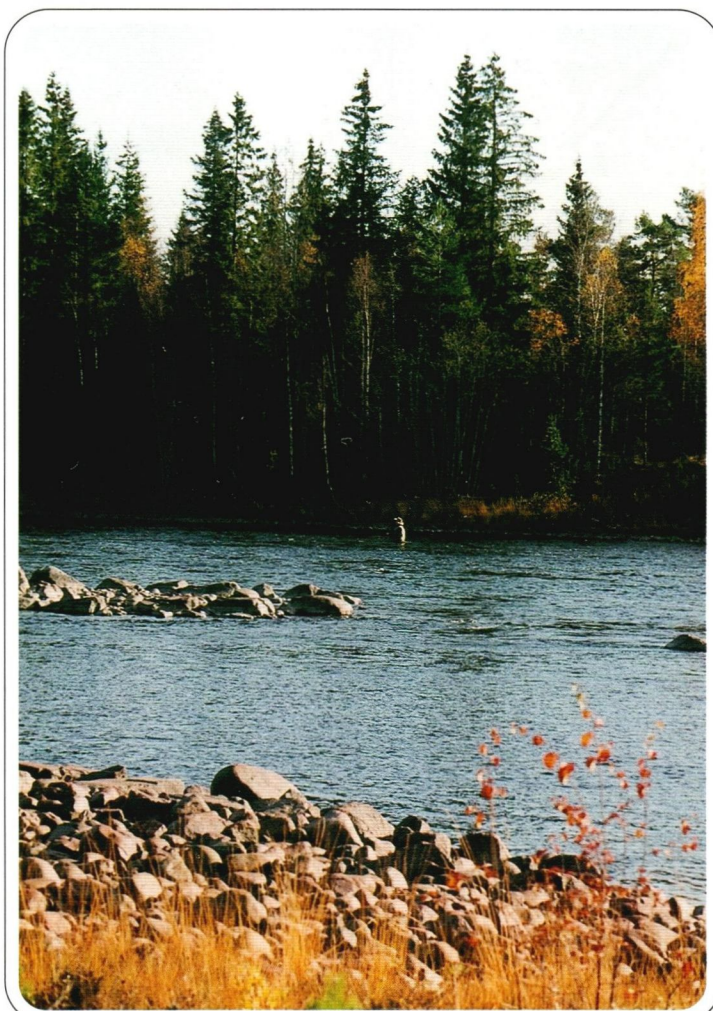
Text: Bernt Gustafsson

Foto: Hilding Björkman

Klockan är tio på förmiddagen en lördag i slutet av september. Min fru är bortrest och jag har hela dagen för mig själv vid Alderängarna bara sju kilometer upp längs Österdalälven från mitt hem i Mora. Solens värme får de sista iskristallerna att lämna björklöven på marken efter nattens frost. Vattnet är något lägre än normalt, vilket underlättar för mig att kasta på strömkanter som jag annars inte kan nå när älven går högre.

Det är kanske något tidigt att börja fiska, så jag tar en promenad ner mot slogboden nära Dynggrav, som är namnet på ett stort bakvattnet i älven. Den danske filosofen Søren Kirkegaard skrev i ett brev i mitten av 1800-talet att "jag har promenerat mig till mina bästa tankar"; och själv kan jag nog inte tänka mig bättre promenadväder än denna dag – och därtill i ett landskap där den blå himlen och den klara luften förhöjer skönheten i den vackra tavla av vatten och skog som omger mig.

Klockan närmar sig elva på förmiddagen när jag går tillbaka till bilen och kränger på mig vadarbyxor. Med en Orange Tag med grizzlehackel i storlek 12 på nollartontafsen provar jag en fin strömkant som nästan alltid ger fisk. Men det verkar vara för tidigt på dagen, varför jag beslutar mig för att ta en kopp kaffe och njuta en stund av det vackra vädret.

På hösten har man oftast älven helt för sig själv.

Efter någon halvtimme binder jag på en nollsextontafs och en orangebrun Superpuppa i storlek 14 och gör ett nytt försök på samma plats. Tre harrar i storlek 3–4 hekto hamnar i nätmaskorna och befrias. Nu flyttar jag mig ner mot en större sten som ligger alldeles under ytan. Uppströms stenen rinner vattnet blankt några meter. Ytan bryts i ett snärtigt tillslag när flugan drivit någon meter och en grann harr hamnar så småningom i fiskekorgen. Så går dagens timmar på ett behagligt sätt och jag far hem med två behållna harrar, som båda mäter 42 centimeter och väger cirka 6 hekto.

Ännu en flugfiskedag har förflutit i detta vackra höstlandskap...

Mitt hemnavatten är Österdalälvens sträckning från Oxberg och ner mot Mora. Här finns utmärkta sträckor för harrfiske och dessutom går det upp öring från Siljan ända till dammen vid Spjutmo. Varje sommar och tidig höst fångas ett okänt antal stora öringar mellan 2 och 7 kilo, de flesta på drag, men det förekommer även ett riktat flugfiske på den större öringen.

Men det är inte öringfisket utan flugfisket efter harr på denna sträcka av Österdalälven som jag vill lyfta fram ur dess anonymitet. Orsaken till att de flesta "far världshus forts på nästa sida

forts från föreg sida

förbi" är flera. Dels känner i alla fall jag inte till någon som seriöst närmat sig ämnet i skrift, och dels är älvsträckan anonym av det enkla skälet att den inte syns från riksväg 70 mot Älvdalen och Idre eller från vägen på älvens västra sida från Mora till Oxberg på grund av vägarnas sträckning och skogen som omger vattnet.

Följ med på en tur längs älven. Vi börjar i Oxberg cirka 20 kilometer uppströms Mora. Här finns en kort men trevlig strömsträcka. Österdalälven är ovanför Mora reglerad av fem dammar. Mellan Blybergsdammen och Spjutmodammen ligger Oxbergssträckan. Från riksväg 70 svänger vi av till vänster mot Sälen. Vi möter älven cirka hundra meter från vägkorsningen. Det finns en bra parkering med en slobod till vänster och strax före den kombinerade bil- och järnvägsbron över älven. Från bron kan vi fiska på båda sidorna om älven ända ner till utloppet i Spjutmosjön.

Vid övre änden på den ö, som ligger cirka trehundra meter nedanför järnvägsbron, bildas en fin forsacke över hela älven. Här upplevde jag ett harrfiske som jag aldrig glömmer runt midsommartid 1980. Med tre våtflugor på tafs och mitt flugspö av glasfiber stod jag utvadad till höfterna i strömmen. Mellan klockan halv elva på kvällen till någon timme efter midnatt var fisket stundtals helt makalöst. Jag krokade en hel del harr mellan 35 och 43 centimeter och naturligtvis även mindre fiskar. Men de största sparade jag. De våtflugor som fungerade bäst var Alexandra, March Brown Silver och en helvit fluga med svart huvud som heter White Moth.

Sedan dess har jag besökt strömsträckan vid Oxberg nästan varje säsong, och numera sitter oftast en gul Superpuppa i storlek 12 eller en brunorange dito i storlek 14 på tafs. Den senare är bra hela säsongen.

Låt oss fortsätta ner till området nedanför Spjutmodammen cirka 15 kilometer från Mora. Här går en grusväg parallellt med den två kilometer långa sträckan som påminner om en kanal, vilken utmynnar i en vacker forsacke. Här har jag haft intressanta fiskeupplevelser. Även nedströms forsacken finns strömkanter och stenar som kan dölja överraskningar.

Eftersom jag har så nära till älven händer det att jag emellanåt åker upp och tittar på vattnet – ibland till och med utan direkta planer på att fiska. En ljus försommarekväll i början av juni förra året parkerar jag bilen vid den tidigare nämnda "kanalen" för att ta en liten kvällspromenad ner mot forsacken. Det ser emellertid ut att bara vara småfisk i farten. Men när jag går tillbaka mot bilen längs den djupa

och jämnt flytande kanalsträckan, ser jag ett försiktigt vak framför en stor sten bara två meter från stranden. Klockan har hunnit bli halv tolv när jag sätter mig på en sten och väntar. Efter någon minut kommer nästa vak, lika avvakande och stilla som det förra.

Det har nu hunnit bli ganska skumt, men himlen är fortfarande ljus ovanför furukronorna. Med en viss förväntan går jag till bilen och hämtar flugspöet och fiskevästen. I halvmörkret är det med viss möda jag knyter på en ny tafs-spets och en Klinkhamer Special.

Här behövs inga vadarbyxor, jag når från strandstenarna. Med sex, sju meter löslina provar jag några luftkast. Sedan lägger jag flugan ett par meter ovanför vakplatsen. Flugan suges genast ner i en svart virvel och jag höjer spöet. Fisken är krokad och jag känner kraftigt knykande rörelser nere från djupet. Fisken går uppströms tio, femton meter och jag avvaktar med ett jämnt tryck på spöet. Några minuter senare kan jag leda in en vacker harr med utspänt ryggsegel mellan strandstenarna. Harren är 49 centimeter lång och väger nästan ett kilo.

Nästa anhalt på min presentation av denna del av Österdalälven är Säs, som ligger längs riksväg 70 cirka 10 kilometer nordväst om Mora. Från avtagsvägen är det bara en halv kilometer ner till älven. Här finns en relativt lättvadad och fin sträcka uppströms fiskfälan i Säs, där avelsfisk fångas. Sedan återstår bara

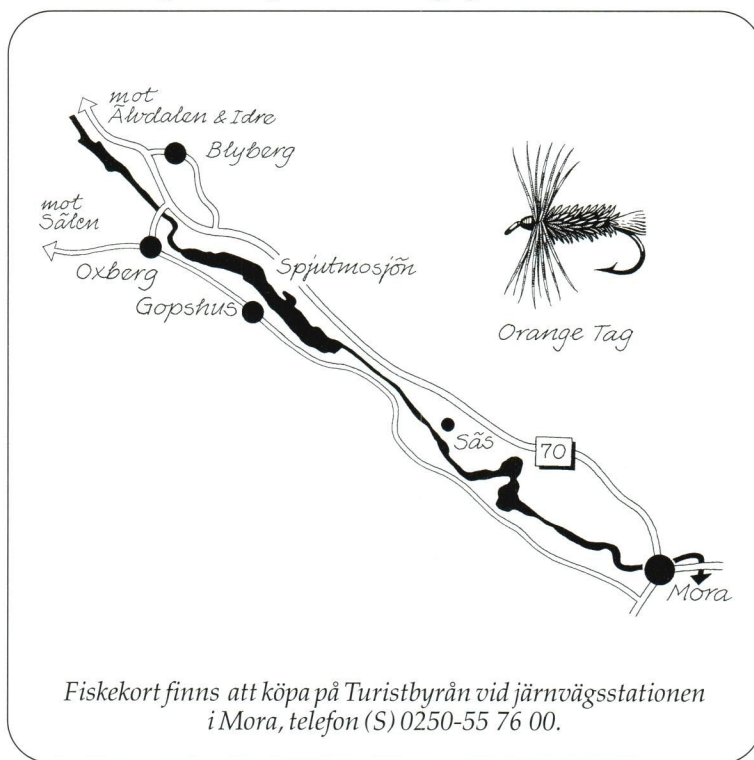
ytterligare ett par platser som är lättåtkomliga för den som åker bil, nämligen Gutdalen och området kring Alderängarna.

Det är naturligtvis helt omöjligt att presentera fiskemöjligheterna på en så här pass lång sträcka av en älv i en kort artikel. Men det kan ge glimtar om fisket och kanske inspirera en och annan flugfiskare att inte hänga undan fiskegrejerna, även om vi nu är inne i oktober. Än är flugfiskesäsongen inte helt slut. En weekend när väderrapporten lovar brittsommardagar kan ge trevligt harrfiske. Men då gäller det att det tilltänkta vattnet ligger på rimligt resavstånd.

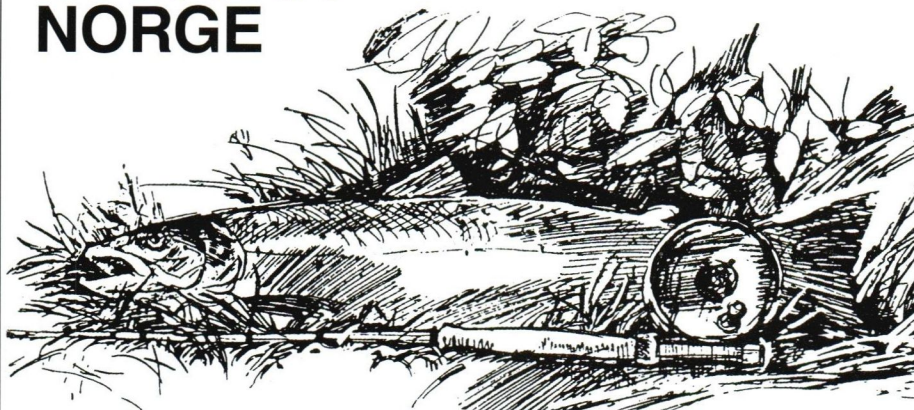
Till Österdalälven strax norr om Mora kan många flugfiskare från södra och mellersta Sverige, till exempel från Mälardalen, lätt ta sig över en lördag-söndag, och lägger man till en extra dag och fiskar en långweekend, så får man faktiskt en höstsens "lillsemester" innan säsongen är över för gott.

Utöver de nämnda platserna finns det mycket att upptäcka på egen hand. Det bästa sättet att lära känna ett nytt vatten är att, gärna med en rejäl matsäck i ryggsäcken, vandra längs stranden med ögon och alla sinnen öppna, lämna klockan och alla prestationskraven hemma och närma sig naturen på dess egna villkor.

Så tveka inte – även om dagarna blir kortare, finns ännu chans att blöta en fluga...

NYTT FRA NORGE

Redaktør Terje Bomann-Larsen

Bør vi fiske i Audna?

Tenk deg en baker som nekter å selge bakverk hvis han må overholde myndighetenes krav til åpningstider, hygiene eller lignende. Ikke særlig smart vil de fleste mene, særlig ikke hvis konkurrentene holder dørene åpne som før. Han ville neppe oppnå annet enn å sitte igjen med hyllevis av mugent brød.

Likevel: Det var en slik aksjonsform Audna fiskerettseierforening valgte da det ble innført en "bag limit" på 5 laks og/eller sjøørret pr fiskedøgn i elvene i Agder og Rogaland. Nå er vel de fleste av oss storfornøyd om vi en gang skulle oppleve en slik fangst på ett enkelt døgnkort, så hva er de de bråker for? Er man opptatt av at tilreisende fiskegjester skal få mest mulig valuta for pengene vi legger ned i fiskekort og dalens turistnæring? Neida. Det er egen fryseboks som står i fokus, og det hele dreier seg om fisket i Melhusfossen, hvor det stort sett er grunneierne selv som driver matauk.

Melhusfossen er det første vandringshinder laksen møter på vei mot gyteplassen, og i hølen under kan det til tider stå stint med fisk. Muligheten for å sprengte kvoten på fem fisk er klart til stede. Og om det ikke går på lovlig vis, er det allment godtatt å rykke til når en fiskekropp kommer borti snøret. Slikt "fiske" blir stadig rapportert av oppsynet, men politianmeldelser henlegges, og miljøvernavdelingen hos Fylkesmannen trekker på skuldrene. Så lenge det dreier seg om grunneierne selv eller folk som fisker for dem, er det ingen som vil røre saken.

Da kvotebegrensningen skulle innfø-

res ved sesongstart i år, truet bøndene med å gjøre som bakeren: Ikke ett fiskekort ville bli solgt før de fikk dispensasjon for å fortsette som før. Og Fylkesmannen ga etter! Ja, du leser riktig: Grunneierne truet med å stoppe et kortsalg de selv har gode inntekter av, og miljøvernavdelingen hos Fylkesmannen i Vest-Agder bøyde av! Riktignok syntes de dette var så flaut at de lot være å annonsere vedtaket i håp om at det skulle gli stille gjennom uten at noen merket det. Men ryktet nådde ut, og Vest-Agder Jeger og fiskeforening har påklaget Fylkesmannens avgjørelse til Direktoratet for Naturforvaltning.

Selvsagt er det ikke retten til å fylle fryseren som er fiskerettseiernes edle motiv. Nei, man framstiller seg som forkjempere for lokalsamfunnets selvråderett mot sentraltmaktens detaljstyring. Man kunne neppe valgt en dårligere sak. Siden 1985 har den forhatte staten postet ut millioner skatte- og avgiftskroner på kalkingsprosjektet i Audna. Uten våre penger ville Audna i dag vært pottesur, og uten potensiale for hverken fisketurisme eller matauk. Den laksen "fiskerne" i Melhusfossen krever ubegrenset rett til er det faktisk vi som har betalt for, og det er i vår interesse at så mye som mulig av den kommer opp til sonene ovenfor.

Men fisketuristene interesserer Audna fiskerettseierforening midt i ryggen. Om du f.eks. ønsker å fiske på sone 2 og kanskje lure en fisk før den når opp til fossehølen må du regne med å bli trakasert av bygdas ungdom som får bruke den stilleflytende elvestrekningen til å leke seg med hurtiggående

joller. Fram og tilbake raser de med hyl og skrik og hvinende påhengsmotor. Sportsfiskere som har betalt godt for å fiske kan bare sveive inn for ikke å forlise ytterligere noen sure hundrelapper på nytt fluesnøre. Denne trafikken var jeg selv vitne til i sommer, og i følge lokalkjente sportsfiskere er det helt vanlig.

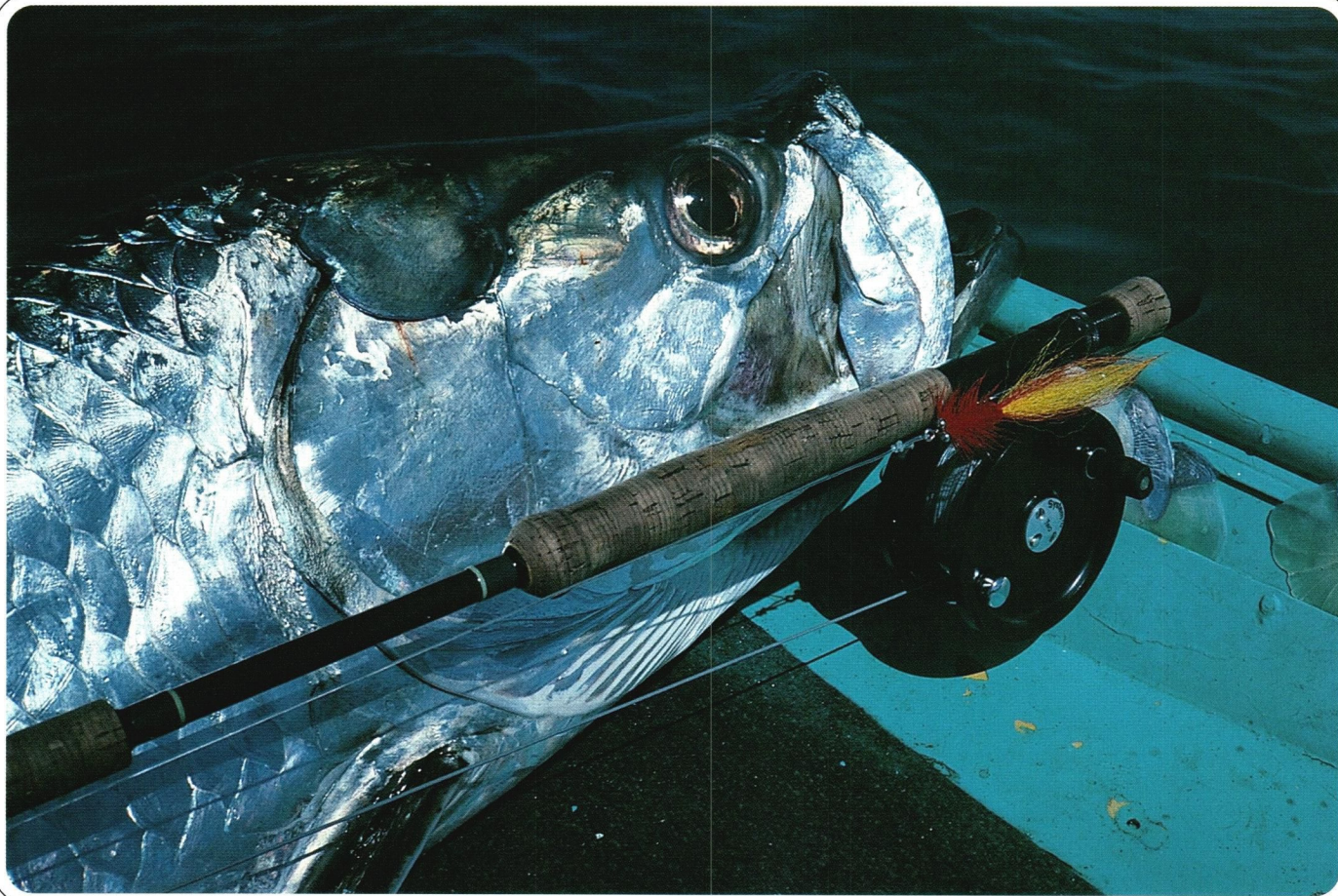
Det er på tide vi forlanger å bli behandlet som kunder. Vi betaler for et produkt, og bør kreve at varen leveres i førsteklases stand. Vi bør møte fiskerettshaverne i Audna og deres allierte hos Fylkesmannen med en mottrussel: Vi kjøper ikke fiskekort i Audna før følgende er innfridd:

1. Dispensasjonen oppheves og "bag limit" på 5 fisk pr. fiskedøgn innføres.
2. Melhusfossen og hølen under (sone 3) fredes for alt fiske.
3. Det settes en stopper for unødige båttrafikk med hurtiggående båter i sone 2.

Er dette for mye forlangt? Jeg synes ikke det, og i Lygna, som renner nabo-dalføret har man allerede innført de viktigste av disse tiltakene. Kvellandfossen, en klar parallell til Melhusfossen er fredet, og fangstkvote er innført uten protester. I tillegg framstår Lygna som landets kanskje billigste lakselv (?) hvor man kan fiske i nesten hele elva for beskjedne NoK 50.- i døgnet. Selv om kalkingen her er mer beskjeden enn i Audna viser grunneierne sin takknemlighet over livet i elva ved å yte skatte- og avgiftsbetalerne rabatt og service. Og det finnes flere gode alternativer til Audna: Mandalelva har tatt seg stort opp, og det samme gjelder Otra og Tovdalselva ved Kristiansand.

Om vi lar være å etterspørre fiskekort for Audna, vil fiskerettseiernes trussel miste sitt innhold. Inntektsrunnlaget for kultivering blir borte, og på sikt vil det være politisk umulig å bruke skattebetalernes penger på ei elv hvor bare grunneierne "fisker". Nå er det ikke slik at jeg ønsker Audna død og fisketom, og tror heller ikke at en boykott vil føre så langt. Før eller siden vil Fylkesmannen og kanskje også grunneierne innse at det faktisk er vi som sitter med makta i denne saken.

Når dette leses er sesongen over i Audna og dispensasjonen fra kvotebestemmelsene gjelder bare fram til sesongstart i 2002. Men fiskerettseierne kommer til å slåss for sine privilegier, og så lenge vi kommer tuslende med lua i handa og er takknemlige for å få kjøpe fiskekort er det grunn til å tro at den uverdige virksomheten i Melhusfossen vil fortsette. Er det kanskje på tide å si at nok er nok?

Min første tarpon – en halvanden meter lang sølvtorpedo.

Tropiske eksprestog!

Moderne fluegrej, som vi kender det idag, er ikke udviklet til laks og ørreder. Det er i stedet udviklet til fangst af fisk, der stiller langt større krav til grejet

Text & foto: Steen Ulnits

Vi fluefiskere er grejfreaks, hvis nogen er det. Vi elsker at bladre i årets nye kataloger. Vi studerer de mange modeller og sammenligner specifikationer. – Er der kuglelejer? – Hvor mange? – Hvor stor er skivebremsen? – Og hvor mange hundrede meter bagline er der plads til?

Dernæst vælger vi en model, vi mener passer til vore behov. Men hånden på hjertet, og det ved enhver fluefisker med nogle års erfaring på bagen: – Hvor ofte har vi brug for de mange meter bagline? – Og hvornår har vi sidst fanget en fisk, vi ikke kunne have fightet lige så godt på et simpelt fluehjul med fjederbelastet knarre?

Moderne fluehjul er et skoleeksempel på "overkill". De kan håndtere langt større fisk, end de allerfleste nogensinde kommer til. Men så er de også designet til at fighte fisk, der ligger i fiskenes absolutte superliga – tropiske sprintere, der er mange gange stærkere og mange gange hurtigere end de laks og ørreder, vi normalt kaster vore fluer efter her i Skandinavien.

Det drejer sig normalt om fisk, der lever i vand så salt, at det æder alt op, der ikke er enten rustfrit og syrefast eller grundigt anodiseret. Fisk, der skal fanges i tropiske have med oceanisk havvand og en saltpromille på 35. Samtidig er det fisk, som hører til ha-

vets absolut hurtigste. Fisk, der i bedste fald kan svømme op til 100 km i timen. Fisk, der på få sekunder kan få et traditionelt fluehjul til at gå helt op i sømmene. Fisk, som derfor stiller helt specielle krav til fluehjulets styrke, bremse og mængden af bagline.

Guldmakrel i Mexico

Min mexikanske guide hedder Victor og er specialist i fluefiskeri efter de guldsquinnende makreller i Cortez-havet ud for Cabo San Lucas – den sydligste spids af den Californiske Halvø. I sin super panga med det passende

navn "Mosca V" ("Flue 5") sejler han fluegale fiskere på eventyr, hvor Cortez-havet møder Stillehavet.

Vi starter ved solopgang, hvor havet ligger spejlblankt og heden endnu er udholdelig. Allerførst skal vi have fyldt dammen med levende sardiner, hvilket koster 10 af de grønne dollarsedler. Herefter stikker vi til havs – ud til en af de mange bøjer, som ligger her. Bøjer, som erhvervsfiskerne bruger til kroglinefiskeri efter sommermånederne hajer.

Nu er der imidlertid ingen hajer, men bøjerne er til gengæld gode holddepunkter for fiskeriet efter guldmakreller. Guldmakrellen er nemlig kendt for sin hang til alt, der flyder rundt i overfladen – det være sig drivende sargassotang eller faste markeringsbøjer. Alle er de nemlig samlingspunkter for stimer af småfisk, som guldmakrellerne så kan gøre regelmæssige indhug i.

Victor lukker op for V6'eren 120 heste, og efter et lille kvarters tid øjner vi den første bøje. Victor griber behændigt ned i dammen og kaster et par små sardiner ud i nærheden af bøjen. Lynsnart piler de ned i dybet og er væk. Det er vi også – på vej til en ny bøje, hvor det samme gentager sig. Først ved den tredje højboje er der gevinst. Vi har fundet guld! Med det samme forsvinder de udkastede sardiner i vældige sprøjt – forårsaget af hidsige guldmakreller!

Adrenalinet pisker rundt i kroppen, mens jeg gør klar til første kast. En stor guldmakrel kommer krydsende en halv snes meter ude og bliver mit første mål. 2/0-popperen plasker ned på overfladen og sender sprøjt af vand og bobler op, mens jeg trækker den hjem igen, så hurtigt jeg overhovedet kan.

Jeg når næsten ikke at se det. Med et dovent vrik af halen er guldmakrellen over min popper, og linen forsvinder ud af hænderne på mig med en hvislen. Da fisken mærker krogen, går den øjeblikkeligt i luften. Ikke én, men hele tre gange, før den for alvor sætter skruen til og begynder at æde sig dybt ned i baglinen.

Den stopper heldigvis i tide, springer endnu et par gange og vender så. Febrilsk drejer jeg på hjulet for at følge med, men forgæves. Jeg ser linen skære gennem vandet, mens guldmakrellen dykker ind under båden. Da jeg lidt senere igen har kontakt til fisken, må jeg – med stangspidsen dybt nede i vandet – manøvrere mig over på den anden side af båden.

Men nu er fisken blevet stædig. Baglinen står lodret ned i vandet, og der er

Guldmakrel fra Cortez-havet ud for Cabo San Lucas.

ikke skyggen af fluelinen at se. Nu er det stillingskrig! Jeg vinder dog langsomt nogle meter på hjulet og kan nu skimte splejsningen mellem bagline og flueline. Da fluelinen er vel inde på hjulet, vover jeg for alvor at lægge pres på. Nu skal den op!

Og det kommer den – hurtigere end jeg havde regnet med. Pludselig er den ved bådsiden – lysende af arrigskab, som kun en ophidset guldmakrel kan være det. Men den er træt nu, og efter et par halvhjertede spring kan Victor med øvet hånd sætte gaffen i min første fluefangede guldmakrel – en flot hanfisk på 5 kg taget på klasse 8 grej.

– Pyh! Sveden svider i øjnene under solbrillerne efter sådan en omgang!

Tarpon i Costa Rica

Vinden har lagt sig i løbet af natten, så vi ved 6-tiden om morgenen kan forcere de stadig høje bølger i munden. Vi fortsætter endnu en kilometer ud på åbent hav, før Clifford standser Yamaha'en – ingen bruger andet på disse kanter – rejser sig og spejder ud over vandet.

– *Sabalo banjo!* udbryder han på spansk efter små ti minutters spejden
forts på næste side

Min tre meter lange og omkring 50 kg tunge sejl fisk med den store rygfinne udspilet.

Jeg mærker fiskens tyngde og sætter krogen med flere hårde træk i linen. Op af vandet – to meter højt – ryger en halvdanden meter lang sølvtorpedo i et forrygende tempo. Derefter følger et langt udløb og flere høje spring

forts. fra foregående side

og peger mod nord. – Rullende tarpon! Selv ser jeg intet, men Clifford starter hurtigt motoren, og vi suser afsted med kurs mod nord.

Så ser jeg dem! En stor flok tarpon, der i flotte sølvglimt bryder overfladen i morgensolen. Med ét er de omkring båden, og med ét nøkker det hårdt i linen. – Min første tarpon!

Tror jeg da. – Jack, siger Clifford tvært. – Jack crevalle. Min klasse 12 stang flexer helt ned i korkringene, da fisken tager sit første farlige og helt uimodståelige udløb – trods en næsten blokeret bremse!

Et kvarter senere har jeg den oppe ved båden – høj, flad og sølvskinnende. En kæmpeudgave af de jacks, jeg tidligere på året fristede med fluen på det lave vand ved Maldiverne. Når de vender bredsiden til, er de næsten ikke til at vende, disse jacks. De er utroligt seje.

Jeg presser, så hårdt jeg kan, men netop som Clifford griber om den kraftige chok tippet, knækker den svære fluestang med et fælt smæld lige over samlingen! Den store Jack crevalle er imidlertid så træt, at Clifford uden problemer kan gaffe den i underkæben og løfte den indendørs. 22 lbs. skinnende sølv, som straks får lov at svømme igen – naturligvis efter behørig fotografering. Min rød-gule tarponflue str. 5/0 får den ikke lov at beholde!

Næste gang det rykker i fluelinen, er det imidlertid alvor. Nu er det "reserven", der er indkaldt – en St Croix "Legend" klasse 10 med det store Martin hjul.

En flok tarpon har kurs mod båden og trækker en stribe af perlende sølvbobler efter sig. Det gælder nu om at placere fluen så langt foran fiskene, at den kan nå at synke ned til dem, inden de er passeret.

Da jeg mærker det første forsigtige næk i linen, strammer jeg langsomt op,

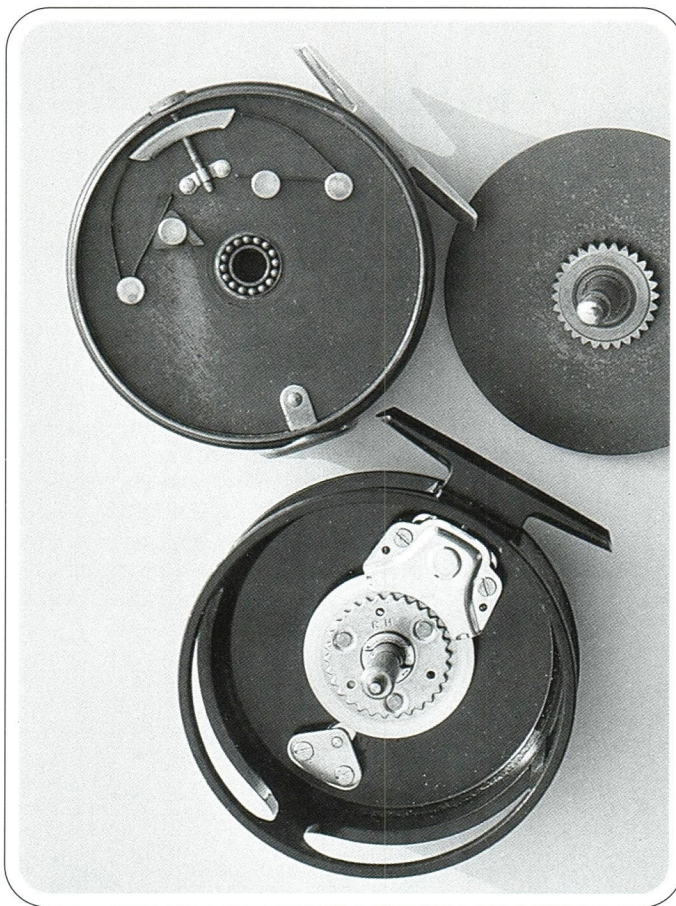
til jeg mærker fiskens vægt. Tarpon hugger ikke – i stedet suger de fluen ind i deres enorme støvsugermund med det gigantiske underbid. Derfor det svage træk i linen.

Jeg mærker fiskens tyngde og sætter nu krogen med flere hårde træk i linen. Og så sker der ellers noget! Op af van-

en, der til sidst lader sig presse op i overfladen. Kampen er dog ikke forbi – snarere tværtimod. Nu går den nemlig og surmuler, tager lidt line i ny og næ og går til sidst ind under båden. Jeg må følge med rundt. Armene bliver lange og begynder at ryste. Sveden springer frem på panden og løber sviende ned i øjnene bag solbrillerne. Langt om længe mener Clifford dog, at den er moden til landing.

Jeg presser den så hårdt – nu med flad stangspids, klog af skade – som jeg overhovedet tør. Til sidst kan Clifford gribe om det kraftige forfang og forsigtigt placere gaffen i underkæben på min første tarpon. 75–80 pounds, anslår han. Altså en typisk gennemsnitsfisk på disse kanter.

Jeg er træt, benene ryster stadig under mig, og højrearmen føles underligt tung. Krogen sidder yderligt og er let at frigøre. Et par hurtige billeder ved bådsiden, og min første tarpon får friheden igen. Elegant glider den ned i det blågrønne dyb, hvor den hører hjemme.

Fra fjederbelastet knarre til skivebremse – Hardy's The Perfect og System2.

det – to meter højt – ryger en halvdanden meter lang sølvtorpedo i et forrygende tempo. Gællelågene rasler, mens den store krop vrider sig i luften over Karibien. Derefter følger et langt, langt udløb, der virkelig sætter skivebremsen på en hård prøve, efterfulgt af flere høje spring. Der er kund ét at gøre, nemlig at give så meget løslin som muligt. – *Bow to the fish!* lyder parolen. Lander fisken på en stram line, knækker den som en sytråd!

Den er der imidlertid endnu. Lidt efter lidt går gassen dog af sølvtorpedo-

næsten kan skære i den.

– *Sailfish, sailfish, senior!* Råbet kommer fra broen, hvor kaptajnen har spottet den første sejlfisk bag teaser'en. Matrosen griber stangen med fileten, som sejlfisken har fået et solidt tag om, og haler den brutalt ud af munden på den igen!

Den rasende sejlfisk sætter alle sejl til, slår hidsigt til agnet med sit lange næb og er over det igen med det samme. Atter haler han fileten ud af kæften på fisken, mens han lokker den tættere og tættere på båden. Sejlfisken flintrer

Sejlfisk i Panama

Solen skinner spagt gennem et tæt skydække, da vor båd "Miss France" stikker ud i Pinas Bay på jagt efter sejlfisk. Luftfugtigheden er høj – regntiden er så småt begyndt – og luften så tyk, at man

afsted med næbbet virrende ude af vandet – kiggende på det besværlige agn med først den ene og så det andet øje!

Det er som at skulle op til eksamen igen! Adrenalinet suser gennem årerne, mens fisken nærmer sig båden. Grejet er klar og nogle meter flueline sluppet ud gennem ringene, så stangen kan spændes til det første og altafgørende kast.

– *Now! Teaser*’en løftes ud af vandet og efterlader en synligt ophidset sejlfisk, der stråler i neonblå og violette farver – ”med lystavlen tændt”, som amerikanerne udtrykker det. Et enkelt bagkast og den 20 cm lange flue er ude bag sejlfisken, der lynhurtigt spotter det forsvundne bytte og er over fluen som en kat.

– *Strike him hard!* Det er skipper, som giver gode råd. Jeg griber om fluelinen så hårdt, jeg kan med mine svedige hænder, og mærker nu 50 kg fisk i den anden ende. Sejlfisken er tydeligt forvirret i de første sekunder, som jeg har brug for til at checke løslinen. Det er her, det altid går galt.

Jeg bakker tilbage på det gyngende dæk og får det meste løslin på hjulet, inden en tre meter lang sejlfisk pisker ud af vandet på kort line og raser bort fra båden med en hastighed, der skal opleves for at fattes. Det gælder om at holde det vildt roterende hjul langt væk fra krop og klæder! Omkring 200 meter line forsvinder fra spolen som dug for solen, mens den paniske sejlfisk haledanser afsted i 10–15 høje spring. ”Greyhounding” kalder amerikanerne det meget passende. I perioder er fisken mere ude af vandet end nede i det!

Linen går nu lodret ned bag båden, men fisken springer ud af vandet ovre på bagbords side. Skipper sætter i bakgear, så jeg ikke mister alt for meget line. Første halvleg er vel overstået – fisken er lokket til båden, kroget og det første udløb pareret. Men det er først nu, den egentlige kamp begynder. Og hver sejlfisk har sin egen strategi.

De værste er dem, der straks dykker i dybet – uden først at have sprunget de værste kræfter af sig. De bedste dem, der godt kroget springer 10, 20, ja sågar 30 gange. Så er gassen gået af dem i løbet af en halv time.

Min første sejlfisk vælger at gå i dybet efter sit første lange udløb. Langsomt bakker vi op mod fisken, mens jeg får det meste af baglinen tilbage på hjulet. Først når splejsningen mellem flueline og bagline er vel inde på spolen, kan man for alvor lægge pres på fisken. Og pres skal der til hele

tiden, hvis ikke fisken skal få pusten igen. Da kan fighten vare i flere timer...

Jag sender en venlig tanke til min klasse 12 stange, som har et kort fight-greb foran håndtaget. Uden et sådant greb er man magtesløs over for så store fisk, der må fightes ”down and dirty” – med stangspidsen næsten nede i vandet og presset på klingens helt nede i håndtaget. Ellers lader de store fisk sig ikke rokke ud af stedet.

”Lad os sende de tropiske eksprestog en venlig tanke.

Uden dem havde vi med sikkerhed aldrig fået hjul med skivebremse og af sådan saltvandsbestandighed, som vi har idag”

Skipper cirkler med fisken, så jeg kan lægge pres på den fra forskellige vinkler. Teknikken virker – sejlfisken stiger til overfladen og går i luften med et brag. Endnu et langt, langt udløb følger, og jeg kan begynde forfra igen med at pumpe line ind.

Der er nu gået en god halv times tid, og fisken har løbet den værste vildskab af sig. Jeg legger derfor maksimalt pres og tvinger den op i overfladen. Fisken blir imidlertid urolig ved situationen og går i vejret med kun ti meter line ude. Nærmest i slow motion ser jeg den tre meter lange fisk stige lodret op af vandet og ryste hovedet med det halv meter lange næb. Fluelinen pløjer gennem vandet som en ostehøvl og går fri med et smæk.

– *Oh no!* siger skipper, men jeg når lige at parere, inden den igen er nede i sit rette element, nu træt og til at tale med. To halve spring senere kan jeg presse den så tæt på båden, at matrosen med en øvet hånd kan række gaffelen ud, fange næbbet og gribe det med en behandsket hånd. Sveden drypper ned i mine øjne bag solbrillerne, men hvad gør det? Min første sejlfisk på flue er en realitet!!

Da det er min første på flue, bliver

den 3 meter lange og omkring 50 kg tunge sejlfisk forsigtigt halet op på rælingen, så den kan foreviges med sin stolte fanger og den store rygfinne udspilet. Seancen tager kun få sekunder, hvorefter fisken lempes tilbage i vandet igen – stadig med en behandsket hånd om næbbet. Skipper går igen op på broen og sætter båden i gear – nu med den udtrættede fisk på slæb. Fem minutter senere er sejlfisken kommet sig så meget, at matrosen ikke længere kan holde den. Han slipper grebet, og sejlfisken forsvinder langsomt i dybet – sikkert grundligt forvirret over det, den netop har oplevet!

Moderne fluehjul

Ovenstående hændelser har mindst én ting til fælles: De kræver fluehjul ud over det sædvanlige. Det er om nogen fisk, der lever op til klicheen om ”eksprestog”, der kan tømme et hjul på få minutter. Ja, faktisk kan de gøre det på sekunder, hvis det er det, de vil.

For nogle år siden lancerede Scientific Anglers deres dengang nye ”System Two” hjul – med skivebremsen ”built to stop a train”. Det grinede vi naturligvis lidt af, for det er jo forholdsvis sjældent, vi får et tog på kroge.

Men alligevel. Vi vil jo alle gerne have det bedste af det bedste – her i form af hjul, der med sikkerhed ikke bryder sammen under presset fra en stor fisk. Der er jo ikke noget værre end at miste en ”fish of a lifetime” på grund af dårligt grej. Derfor slog disse hjul da også lynhurtigt an blandt kræsne og krævende fluefiskere. Men fortrinsvis til laks og ørreder, som – deres mange andre kvaliteter ufortalt – er de rene grøntsager sammenlignet med tropernes eksprestog. Som kun sjældent går i baglinen, som kun undtagelsesvis sætter skivebremsen under blot nogenlunde pres.

Selv ikke en hidsig bonefish på et par kilo stiller ubetinget krav om brug af skivebremse, selv om det bestemt er rart at have.

Men lad os alligevel sende de tropiske eksprestog en venlig tanke. Uden dem havde vi med sikkerhed aldrig fået hjul af en sådan styrke og saltvandsbestandighed, som vi har i dag. Hjul, der uden videre tåler selv det salteste saltvand.

Lad os glæde os lidt over det. Og så ind imellem drømme os ned til troperne, hvor de virkelige udfordringer svømmer rundt. I turkisblåt vand over kridhvide flats. Eller i koboltblå vand over kilometerdybt vand!

Bergslagsfiske

Nytt put and take område med stor och vildvuxen fisk

Text & foto: Niclas Andersson

I morgondimman skymtar vi den mörka, blanka vattenytan. Tystnaden bryts då och då av något tungt vak, en signal som snabbt får varje morgontrött flugfiskare att vakna till liv.

När solens första strålar värmer genom blandskogens översta grenar, lättar den tidigare så tjocka dimman och Tomas och jag kan urskilja sjöns vackra omgivningar. Den klassiska bland-

ningen av tall och gran med några enstaka björkar dominerar, men lite här och var har långa, ståtliga aspar trängt sig emellan.

Jag låter blicken vandra runt sjön och inser snart att fiskeplatserna är oändliga. Vasskanter, näckrosbälten, branter och små vikar avlöser varandra. Det lär tveklöst finnas fisk kring hela sjön.

Innan jag ger mig ut i min "flytande fåtölj", tar jag en titt i den folder som följer fiskekortet och läser igenom reglerna för fisket en sista gång. Slutligen glider jag med min flytring ljudlöst ut på Stora Borrsjön – fiskedagen har börjat.

Jag sätter kurs mot Tomas, som redan hunnit lägga ett par kast. Nära nog mitt i sjön ligger en liten ö, som har

forts på nästa uppslag

Till vänster: En handfull flugor för stora regnbågar. **Till höger:** Tillgång till båt eller flytring är nära nog en förutsättning för fisket.

Regnbågen visar sig vara en perfekt fisk. Stjärtenan bär inte tecken på de hos odlad fisk så vanliga skadorna. Istället uppvisar fisken närmast ett utseende som påminner om en vild regnbåge

forts från föreg uppslag

samma ovala form som sjön, och det är här som Tomas lägger kast efter kast vid en vassklädd kant. Plötsligt piskas vattenytan upp i en kaskad framför Tomas.

En regnbåge har i ett explosivt tillslag tagit hans 8:ans Black Martinez. Fisken rusar, stångar, hoppar och gör allt för att undkomma. Tomas gör i sin tur allt för att vinna kampen.

Regnbågen visar sig vara en perfekt fisk, om än inte jättstor. Stjärtenan bär inte några tecken på de hos odlad fisk annars så vanliga skadorna. Istället uppvisar fisken närmast ett utseende som påminner om en vild regnbåge.

Vi uppskattar vikten till strax under 1,5 kilo och ser med glädje att fisken får friheten åter. Tomas ler i kapp med solstrålarna, glad över den fångade fisken, och själv ler jag i kapp med Tomas.

Vårt fiske fortsätter hela dagen och avslutas inte förrän mörkret sänker sig över sjön. Tillsammans landar vi ett tiotal regnbågar, varav de flesta håller god kvalitet. Men visst får vi även några fiskar som bär tydliga tecken på skador från odlingen. Främst är det de stora regnbågarna mellan 2,5 och 3,5 kilo som har fensador, men vi får även en och annan fisk runt 2 kilo som håller mycket god kvalitet.

Nytt put & take område

När vi tömmer flytringarna efter fisket dyker Uffe Berglund upp i sin pickup. Det är han som grundat "Bergslagsfiske", det nystartade put and take område vi förlagt vårt besök till. Bil-dörren slår igen och den första frågan är lika given som dess svar:

"Hur har det gått", frågar Uffe.

"Jo, det har gått bra", svarar vi. "Det var länge sedan vi hade så här trevligt flytringsfiske."

Medan vi stugar in våra prylar i Uffes pickup drar vi dagens fiske i en radikalt snabb version. Pickupen rullar ut från parkeringen vid sjön och ner på grusvägen hem till Uffe. Vi konstaterar snabbt att bilens förare har ett förflutet som rallyförare.

Gruset yr upp i stora moln bakom

oss och i varje kurva tror vi att vår sista stund är kommen. Men när vi inser hur skicklig Uffe är, övergår rädslan i barnslig förtjusning.

Ulf Berglund är dessutom duktig flugfiskare och har hunnit med att fiska både i Ryssland, British Columbia och vid ett flertal tillfällen också på Island, där han även guidat. Men trots dessa erfarenheter är det just put and take fisket som lockat honom. För några år sedan utbildade han sig på Sävenforts vattenbruksskola i Hällefors med drömmen att i framtiden skapa ett eget put and take område.

Idag är drömmen påbörjad, men det är långt ifrån någon dans på rosor att starta ett eget fiskeområde. Problemen har varit många, inte minst att finna lämpliga sjöar. Men Uffe är levnadskonstnär och vet att det kommer att krävas ett par kärva år innan arbetet bär frukt.

I mörkret passerar vi några älgar vid väggkanten. Uffe berättar att det är gott om älg i området, men att det även finns lodjur. Så gott som alla som bor här har sett lodjur – alla utom Uffe själv...

Hög kvalitet

Tanken bakom Bergslagsfiske, som förra året var inne på sin första riktiga säsong, är att erbjuda ett flugfiske i vacker omgivning och med ett begränsat antal gäster vid vattnet. Fisken skall hålla bästa möjliga kvalitet, och Uffe berättar att han i största möjliga mån tar sin fisk från Källefäll, den odling som bland annat förser Hökensås med dess välkända kvalitetsregnbågar. Syftet är att det i sjöarna ska finnas ett bra bestånd av fiskar på 1,5–2 kilo, som håller mycket hög kvalitet, och därtill en hel del fisk från 2 och upp till 5 kilo!

Men det primära är att fisken skall ha hela fenor och inte vara några "broilers". Oavsett val av odling är det emellertid svårt att finna stor fisk med perfekta fenor. Det är ju tyvärr så att en stor fisk kräver längre tid i odlingen, och lång tid i odling innebär ökad risk för fensador.

Tomas och jag instämmer i att det primära är att fisken är "frisk och hel"

och ser "vild" ut. Hellre sådana fiskar än monstruösa jättebågar. Men samtidigt inser vi att många flugfiskare föredrar stor fisk och att det är därför man även sätter ut regnbåge på upp till 5 kilo. I Stora Borrsjön lär till och med finnas ett par fiskar på ända upp till 9 kilo!

Även om regnbågen dominerar i sjöarna, så sätts också en del öring ut. Det finns fisk på 4–5 kilo med riktigt fina fenor och spolformad kropp i områdets båda sjöar. Men man skall inte tro att det bara är att åka dit och "hämta upp" dem...

Två flugfiskesjöar

Nästa dag fiskar Tomas och jag i sjön Dammen, som trots namnet är den största av sjöarna och med sina 18 hektar nästan dubbelt så stor som Stora Borrsjön. Även om det vid vårt besök endast finns två sjöar, så lär antalet vatten öka successivt. I alla fall om Uffe lyckas genomföra sitt projekt. Dessutom finns en populär hyrsjö med bekvämligheter att tillgå.

De båda flugsjöarna har ett begränsat antal fiskekort till försäljning varje dygn, vilket gör att det aldrig riskerar att bli trångt, men samtidigt kräver det att man för säkerhets skull bör boka fiskekort i förväg.

Det går att fiska från land, även om det är mycket svårt. Har man inte egen flytring, bör man därför hyra båt. Svårigheten att fiska från land innebär samtidigt att naturen runt sjöarna bevaras genom att inga stigar trampas upp.

Vi får en färdbeskrivning till sjön Dammen, där vi möts av en vacker vik. Stora mossklädda stenbumlingar kantar ena sidan och skapar ett dramatiskt och storslaget landskap. Precis som Stora Borrsjön har även Dammen humusfärgat vatten, vilket är karaktäristiskt för de flesta sjöar i denna del av landet.

Många vill helst fiska i klarvattenssjöar, men samtidigt vilar det någon slags mystik över sjöar med mörkt vatten, och jag finner en lika stor, om än annan sorts spänning i att fiska i humusfärgade vatten.

Mitt ute på sjön blir alla de inbjudan-

de vikarna synliga. Vaken är mer sparsamma denna dag, men en mulen himmel och kylig vind kan mycket väl ha tryckt ner fisken. Snart inser vi att fisket lär bli betydligt svårare än dagen innan.

Tafsar ändras, flugor byts och fluglinor skiftas. Vi prövar allt; flytlinor, transparenta sinktip linor, och slutligen en gemensam favorit, Scientific Anglers långsamt sjunkande och helt transparenta "stillwater" lina. Till en början tycks även denna svika oss, men just när vi fiskar hem var sitt sista kast, innan det är dags för kafferast, smäller det till på Tomas fluga.

Vacker regnbåge

Fisken visar sig vara en vacker regnbåge, som helt uppenbart bär tecken på att den är en gammal fisk, troligen isatt året innan. Vågen stannar på 2,8 kilo och maginnehållet visar att det inte är någon vanlig "dumbåge" utan en fisk som lärt sig äta. Tomas beslutar att den får följa med hem som "stekpannefisk".

Kaffet slinker ner med god fart medan vi beundrar Tomas fångst. Sedan fortsätter vi vårt fiske och Tomas lyckas landa ytterligare två fina regnbågar. Dessa tar direkt efter varandra inne i en näckrosvik, där vi ser några av dagens få vak.

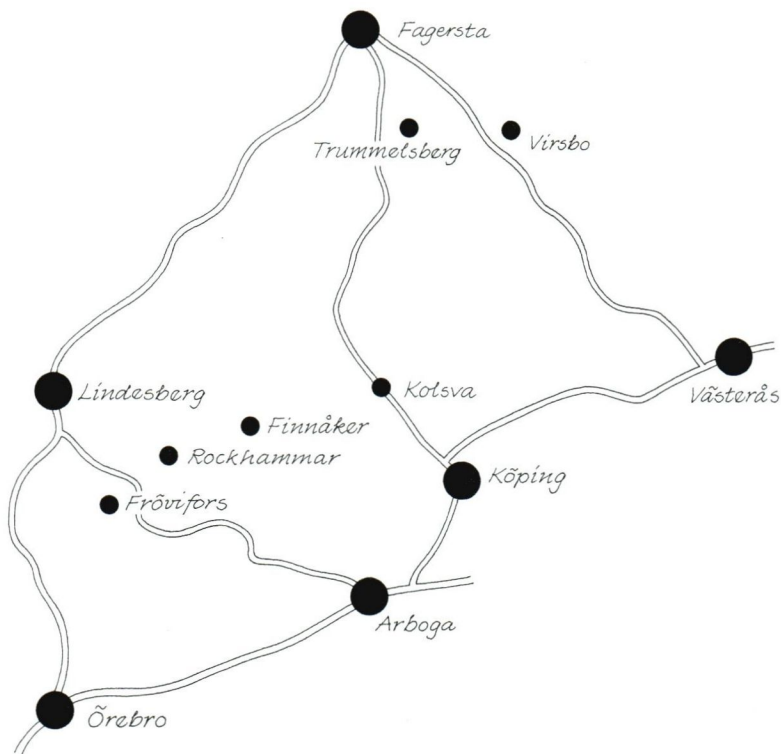
För min egen del blir det ingen riktig succé. Tre missade hugg och ont i axeln efter allt kastande. Men så är det ibland, och detta till trots tycker jag att fisket i sjön Dammen varit riktigt givande och att upptäcktsfärden i sjöns alla fantastiska vikar gjort att dagen gått mycket fort.

Flugorna

För vår del fungerade flugor som Black Martinez, stora Haröron, imitationer av flicksländenympor, Wolly Bugger och Montana bra. I Stora Borrsjön provade vi även torrflugor, såväl fjädermygg som stora Streaking Cad-dis, men utan resultat.

Enligt Uffe hade stora vita streamers bundna av rörliga material och fiskade på intermediate eller sjunkande lina givit bästa resultatet på den större fisken, och två dagar efter vårt besök landades också en "förvildad" regnbåge på 89 centimeter med denna metod. Tidigare under året hade dessutom en fisk, krokad på en vit Wolly Bugger, tagit 150 meter lina och backing från en flytringsfiskare innan tafsens gick!

I Stora Borrsjön dominerar större in-

Fisket i Stora Borrsjön och Dammen

Stora Borrsjön ligger vid Rockhammar och sjön Dammen vid Trummelsberg. Från Örebro är det cirka 3 mil till Stora Borrsjön. Dammen ligger cirka 5 mil från Västerås och 1,5 mil från Fagersta. I området ingår också en hyrsjö, Kvavsjön, belägen vid Finnåker mellan Kolsva och Lindesberg.

Runt sjöarna finns iordningställda rastplatser med bänkar och eldstäder. Bergslagsfiske kan även erbjuda boende i området om så önskas.

Dygnskortet gäller från klockan 06.00 till samma tid nästa morgon och kvoten är tre fiskar. Båt finns att hyra, men det är också tillåtet att medföra egen flytring.

Fiskekort Stora Borrsjön: Vakten, Frövifors pappersbruk, telefon 0581-372 99.

Fiskekort Dammen: OKQ8, Fagersta, telefon 0223-151 15 eller Bilisten, Virsbo, telefon 0223-341 86.

Information Bergslagsfiske: Telefon 070-515 42 26 eller 0221-542 26. Bergslagsfiske hemsida finner du på www.bergslagsfiske.se

sektor som flicksländor, trollsländor, iglar och dykarbaggar. Men här förekommer även nattsländor och fjädermygg, vilka främst under hösten kan ge ett trevligt flugfiske.

I Dammen finns, förutom dessa insekter, också en rad mindre dagslän-

dor och därtill allas vår favorit – sjösandsländan. När denna kläcker i maj och juni kan fisket med stora torrflugor stundtals vara smått fantastiskt. Men vill man fiska under denna period måste man boka fiskekort lång tid i förväg.

Dee strip wings. Øverst Akroyd, hvor de lave, delte vingene synliggjøres. Venstre rekke ovenifra: Akroyd, Glentana, Dunt, Grey Eagle. Høyre rekke: Jock o' Dee, White winged Akroyd, Balmoral.

Dee Strip Wings

Dee strip vingede laksefluer regnes blant de eldste laksefluer som fortsatt er i bruk langs våre elver

Text, foto & flugor: Thor Jacobsen

De klassiske Dee strip vingede laksefluene er en særpreget familie laksefluer og regnes blant de eldste av de klassiske laksefluer. Likefullt er de blant de få klassikere som fortsatt er i bruk langs våre lakselver. Du finner de også hyppig brukt av steelheadfiskere på den andre siden av Atlanteren, der de regnes som favoritter. De ble opprinnelig konstruert for fiske i Aberdeenshire Dee rundt midten av 1800-tallet, til bruk i det tunge laksefiske på stor kald vår-elv. Dee strip wings er karakteristiske i sin konstruksjon og derfor lett gjenkjennelige. Personlig synes jeg noen av dem hører med blant de vakreste av laksefluene.

Dee strip vingede laksefluer preges av nøkternhet i konstruksjon og materialvalg. Victoriatidens pompøse livstil satte også sitt preg på den samtidige laksefluebinding. En rikelig tilgang på bindemateriale fra de britiske kolonier i form av eksotiske fjær fra tropiske fuglearter startet en nærmest uhemmet skaperglede hos de gamle fluebindere. Den ene overlessede kreasjon etter den andre så dagens lys og

preget fluebindingen langt inn på 1900-tallet, før laksefiskere som Ernest Crosfield og likesinnede startet forenklingen av laksefluen. Derfor er det interessant at de relativt enkle Dee strip vingede laksefluene ble så populære på denne tiden. Svaret lå imidlertid i dagen. De viste seg den gang som nå å være dødelig for laksen.

Dee strip wings ble opprinnelig bundet på store langskaftede kroker, såkalte "Long Dee hooks" opp til 10/0 størrelse. Senere ble krokstammen kortere da man oppdaget at vridningsmomentet under kjøring av laks var ugunstig – med tappt fisk som resultat. Men fortsatt skal fluene bindes på relativt lange rette krokstam. Interessen for klassisk fluebinding er for tiden stor og man imponeres av fluene som bindes. Imidlertid ser man stadig vekk Dee fluer bindes på for korte kroker.

Mange anvender de vakre buede krokene når klassiske laksefluer skal bindes. En moderne utgave er Bartleet kroken. Disse buede laksekroker er mindre egnet for binding

av Dee strip wings da fluene mister sitt opprinnelige særpreg.

I sin oppbygning har disse fluene spesielle særtrekk. Et sikkert kjennetegn er det lange slepende hackelet. Opprinnelig brukte man et mykt hanehackel, men det langfibrede hackelet fra gråhegren viste seg å ha enda bedre egenskaper. Det er nettopp det levende og pulserende hackelet som skaper magien ved disse fluene. Man varierte innbindingen av hackelet. Ofte ble det bundet inn som et kragehackel i front, slik man finner det hos "Gardener". I de fleste tilfeller ble det imidlertid bundet inn som et kroppshackel. Fargen var oftest svart, men kunne også være grå (Jock o'Dee og Tri-Colour).

Mange fluebindere i dag overdriver lengden av kroppshackelet. De lengste og stiveste fibre brukes, noe som er unødvendig i det praktiske fisket. "Working strip wings" bindes ofte med et kortere og mykere hackel. Megan Boyd, den berømte britiske fluebinder, som var kjent for sine klassiske laksefluer til praktisk bruk, lot sjelden kroppshackelet strekke seg noe særlig lenger enn krokboøyen. Hegre er idag ofte vanskelig å få tak i. Dette kan erstattes med et langt mykt hanehackel (f.eks. schlappen), men da helst for de mindre krokstørrelser.

Dee fluene hadde ofte et teal fronthackel, men widgeon ble også hyppig brukt (Glentana og Balmoral). Dette ble i mange tilfeller sløyfet og flua fikk da et skarpere preg. I følge Boyd, som undersøkte flere av Charles Akroyds fluer, sløyfet ofte opphavsmannen fronthackelet på sine Akroyds, eller bandt inn et enkelt perlehønehackel.

Når disse fluene skal bindes idag må man fortsatt ha sparsommelighet i tankene. Overdressing ødelegger fort særpreg og elegansen. Spesielt gjelder dette kroppshackelet. Stripp derfor av den ene siden av fjæra før den bindes inn. Fronthackelet skal forøvrig strekke seg til krokspissen ifølge de gamle mestere. Med andre ord skal også fronthackelet være med å gi liv i vannet på en helt annen måte enn hva gjelder de øvrige laksefluer.

Den lavt innbundne og delte vingen er et annet fremtredende trekk ved Dee strip vingede fluer. Denne kom fra kalkun eller svane. De fleste klassiske fluer har en kanelbrun vinge ("cinnamon coloured") fra kalkun (Balmoral, Jock o'Dee, Glentana, Moonlight, Gardener, Akroyd) eller den kunne ha en mørkere brunfarge med hvite spisser (Dunt og Grey Eagle) eller en ensfarget hvit svane eller kalkunvinge (white winged Akroyd).

Som flue for det tidlige fisket etter vårlaks presenterte William Garden fra Aberdeen en Akroyd utstyrt med en dobbel hvit vinge, hvor bakre vingepar ble montert mellom de to kroppseksjoner (Double White Winged Akroyd). Garden har forøvrig æren for flere av de kjente Dee-mønstrene.

I alle tilfeller skal vingen være relativt kort, – d.v.s. til krokboøyen. Den er noe lengre enn vingen til sin nære slektning Speyflua, en laksefluefamilie karakterisert av kort og lavt innbundet vinge (mallard), rikelig ribbing og ofte et langt hegrehackel.

Det å binde inn vingen på disse fluene regnes av mange som en utfordring. Det er venstrevingen som kan skape

problemer. Når vingen festes er det ønskelig at bindetråden griper vingeseksjonen nedenifra og oppad. Dette blir problematisk med venstrevingen. Mange fluebindere løser derfor dette problemet ved å reversere bindetråden ved hjelp av en blindløkke, for deretter å kunne legge inn tråden motsols. Dette enkle trick er greit framstilt i Poul Jorgensens bok "Salmon Flies" og i Lennart Bergqvists "Lax-flugor – på mitt sätt".

Vinge seksjonene bør ikke være for brede, igjen for å beholde inntrykket av en smal profil. Hensikten var jo å skape en flue som raskt sank ned i de kalde vannmassene. Som kjent betyr dressingen mye for en flues synkeegenskaper.

Forøvrig har alle disse fluene kropp av dubbet selull i forskjellige fargekombinasjoner, bortsett fra Akroyd og Jock o'Dee hvor flossilke inngår i mønsteret. Selullen kan

om ønskelig erstattes med SLF dubbing eller liknende. Personlig foretrekker jeg selullen, som foruten å være det klassiske materialet gir en mer avdempet og harmonisk flue.

Ribbingen er som regel dobbel, der oval sølvtinsel eller twist kombineres med flat sølvtinsel. De fleste har også som standard en hengende junglehanefjær som kinn eller side, andre mangler denne (Glentana, Jock o'Dee og de fleste Eagles). Junglehankinn kan idag trygt sløyfes uten at flua mister sin magi.

En spesiell gruppe Dee strip wings er Eagle fluene. Disse er også av gammel dato (fra ca. midten av 1800-tallet). De gamle

mestre (G Kelson, J.J. Hardy, T.E. Pryce-Tannat) beskriver flere mønstre.

Mest kjent er vel Grey Eagle, Yellow Eagle, Avon Eagle og den gråhacklede Quilled Eagle. De er bygget opp som vanlige Dee strip wings, men skiller seg ut fra disse ved et langt slepende ørnehackel. De er relativt lette å binde og ørnehackelet erstattes idag fullt ut av marabou.

Dee strip wings kan utmerket bindes som hårvinger og beholde sine egenskaper. Personlig beholder jeg da kroppens grunnoppbygning og erstatter kalkunvingen med ekorn- eller revehår. Andre substitutter er nevnt over.

La oss se på noen utvalgte mønstre som fortsatt er populære. Mønsterbeskrivelsen på disse fluer kan variere noe etter hvor i litteraturen man leter.

Den mest kjente Dee strip wing er vel Akroyd, oppkalt etter Charles Akroyd fra Brora. (Den første ble sannsynligvis bundet av George Blacklaws i 1875.) Etter min mening er denne flua den vakreste av alle klassiske laksefluer. Han kalte den the poor man's Jock Scott "because the body was half yellow and half black". Akroyd var imidlertid ingen fattig mann, men en fetert laksefisker på slutten av 1800-tallet.

Han brukte mesteparten av sitt liv til jakt og fiske i Skottland (spesielt Dee og Spey), Norge (en 48 pund ble tatt på Vibstadvallet i Namsen i 1909) og ikke minst Island, hvor han var en hyppig gjest. I Husavik anket han opp sin dampyacht med egne gillies og båtmenn og fisket da uker i strekk i Laxá i þingeyjarsysla.

forts på næsta sida

*Glentana bundet som hårvinge (ekorn).
Hegrehackelet er erstattet med mykt hanehackel.*

forts från föreg sida

Mønster Akroyd:

Tag: oval sølvtinsel.

Hale: topping og tippet fjær.

Kropp: bakre halvdel orange-gul selull, fremre svart flossilke. Seksjonene deles av og til av en svart strutseherlbutt.

Ribbing: oval sølvtinsel over bakre halvdel, sølvtwist kombinert med flat sølvtinsel over flossilken.

Kroppshackel: gult hanehackel over bakre halvdel, svart hegre (schlappen) over flossilken.

Fronthackel: teal (widgeon).

Vinge: kanelbrune eller hvite seksjoner fra kalkunhale (brune hår fra ekornhale).

Kinn: jungelhane, hengende (kan utelates).

Glentana og Tri-Colour er blant de eldste av de Dee strip-vingede laksefluene. Glentana er fortsatt populær blant erfarne laksefiskere. De avstemte, nærmest rembrandtske fargene gir den et sobert preg. Når elva har en lett brunfarge etter flom, vil denne oldtimer være et riktig valg. Glem den heller ikke som hårvinge i små størrelser når flytelina tas i bruk på sommerelva.

Mønster Glentana (Kelson)

Tag: oval sølvtinsel.

Hale: gullfasanens røde brystfjær.

Kropp: bakre tredel orange selhår, fremre del rødt (claret) selhår.

Ribbing: oval- kombinert med flat sølvtinsel.

Kroppshackel: svart hegrehackel over det claretfargede selhåret.

Fronthackel: Widgeon.

Vinge: to smale seksjoner kanelfarget kalkun.

Fjærvingen kan erstattes med hår fra ekornhale og hegrehackelet med mykt hanehackel (se over). Jeg bruker på små fluer kun et enkelt flatt gulltinsel og tror da at flua blir bedre i lett farget vann.

Dunt ble av de gamle laksefiskerne ved river Dee regnet som en "killer". Den skal også være en fremragende steelheadflue. Dunt er også en favoritt når de moderne fluebindere skal vise sine kunster. Med sine mørke vinger med hvite spisser og de fint avstemte kroppsfarger kan man jo skjønne at den skaper begeistring den dag i dag, snart 200 år etter sin fødsel.

Mønster Dunt (J.J.Hardy):

Tag: Sølvvist fulgt av lyseblå flossilke.

Hale: topping og teal.

Kropp: gul, orange og rød (claret) farget selhår i like seksjoner.

Ribbing: sølvvist og flat sølvtinsel.

Kroppshackel: svart hegrehackel over den fremre rødfargede kroppsdelen.

Fronthackel: teal.

Vinge: seksjoner av mørk brun kalkun (helst med svarte striper) med hvite spisser.

Sider: jungelhane, hengende. For det moderne laksefiske erstattes gjerne vingen av mørkt brunspraglet hår fra ekornhale.

William Gardens nydelige Balmoral tas med, selv om den vel ikke benyttes så mye i dag. Men ønsker man en klarvanns flue med grønnskjær kan den være aktuell selv i år 2001.

Mønster Balmoral (Kelson):

Tag: tynn oval sølvtinsel.

Hale: topping og tippetfibre fra gullfasan.

Butt: svart strutseherl.

Kropp: bakre halvdel grønn selull, fremre mørkeblå selull.

Ribbing: oval og flat sølvtinsel.

Kroppshackel: svart hegrehackel over den mørkeblå selullen.

Fronthackel: widgeon.

Vinge: seksjoner fra brun kalkunhale.

Sider: hengende jungelhane fjær.

Jock o'Dee er en av de få Dee strip wings som har grått kroppshackel fra hegre. Den regnes som en god allround-flue og sammen med Akroyd er den vel den mest benyttede Dee flua idag. Dessuten er den lett å binde.

Mønster Jock o'Dee:

Tag: oval sølvtinsel.

Hale: gullfasan crest og indian crow (liten rød hackel spiss) i halvparten av crestens lengde.

Kropp: bakre to femtedeler gul silkefloss, resten svart silkefloss.

Ribbing: oval og flat sølvtinsel.

Hackel: grått hegrehackel over den svarte silkeflossen.

Fronthackel: widgeon.

Vinger: seksjoner fra kanelfarget kalkun.

Grey Eagle er en verdig representant for Eagle fluene. Kelson hadde den som en av sine favoritter. Det er lett å overdresse flua. Derfor strippes gjerne den ene siden av ørnefjæra. Et fullgodt substitut for ørnehackel er maraboustork. (Ørnehackelet på den avbildede Grey Eagle er gammelt og skriver seg fra en nedlagt utstyrsforretning ved Spey.)

Mønster Grey Eagle (Kelson):

Tag: oval sølvtinsel.

Hale: rød brystfjær fra gullfasan.

Kropp: gul, lyseblå og rød (scarlet) selull i like seksjoner.

Ribbing: oval og flat sølvtinsel.

Kroppshackel: grått ørnehackel (marabou) over den blå og røde selullen.

Fronthackel: widgeon.

Vinge: brunmelert kalkun (helst med svarte striper) med hvite spisser.

Dee strip vingede fluer er fortsatt effektive laksefangere. Ikke la de ligge ubenyttet i flueboksen eller hengende på veggen på utstilling. Dersom de brukes, gjerne i forenklet eller modernisert utgave, bidrar vi til å videreføre en viktig sportsfisketradisjon.

Når disse fluene skal bindes idag må man fortsatt ha sparsommelighet i tankene. Overdressing ødelegger fort særpreget og elegansen. Spesielt gjelder dette kroppshackelet. Stripp derfor av den ene siden av fjæra før den bindes inn.

Vinge seksjonene bør ikke være for brede, igjen for å beholde inntrykket av en smal profil. Hensikten er jo å skape en flue som raskt synker ned i de kalde vannmassene. Som kjent betyr dressingen mye for en flues synkeegenskaper.

Selullen kan om ønskelig erstattes med SLF-dubbing eller liknende. Hegre kan erstattes med et langt hanehackel og jungelhanen kan idag trygt sløyfes.

NYTT FRÅN SVERIGE

Redaktör Mikael Frödin

Tragedin på Em

Under våren och sommaren var turlerna många och ryktena florerade vilt om förändringar kring fisket på Em, vilket framgår av Pelle Klippinges inlägg i detta nummer, där även Göran Ulfsparré ger sin syn på saken. För att en bredare publik ska få insyn i vad som skett och för att vi ska veta vad framtidsplanerna är, har jag intervjuat både VD och ordförande i Ems Fastighets AB, bolaget som förvaltar Ems herrgård och därmed även dess berömda havsöringsfiske.

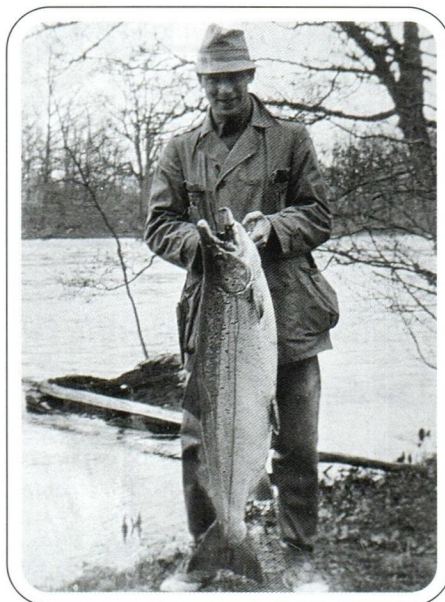
Personligen tycker jag att det som skett på Em är både tragiskt och pinsamt. Det sätt som Ulfsparré erant på Em avslutats gör mig heligt förbannad. Respekten inför vad Göran och hans far Gustaf Ulfsparré åstadkommit med ån är alltför ringa. Utan dessa framsynta herrar hade inte Em haft den världsställning den idag har i fiskekretsar. Även det sätt som fiskevårdsfrågan hanterats på är pinsamt. Smidighetsfaktorn torde vara noll. Intervjuerna nedan ger dock visst hopp inför framtiden. Allt kanske inte är nattsvart. Traditionerna ser ut att bli kvar och kanske finns även en lösning där både Göran Ulfsparrés och de duktiga fiskevårdarnas unika kunskaper kan tas till vara för att bibehålla den fantastiska havsöringstammen även för framtiden.

Christian Ingvar, som är Embolagets ordförande, och dess VD Erling Thorstensson svarar så här på FiN:s frågor:

Det har skett stora förändringar på Em.

Vad är det egentligen som skett?

Under ett års tid har vi diskuterat organisationsförändringar. Styrelsen har varit nöjd med det tidigare resultatet, men ej det sätt som arbetet bedrivits på. Bolaget kan ej ha oförsäkrad perso-

Gustaf Ulfsparré med blanklax från 50-talet.
(Foto: Gustaf Ulfsparrés Stiftelses arkiv)

nal (fiskevårdspersonal) som man byter tjänster med. Organisationsändringen var ett krav från styrelsen, och efter diverse turer avgick Göran Ulfsparré som fiskeförvaltare.

Hela flugfiskevärlden frågar sig hur det ta gått till och varför?

Gustaf Ulfsparré arrenderade tidi-

gare fisket i ån, medan Göran Ulfsparré varit anställd som fiskeförvaltare. Då Göran börjar bli till åren, kände vi oss tvungna att ha en organisation som inte var avhängig av endast en person. All kunskap ska finnas inom bolaget. Att Göran avgick är något som vi alla tycker är både sorgligt och med tanke på hans stora kunskap mycket olyckligt. Styrelsen har bett Göran återgå som fiskevård under fiskesäsong.

Går man inte miste om den stora erfarenhet och fiskevårdskunskap som byggts upp under Gustaf och Göran Ulfsparrés tid?

Jo, det gör vi och det är beklagligt. Vi måste nu bygga kunskap för framtiden. Fisken har funnits här sedan istiden och vi är medvetna om att den nya organisation vi bygger kring vår VD måste samla kompetens kring sig.

Är det så att alla duktiga fiskevårdare som arbetat med ån nu slutar?

Vi har erbjudit anställning och vill ha kontakt. Vi har en öppen attityd och vill ha dem tillbaka. Många är personliga vänner till Göran, och vi har förståelse för deras tvekan men hoppas på en framtida god relation.

Fanns det inte en öppning genom att bolagisera fiskevården och behålla Göran vid rodret?

Jo, jo, men den bolagiseringen var inte i linje med familjens vision om långsiktighet och att hålla kontrollen genom styrelsen. Förslaget var att likna vid ett arrende och dit ville vi inte igen.

Hur ska man kunna ersätta den unika fiskevårdskunskapen?

Den kan vi inte ersätta eller köpa, det är vi medvetna om. Vi vill vara långsiktiga och ta till råd och dåd. Vi vill starta ett fiskeråd och har erbjudit så väl fiskevårdarna som Göran plats där. Vi hoppas att Göran när det lugnat ner sig kan ge oss den hjälp vi så väl behöver.

Kommer inte den unika havsöringstammen att bli lidande?

Det vet vi inte. Men risken är stor att det blir så på kort sikt. Långsiktigt hoppas vi självklart på att kunna bibehålla den unika öringstammen.

Ligger det något annat bakom de drastiska förändringar som dessa i sammanhanget triviala problem åstadkommit?

Det har talats om släktfejd, men det tror jag ej. I gamla dagar fanns mycket familjegräl, men under Görans tid som fiskeförvaltare har det varit lugnt. Vi har haft stort förtroende för Göran och har velat ha honom kvar. Tyvärr har vi dock misslyckats med det. VD lägger till: Det är en bra fråga. Jag har flera gånger frågat mig hur vi kunnat hamna i denna tragiska situation.

forts på sid 50

Krösa-öring

Septembers mogna lingon – "krösa" på småländska – lyser röda under årets sista öringmånad inför leken och fredningen i oktober. Så här sent på året bjuds fisken sällan på några större sländkläckningar, men trots det är öringen ännu mer än villig att stiga till en ytgående fluga

Text & foto: Johan Klingberg

En dags ledighet. Solen värmer som en högsommar dag även om andra veckan i september redan har passerat. Kyla och minusgrader känns ännu långt borta då jag följer den upptrampade stigen ner mot ån längs ett fält, som sedan länge är bärgat och nu endast består av en gyllene stubbåker.

Ett svagt porlande talar redan på håll om att vattennivån är lägre än på länge. Men då jag kommer fram till ån ser jag att vattnet på andra sidan har satts i gungning. Till en början är det svårt att avgöra var fisken står, eftersom allt smälter samman på den mörka skuggsidan. Men snart slår ringarna ut igen och denna gång är jag med.

Fisken står precis under lövverket ett par decimeter utanför strandbrinken.

Muha Reka.

Den trycker ut mycket vatten vid vaket. Det kan var en av åns stora. Spänningen ökar...

I väntan på nästa vak sätter jag mig ner på knä och repar av några meter lina för att snabbt kunna kasta när fisken visar sig igen. På tafsens sitter en verklig trotjänare, en Partridge & Purple, som med infettad tafs endast sjunker ett par centimeter under ytan.

Vaket blommar ut på nytt och de goda kastförhållandena gör det lätt att rolla ut flugan en bit uppströms fisken. Den låga och långsamma vattenföringen driver flugan i maklig takt ner mot ståndplatsen. Men flugan driver förbi utan att öringen visar något in-

tresse. Nytt kast. Då flugan når fram lyfter jag spöt och framkallar en stigande rörelse, som vanligtvis brukar vara oemotståndlig för de flesta fiskar. Men det gäller tydligen inte den här öringen. Den tvärvägrar.

Den lilla spiderflugan byts mot en liknande med gul kropp, en Partridge & Yellow. Denna gång går det bättre. Då flugan ökar takten och går upp mot ytan känns ett mjukt lite "släpande" hugg. Den påföljande rusningen blir tam och efter ett par stötar mot botten snärtar spöt tillbaka. Allt är över.

Men öringen kändes tung och att mista en och annan fisk får man räkna med då man använder hullinglös krok. Hur som helst har jag ju lurat fisken att ta flugan och är ganska nöjd med det...

Höstens insekter

Inte sällan händer det att höstöringen står nära strandbrinken. Anledningarna till detta är säkert många, men en orsak är att olika landinsekter denna tid på året blir allt viktigare som föda. Efter höstens första frostnätter blir naturligtvis de växelvarma landinsekterna stelare och långsammare i sina rörelser, vilket får till följd att de lättare tappar fästet och trillar ner på öringens matbord.

Fallet ner på vattnet kan ibland bli ganska kraftigt. Öringen missar sällan chansen och dras till nya ståndplatser nära strandkanten och under trädens grenverk. Detta torde också vara orsaken till att just en geting eller bärfisimitation presenterad med ett ploppande ljud vid nedslaget fungerar så väl under höstfisket. Det finns som bekant en rad olika arter inom kategorin landinsekter. Ett gott råd är därför att själv undersöka vilka som är vanliga vid de egna vattnen.

Några sländor av släktet Baetis brukar tillhöra årets första kläckande dagsländor. Men faktum är att vissa av dem även kan vara bland de sista att kläckas. De finns nämligen över hela säsongen, från tidig vår till sent in på hösten. Kläckningarna är nu visserligen sällan lika stora som under försommaren, men ändå tillräckliga för att ibland göra öringen selektiv.

Det finns ytterligare några dagsländerarter som också har en höstgeneration, men jag brukar inte ägna tid åt att särskilja dem. En olivegrå eller beige-färgad traditionellt bunden torrfluga i storlek 12–16 imiterar oftast helt tillfredsställande samtliga aktuella sländor – sett både med fiskarens och fiskens öga.

En annan grupp av insekter, som även de har en framträdande roll vid ån under september, är nattsländorna. Visserligen kläcker inte heller dessa med samma intensitet som tidigare under säsongen, men helt klart i tillräcklig mängd för att intressera öringen.

Jag är, liksom de flesta andra flugfiskare, inte särskilt begåvad vad gäller "insektslatin" och vill därför inte gå in på namnen på de olika nattsländarterna. Dessa är ju också betydligt svårare att särskilja än dagsländorna, och jag har förstått att inte heller yrkesentomologer gärna artbestämmer vingade nattsländor utan att studera deras mundelar eller könsorgan under mikroskop. Som flugfiskare nöjer jag

Partridge & Orange.

och mina fiskekompisar oss med att ge de olika nattsländor vi finner vid våra vatten namn som "den stora bruna" eller "pinnasländan" och så vidare.

En av nattsländorna vid våra vatten utmärker sig genom sin talrikedom mer än de övriga under hösten. Den är cirka centimeterlång och något orange till färgen. Naturligtvis går den under benämningen "den röe". Förklaringen till varför orange flugor som Partridge & Orange eller Muha Reka fungerar så väl under denna tid kan vara att fisken i sitt födosök präglats just på dessa insekters rödbeige färg.

En sista insektsgrupp, som ofta förbises av oss strömvattenfiskare, är mygg och knott. Dessa är som bekant tillgängliga för fisken under hela flugfiskeåret.

Jag har många gånger mött fisk som helt ignorerat allt annat än kläckande fjädermygg. En del av mina vänner föredrar att presentera sina imitationer av dessa på en väldigt lång och tunn tafs, ända upp till 15 fot. Här är vi dock oense. En 9 fots tafs med 0,14-spets tycker jag är fullt tillräcklig vid de flesta tillfällen – och därtill betydligt mer lätthanterlig.

Partridge & Yellow.

Imitationer av insekter ur sistnämnda grupp är kanske de som anses mest klassiska för höstfisket. En sparsamt dressad CdC-kläckare eller en liten Partridge & Orange i rätt storlek imiterar de stigande – eller infettad de kläckande – myggpupporna.

Tidanöring

I högvatten kan fisket var annorlunda, men ändå givande, om man anpassar sig till situationen. I min fiskedagbok från den regnrika septembermånaden förra året läser jag...

Senaste veckans regntunga skyar har mer än väl fyllt Tidans strömmar till sina breddar. Vadstället nedanför ruinen är omöjligt att besegra. Fisket måste därför bedrivas från "fel" sida. Nedströms vadstället finns en stor sten, vilken utgör en ypperlig ståndplats. Första kastet rollas försiktigt ut, men med ett ploppande ljud då det förtyngda harörat slår genom vattenytan. Flugan fiskar gång efter annan av området, men det väntade hugget uteblir.

Ytterligare några hundra meter nedanför vadstället ligger kvarnhöljan. Under den tid då kvarnen fortfarande var i bruk fanns här en stor damm,

forts på nästa sida

Partridge & Purple.

Jag byter ut min Black & Peacock och binder istället en Partridge & Orange på tafsens. Nu går det genast bättre och det tidigare så försiktiga nypet blir till ett resolut hugg

forts från föreg sida

säkert ett par meter djup. Numera är kvarnhjulens gnisslande ett minne blott. Dammfästet är sedan länge brustet, kvar finns endast höljan.

Jag står utvadad några meter ovanför inloppströmmen med pressen från det kylslagna vattnet mot vaderna. Harörat har bytts ut mot en Black & Peacock, som för övrigt är en mycket bra höstfluga. Fluglinan driver i slingor in i höljan med strömmens hjälp och rätas till slut ut nedströms. I tredje kastet, något okoncentrerad på grund av de dåliga fiskeförhållandena, upptäcker jag för sent en försiktig dragning just innan linan sträcks upp. Irriterad över missen kastar jag på nytt den mjukhacklade våtflugan på samma ställe. När linan liksom vid föregående kast stramas upp, känns det försiktiga nypet igen.

Fisken visar bevisligen intresse för min Black & Peacock, men avböjer erbjudandet i det avgörande ögonblicket. Inför nästa kast får därför en Partridge & Orange fresta öringen. Denna gång går det bättre. Det tidigare så försiktiga nypet blir nu istället till ett resolut hugg. Den krokade öringen tar strömmen till hjälp, stängas en stund för att sedan rusa ut i höljans trygghet.

Efter några minuter kan jag försiktigt lyfta upp en trind och blank höstöring i håvgarnets maskor.

Nya ståndplatser

Nedströms kvarnhöljan delar en öströmmen i två tarmar. Jag har aldrig tidigare sett någon fisk här. Därför brukar jag snabbt passera denna sträcka utan att ta notis om den. Men nu råkar jag få se hur en fisk försiktigt bryter ytan över mot andra stranden. Här är ån normalt för grund för att hysa någon fisk, men eftersom vattenflödet ökat vattennivån även på platser som annars kan vara torrlagda, väljer öringen ibland nya och i det höga vattenståndet bättre ståndplatser än de gamla.

Jag intar spejarposition, våld dold och liggande på alla fyra, för att inte synas för öringen. Snart bryts vattenytan igen, lika försiktigt som tidigare.

Tack och lov fastnar inte flugan i gräset på andra sidan utan hamnar en bit uppströms fisken och får drifta fritt mot ståndplatsen för att sedan bromsas upp till en stigande rörelse. Öringen tar tveklöst, försiktigt men ändå bestämt, och efter en odramatisk drill-

ning kan öring nummer två också läggas i korgen.

Att öringen ibland under höga vattenflöden väljer platser, som annars är helt fisktomma, är något jag anammat först under senare år. Normalt väljer nog många att fiska de platser man av tidigare erfarenhet vet håller fisk. Men ger man den väl använda frasen "så stor vinst för så liten ansträngning som möjligt" lite eftertanke, så förstår man att det också gäller för extra högt vattenflöde.

Vid dessa tillfällen föredrar fisken naturligtvis lugna, annars kanske till och med torrlagda platser framför de vanliga ståndplatserna, som nu är hårt strömsatta i det höga och hårda vattnet. Ute i strömfåran är det allt för strömt och insekterna passerar i racerfart. Då är det betydligt lugnare vid de nybildade "bakfickorna" närmare strandkanten. Här har fisken också mycket tid på sig att i lugn och ro ta de insekter som kommer driftande.

Högvatten behöver därför inte betyda att strömmen är ofiskbar. Men vi måste kanske söka öringen på nya platser för att få den att över huvud taget se och ta vår fluga.

Här följer bindmönster för några av mina favoritflugor för höstöringen!

Några lättbundna flugmönster för höstfisket

Partridge & Orange, Purple eller Yellow

Krok:	10–16.
Bindtråd:	Danville i samma färg som kroppen.
Kropp:	Gossamersilke, orange, purple eller gult.
Thorax:	En liten dubbingkula av harull.
Hackel:	Rapphöna.

Muha Reka

Krok:	10–12.
Bindtråd:	UniThread, orange.
Kropp:	Mixad kaninull, 50% orange, 25% gul och 25% beige.
Kroppshackel:	Naturligt grå CdC, som fästs med roten vid krokbojen och lindas mot ögat, där spetsen viks bak som en vinge och trimmas.

Titta efter
den här dekalen!

Följande välsorterade redskapshandlare säljer FLUGFISKE I NORDEN i lösnummer

Arvika: Arvika Fiskecenter, Storg. 33
Göteborg: Strömvalls, Redbergsv. 5
EL-GE Sportfiske, Gustav Dahlsng. 13
Lennart Bergquists Flugfiske,
Industriv. 2, Partille
Halmstad: Wittlock Sportfiske,
Tyghusg. 2
Jakobsberg: Fly Fisherman, Vasav. 46
Kalmar: Vapencentralen AB
Karlshamn: Fiskeshopen i Karlshamn,
Saltsjöbadsv. 53
Karlskoga: Groddenbutiken,
Magasinsvägen 1
Karlskrona: Fiskemagasinet,
Amiralitetstorget 23
Lerum: Lerhems Fiske o Fritid AB,
Pomonav. 4
Ljungby: Skand Sportfiskecenter,
Skåneg. 10

Luleå: Vildmarksshopen, Älg. 18
Lund: Sportfiskehuset,
S:a Esplanaden 20
Malmö: Fiske & Fiskar,
Regementsg. 17
Mörum: Bringséns Sportfiske,
Parkv. 33
Fiskeshopen i Karlshamn
Norrköping: Norrköpings Sportfiske,
Trädgårdsg. 15
Sandviken: Sportimport, Storg. 22
Skellefteå: Domus, Nyg. 50
Stockholm: Fiskarnas Redskapshandel,
S:t Paulsg. 4
Berras Sportfiske AB, Valhallav. 46
Umeå: Blixt Sport, Kungsg. 94
Uppsala: MÅ Fiske o Fritid, Björkg. 4
Västerås: Willy's Sportfiske AB,
Långmårtensg. 2

Ängelholm: Varuhallen Hobby, Storg. 62
Östersund: Fiskeservice, Stortorget 6

Danmark: Sport-Dres,
Fredriksundsv. 20, Köpenhamn NV
"Go Fishing", Brog. 6-8, Odense
Hunters House, HC Ørsters v. 7B,
Fredriksberg
Bössemager Korsholm A/S, Skjern
Jagt- og Fiskerimagasinet A/S,
N. Voldg. 8-10, Köpenhamn K

Norge: Jarle & Bjørnar Fluefiske,
Sörumsg. 28, Lilleström
Finn de Langes Sport, Christiesgt. 11,
Bergen
Nordisk Fiskeutstyr, Chr Kroghs gate 16

Flugfiske i Norden säljs även i alla välsorterade tidningskiosker, varuhus och/eller bensinstationer i Sverige, Danmark, Finland och Norge.
Fråga efter Flugfiske i Norden om den saknas på tidningshyllan

Dan-Tackel Sweden Sportfiskebutiken

Neoprenvadar

Dekota Neopren 5mm	Ord. 1199:-	NU 999:-
RT.Promotion 5 mm	Ord. 999:-	NU 699:-
ABU Neopren 4,5mm	Ord. 1049:-	NU 899:-
RT Stickfoot inkl.sko	Ord. 1499:-	NU 1199:-
Fenwik Andningsvadar	Ord. 2595:-	NU 1999:-
NylonVadarstövler	Ord. 399:-	NU 349:-

Vadar Jacka

Scierra Vadar Jacka	Ord. 1199:-	NU 999:-
RT. Montana Jacka	Ord. 649:-	NU 599:-
RT.Scandinavian	Ord. 799:-	NU 699:-

2:Sorteringsfluglinor

Vi fortsätter med denna extrema storsäljare.

Flyt	WF/DT	2-13	
Interm.	WF/DT	2-13	OBS OBS
Sjunk	WF/DT	2-13	Nu finns även
Fast Sjunk	WF/DT	4-13	Sinkttipp i lager
U.fast Sjunk	WF/DT	4-14	

Från 80:-st/vid köp av 5 st. *Finns det fel på linan byter vi den.*

Hemsida: **www.dan-tackel.com**

Besöksadress: Borgmästareg. 4-6 Höganäs

Flugrullar

Scierra Black Shadow	
Trout 4-6	1699:-
Grilse 7-9	1799:-
Salmon 10-12	1899:-
Dragonfly concept disc	
Med 2 extra spolar	
CD355 4-6	599:-
CD375 6-7	635:-
CD395 7-8	655:-
Bästsäljare i år 2000	

Flugor i dussin

Vi säljer flugor i dussin
över 300 olika mönster.
finns i: Torr, våt, nymf,
streamers, lax och öring
mm. Beställ katalog.

Den är gratis!

Flugor

25 st olika torr	85:-
25 st olika våt	85:-
25 st olika nymfer	85:-
25 st olika stream.	99:-
50 st P&T flug. i box	198:-
20 st Cats Whisker	85:-
20 st Fritz	105:-
20 st Gold B.Nymf	90:-
20 st Muddler M.	100:-
20 st C.D.C	99:-
20 st Gold B. Lur.	105:-
20 st Mini Lures	75:-
20 st Booby Nym.	85:-
20 st Daddy L. Leg.	95:-
20 st Grayling	65:-
20 st Hopper Torr	95:-
20 st Mayflies	95:-
20 st Hairs Ear	89:-
20 st Mixed Sedge	85:-

Beställ vår "katalog", prislista.

Ring och beställ på: **042-340601**

Välkommen!

NYTT PÅ MARKNADEN

Redaktör
Erik
Erlandson

Från byxor till boxar

Den ligger som en vit dimma över vattnet, lätt, lätt svävar den. En sky av vattendroppar slöjar den och morgonbrisen, svag som en andedräkt, för dem långt nedför ån. Så sträcker den ut sig i sin fulla längd, glider genom vattenröken, elegant som en falk glidflyger den i ultrarapid en tusendels sekund extra, innan den utan ett ljud landar på vattenytan. Och flugan dras i en rullande rörelse av tafsens rakt ned över det senaste vaket. Så lätt, så motståndslöst lätt med en balanserad lina!

De lätta, bekväma andasvadarna blir allt fler vid de nordiska fiskevattnen, men har väl ännu inte lyckats helt konkurrera ut neoprenmaterialet. Speciellt under högsommaren är andasvadarna utmärkta, medan neopren ju kommer till sin rätt under den kalla vårsäsongen, eller för den delen vid kylslaget laxfiske i nordliga miljöer, vilket denna sommar erbjudit rika tillfällen till.

BROMAN heter ett par av dessa nya andasvadare som FiN haft tillfälle att titta lite närmare på under inledningen av säsongen. De är tillverkade av lätt och följsamt andasmaterial, som utan att bli för styvt, ändå har en viss stabilitet, vilket ger en angenäm känsla.

De tidiga andasvadarna hade en del introduktionsproblem, varav det besvärligaste kanske var att de var känsliga för påverkan från vassa taggar och

annat som lätt kunde åstadkomma rivsår i materialet, som kanske inte omedelbart, men efter hand, började läcka.

FiN har de senaste åren tittat på åtskilliga nyare modeller som tycks vara befriade från denna fadäs, så även dessa vadare, som till yttermera visso har kraftiga förstärkningar just där dessa skador har en förkärlek att dyka upp, nämligen på framsidan av underbenen, just där man sparkar undan grenar, ris och annat vid vandring längs vattnen och kanske också misshandlar vid klättring på stenar.

Förstärkningarna består av två delar, dels ett påsytt yttre skikt, som skyddar mot slitageskador, och dels ett instopat knäskydd av neopren, som fästes under det påsydda skyddet med hjälp av kardborrelåsning. Genom en öppning ned till i det påsydda, yttre skyddet kan detta knäskydd plockas bort och vid behov torkas för sig. Under FiN:s test satt skyddet kvar och torkade bra över natten utan att plockas bort. I övre delen av det påsydda slitageskyddet finns på bägge sidorna öppningar som underlättar torkningen, liksom de också tillåter vatten att passera in under vadning, vilket kan tyckas vara en nackdel, då underbenen på detta sätt får en ovälkommen tyngd. Men genom att utrymmet mellan benen och skyddet är mycket litet, kommer i praktiken endast lite vatten in i mellanrummet under vadningen. Vatten som kommit in rinner sedan omedelbart ut genom öppningen i nedre delen vid uppstigningen ur vattnet.

Vadarna är försedda med kraftiga stövlar, inte med sockor av neopren eller andasmaterial, vilket många andra modeller har. Vilken lösning som är

LOOP:s shooting head lina kastar bra men är något obalanserad.

Ovan till vänster: Praktiskt verktygsställ för flugbindaren och därunder eleganta flugaskar i trä, framtagna av Fiskeshopen i Mörum. Till höger: Bromanvadarna har infästningen av hängslena några decimeter ned på insidan för att underlätta nedvikning av ovandelen under varma fiskedagar. Lösa knäskydd kan stoppas in i "fickor" på benen, praktiskt och bekvämt.

den bästa kan man diskutera länge, men det finns för- och nackdelar vilken lösning man än väljer. Stövlar har en uppenbar fördel, nämligen att de är lätta och bekväma att komma i och ur. De minskar också oftast det hål som uppstår i plånboken vid köp av dessa relativt dyra andasvadare, eftersom man slipper köpa vadarskor för 400–500 kronor. Stövelmodellen är alltså oftast billigare totalt än sockmodellen.

Nackdelen kan vara att man inte får samma stöd för foten som en vadarsko kan ge, inte heller får man samma lätta steg vid längre promenader längs vattendragen som med vadarskor. Stöveln är trots allt klumpigare att gå med. Ur hållbarhetsaspekt kan man möjligtvis anföra att stövelmodellen å ena sidan är mer hållbar än sockmodellen, eftersom den ju har ett betydligt hårdare material där yttre påverkan är som störst, och å andra sidan att stöveln, om den skadas allvarligt vid vadning är svår att reparera och byta ut. För- och nackdelarna tar väl i princip ut varandra, varför man sannolikt bör välja modell efter sitt eget fiske.

Promenerar man mycket, till exempel vid kustfiske, kanske sockmodell med vadarsko är att föredra, men fiskar man i ett lättillgängligt vatten utan långa promenader och svårare vadning är nog stövelmodellen bäst.

Under stövlarna sitter den nödvändiga filtsulan, på dessa stövlar lite drygt en centimeter tjock och enligt vår bedömning helt tillförlitlig beträffande greppet, men något omdöme om hållbarheten har vi svårt att avge, eftersom testet inte pågått tillräckligt länge för detta. Emellertid syns ingen påverkan efter FiN:s testtur.

I midjehöjd finns säljor vid tre olika lägen för istoppning av midjebälte, en bra idé som tar hänsyn till ett faktum, som tyvärr många vadarfabrikanter tycks obekanta med, nämligen att flugfiskares kroppsbyggnad inte är stöpt i samma form, utan har högst betydliga variationer.

Överdelen av byxorna är enligt vårt förmenande inte av samma höga snitt som nederdelen. Detta beror på själva huvudidén vid designen av byxorna, en i och för sig vällovlig ambition att underlätta nedvikningen av överdelen

till midjan, vilket kan vara skönt mycket varma somrardagar, men som emellertid har så många nackdelar i övrigt, att det känns tveksamt om det är värt så mycket. För att klara denna ambition har man för det första skurit byxorna rakt av vid en punkt som ligger i armhålehöjd, samt längst upp i fällen stoppat in ett elastiskt band för hopsnörning runt kroppen. Det tycks också som man, för att lättare kunna vika ned byxorna, även ökat omfånget på den översta delen. Ytterligare ett designmoment skall underlätta denna nedviktningssidé, nämligen infästningen av hängslena, vilka är fästade cirka 25 centimeter ned på byxornas insida. Det går alltså att vika ned denna överdel och ändå hålla byxorna uppe med hjälp av hängslena.

Detta är i och för sig en smart lösning, men nackdelen med denna design är att överdelen blir otymplig vid normalt "uppfällt" bruk och svår att hålla ordentligt uppe. Det finns en tendens att översta biten blir bulsig och kasar nedåt under kastningen, då man ju rör sig oavbrutet. Detta är FiN:s

forts på nästa sida

Nytt på marknaden

forts från föreg sida

huvudinvändning mot byxorna, en invändning som drar ned betyget från trakterna kring toppen till en bra, men ändå inte toppmässig, trea. Mot detta resonemang kan invändas att det finns fiskare som sällan eller aldrig vadar djupt och som därför inte är i behov av den fulla längden på byxorna. Men dessa skulle ju kunna fiska "nedvikt" med hjälp av ett midjebälte i stället. Nåväl, design är ju också en fråga om smak, och att uppfattningen härvidlag kan vara mycket delad, känner inte minst vi på Marknadsnytt till.

Pris: 1 290 kronor.

Betyg:

Low-float lina

LOOP designar en mängd nya linvarianter för olika typer av kast vid alla typer av fisken. FiN har testat en flytande kastklump för laxspön i klass 10–11 av 15–16 fots längd. Just denna specialdesign för speciella längder av spön är väl något man bör ta med en nypa salt. Spön har ju väldigt olika aktionsegenskaper, vilket inte helt oväntat kan ge många olika kastegenskaper för samma lina. Emellertid kan väl dessa linor mest komma till sin rätt på ganska toppiga och snabba spön.

Linan är av så kallad low-float modell, vilket innebär att den skall flyta lite lägre i vattnet än normalt flytande linor, allt för att ge lite extra vattenmotstånd vid lyftning av linan, vilket i sin tur skall underlätta snabb laddning av spöt vid nästa utkast. Linan, som är 11,2 meter lång, är försedd med öglor i bägge ändarna för infästning av skjutlina respektive tafs. Öglorna är stabilt gjorda och ingen risk för haveri vid storfiskdrillning föreligger i detta avseende.

Linans tapering skall ju i örigt underlätta långkastning, vilket är själva vitsen med kastklumpar, eller shooting-heads, och denna lina har en speciell utformning som ger en tyngdför-

delning för långa kast, men kanske inte för finpresentation. Linans bakersta del är den tjockaste med en diameter av cirka 3 millimeter. Efter cirka 4 meter minskar diametern till 2 millimeter, vilken sedan fortsätter fram till den yttersta metern, där den sjunker till cirka 1,5 millimeter. Denna tapering ger en ganska klumpig framdel, och för att få lättare presentation av linan är det viktigt att man förlänger spetsen med en ganska kraftig inledning på en taperad tafs, som bör vara minst 9 fot, 3 meter lång. FiN har använt en tafs på cirka 12 fot och har funnit en bra balans i överrullning och presentation med denna kombination.

Klumpens längd, 11,2 meter, är möjligtvis i kortaste laget. Vår erfarenhet föredrar något längre klumpar, cirka 13 meter, för att ge linan bästa aerodynamik, medan de kortare klumparna har en tendens att alltför snabbt rulla ut sig i kastet, varefter dynamikan kraschar. LOOP:s klump kastar långt, det är ingen tvekan om att den är snabb och kanske på det viset uppväger sämre flyt i luften i slutskedet av kastet.

Linans hölje är både mjukt och stelt, vilket ger en lite udda känsla i linan. Mjukheten gör den ytterst tånjbar, en meter dras lätt ut 10 centimeter extra, kanske inte med spöts hjälp normalt, men vid kraftigt hugg kan denna tånjbarhet kanske vara en liten nackdel med sämre krokningsegenskaper som följd. På 11 meter ger ju tånjbarheten en dryg meter, i fiskesammanhang kanske hälften, cirka 50 centimeter. Bäst hade väl en absolut stumhet varit.

Hårdheten finns där också som ett ganska kraftigt linminne. Man bör kanske inte lämna linan på spöt nedplockat i delar, som FiN ofta gör för att underlätta täta fisketurer, eftersom det ju då uppstår tvära böjar hos linan mellan spödelarna, som det visar sig svårt att bli av med.

Hur är det då med low-float egenskaperna? Tja, dessa är ju i högsta grad beroende av strömhastigheten, men i stort sett tycks denna egenskap finnas

hos linan, som otvivelaktigt ligger lågt i vattenytan.

Pris: 495 kronor.

Betyg:

Verktögsställ och flugboxar

Nog har man letat hundratals gånger efter flugbindarsaxen, som gömt sig under tuppnackar och annat material på flugbindarbordet. Nu kan man bli av med detta enerverande problem; flugbindarverkstaden kan nämligen få en ordentlig uppsnyggning och samtidigt bli effektivare med hjälp av några nya hjälpmedel för organisation och förvaring av verktygen som Fiskeshopen i Mörrum låtit ta fram.

Det handlar om några enkla men mycket praktiska ställ tillverkade i trä med inslag av metall detaljer, som kan hårbärgera de vanligaste redskapen på ett enkelt och lättillgängligt sätt. Det ena är avsett för upphängning av saxar, tänger, hållare etc och är kanske det allra mest användbara, medan det andra är avsett för upphängning av flugor under torkning, möjligtvis kunde även denna funktion funnits med på det första stället. Priset för dessa både praktiska och vackra ställ ligger runt 200 kronor. Vi tycker att produkterna är både vackra att se på, som hantverk betraktade, samtidigt som de fyller en god funktion.

I samma stil går också flugboxar i trä från samma försäljare. Flugaskarna är brunbetsade och mycket välgjorda hantverksprodukter. De finns i flera storlekar, alltifrån lagerlådor för flera hundra flugor till mindre askar att ta med sig på fisketuren. Infästningen av flugorna sker i ett motståndskraftigt, lätt konstmaterial.

Priserna på de olika askarna ligger mellan cirka 200 och 400 kronor.

Betyg:

*Adressen till Nytt på marknaden är:
Erik Erlandson, Barkvägen 13, S-370 10 Bräkne-Hoby*

Din annons i Flugfiske i Norden fångar!

Varje nummer av Flugfiske i Norden läses av tiotusentals fiskeintresserade individer runt om hela Norden och Europa. Så har det varit i flera decennier! Tidningens artiklar är fulladdade med spännande fiskeskildringar, flugbindning, marknadsnyheter och tester. Till vår hjälp har vi några av Nordens skickligaste flugfiskare, skribenter, illustratörer och fotografer som rapporterar från hela världen och de nära hemmavattnen.

Annonsutrymmet är begränsat i Flugfiske i Norden vilket gör att just din annons aldrig riskerar att drunkna i mängden. Den syns! Flugfiske i Norden har därmed en unik ställning på marknaden vilket ger slagkraftig räckvidd, täckning och kostnadseffekt. Därför fångar din annons effektivt.

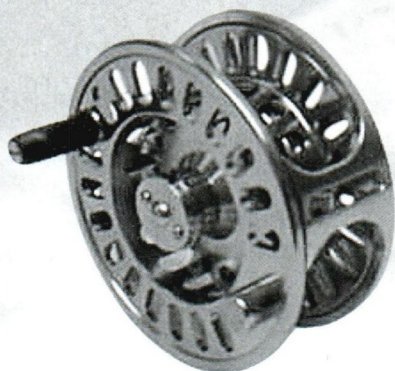
PS. Vill du ha kostnadsfri hjälp med textförslag eller layout så säg bara till!

Flugfiske i Norden Annonsavdelningen

FLY FISHERS HEAVEN

REDINGTON

Vi presenterar den nya **MILLENNIUMRULLEN!**
En storspole rulle tillverkad i superlätt flygplansaluminium och med ett avancerat bromssystem.

För information och återförsäljare

TEL 023-131 40

FAX 023-70 95 70

www.flyfishersheaven.se

SANNA'S FISKE & FRITID

WEBSHOP:

www.sannasfiske.com

E-Mail: sannasfiske.com

Vi är ett litet företag i Jämtland som håller på med guidning, kastkurser, flugbindningskurser mm.

För prisinformation ring eller maila oss.

Vi har egentillverkning av flugor samt flugspö. Intresserad?

Ring eller maila oss för vidare information.

Nu till vintern har vi även turer ut på isarna där vi pimpelfiskar.

Varför inte prova flugfiske på Harr nu i höst??

Välkomna hälsar vi på
Sanna's Fiske & Fritid

Nygård 1470

830 02 MATTMAR

0640-411 18 eller 070-236 96 68

Höstfiske med Brun Dammslända

Mitt höstfiske kräver små torrflugor, tålmod och vadarbyxor – trots att tjärnen inte är vadbar. Men de gör att jag kan sitta ner på den blöta stranden och vänta ut fisken

Text: Håkan Karsnäs

Foto: Gunnar Johnson

Vattnet i den lilla viken slätas ut till en spegel när den svaga vinden helt slutar blåsa. Överallt mellan näckrosbladen ligger små mörka dagsländor som kläckts under denna soliga höstdag och som med vinden drivit in i viken. I små försiktiga vak försvinner den ena sländan efter den andra. Eftermiddagens kalas har börjat. Oblygt men såvligt plockar fiskarna i sig insekterna. Ibland kan man se hela ryggen och stjärtfenan när de i sakta mak äter sig genom viken.

Själv sitter jag i gräset ett par meter från strandkanten med endast tafsen och flugan vilande på den mörka vattenytan. Hjärtat bultar allt hårdare när en vakande fisk cirklar allt närmare min väntande torrfluga. Under ytan kan jag skymta det ljusa fiskgapet långsamt öppna sig, bryta ytan och plocka i sig flugan. Mjukt och försiktigt reser jag spöet och känner motståndet. Där sitter den!

Fisken verkar först inte helt förstå vad som hänt, men efter någon sekund bär det iväg ut bland näckrosbladen. Spöet bugar och rullen ger ifrån sig lina i jämn takt. Fisken stannar upp och börjar sedan gå åt sidan med tafsen som en skördande lie bland näckrosbladen. Parerande för grenar och de värsta näckrosstjälkarna reser jag mig upp för att bättre kunna trötta fisken. Någon minut senare kan jag lyfta upp den i gräset. Med sina vita fenkanter och röda buk är rödingen en av de vackraste fiskar vi flugfiskare kan fånga. Några snabba slag med prieten och den vackra kroppen blir stilla. Lycklig lossar jag flugan ur fiskens

munpipa och byter ut den mot en fräsch. Det är inte varje dag man förunnas att fånga en kiloröding på torrfluga.

Vakringarna sprider ut sig runt om tjärnen. Jag fäster den nya flugan i spöets flughållare och vandrar bort till en annan vik, där en fisk visat sig regelbundet. Jag lägger min röding i gräset och smyger mig i lämplig position. Den sista biten kryper jag på alla fyra, sätter mig i gräset och lägger ut flugan ett par meter från strandkanten.

Några minuter senare plaskar det till på andra sidan om den utskjutande udden, där min fluga ligger och väntar alldeles i ytan. Men inget mer händer. Plötsligt väcks jag av ett plask alldeles framför mig. Nästa vak kommer lite längre åt fel håll från min fluga sett. Fisken har vänt och är på väg åt andra hållet. Men precis när jag tänker veva in för att byta plats försvinner flugan, nästan omärkligt bryts vattenytan och flugan är borta.

Jag höjer spöet och fisken gör en tjurusing rakt ut. Det är förmodligen en av tjärnens sista regnbågar, som nu närmar sig tvåkilosstreck. Regnbågen är en fisk som fått lite oförtjänt dåligt rykte. Får den bara möjlighet att växa till sig, utan för hårt fisketryck, är det få fiskar som kämpar bättre än en regnbåge.

Efter den första rusningen ser jag en virvel bakom vassudden. Fisken har vänt under vattnet och befinner sig nu inne i viken. Där går den fast i en gren och är borta...

Jag vevar in den slaka linan och bannar mig själv lite för att inte ha försökt pressa fisken åt andra hållet, men känner mig ändå nöjd med dagens fiske.

Dagsljuset har nu övergått i en stilla och vacker höstskymning, där solen försvinner bakom fjälltopparna och

färgar himlen eldröd vid horisonten. Rödingen väger tungt på mitt finger och kommer att skänka glädje ännu en gång. Ugnstek med champinjoner, purjolök, grädde och vitt vin...

Flugfiskarens skördetid

Trots att jag bor alldeles i närheten av den harrika Ljungan, kan jag inte låta bli att besöka de tjärnar där vi har planterat in röding, öring och regnbåge. Särskilt inte när löven färgas gula och hösten nalkas. Ända sedan jag för ett femtontal år sedan inledde min flugfiskarbana i Lilla Havssjön på Hökensås har höstfisket efter regnbåge varit en av årets absoluta högtidsstunder.

Visst kan det tyckas konstigt att man byter fisket efter vild harr och öring i strömmande vatten mot odlad fisk som utplanterats i sjöar och tjärnar, men har man en gång känt styrkan hos en fullmatad regnbåge, som gått en tid i vattnet, så är man fast. Hösten är dessutom den tid på året då man har störst chans att få fiska efter vakande fisk i dessa put and take vatten. Gettingar, harkrankar, myror, nattsländor och fjädermygg lockar upp många av de fiskar som sommartid står och trycker utmed sjöns botten. När vattnet nu kyls av efter frostnätter och höststormar, och fisketrycket vid vattnet avtar, kan man ibland få uppleva verkliga kalasfisken.

I början av hösten fungerar fisket fortfarande bäst i skymningen och flugvalet är inte speciellt svårt. Imitationer av nattsländor samt Muddler och Montanor brukar ofta locka fisken till hugg. Men på senhösten blir fisken mer aktiv mitt på dagen och födan brukar nu mest bestå av fjädermygg och

forts på nästa sida

Rolf Ahlqvists imitation av Brun Dammslända har hacklet lindat mitt på krokskaf-tet.

forts från föreg sida

små dagsländor, som under soliga dagar kan kläcka i stora mängder. Det är nu jag allt som oftast gått lottlös från tjärnen – trots vakande fisk alldeles intill land. Fisk, som bara någon vecka tidigare girigt slukat både det ena och det andra, följer nu bara efter och vänder retfullt utan att ta. Det är nu dags att ta fram de riktigt små torrflugorna i storlek 16–20.

Brun Dammslända

Småflugor tilltalar mig inte speciellt mycket, men jag insåg efter ett besök vid tjärnen att det vid dessa tillfällen är små torrflugor som gäller. Samtidigt fann jag ett intressant mönster på internet. Det var en enkel imitation av Brun Dammslända bunden av Rolf Ahlkvist. Hans berättelse om svårflörtade fiskar stämde precis med vad jag själv hade upplevt några dagar tidigare. Jag band några exemplar och prövade dem redan samma kväll. Succé!

Nu känner jag hur jag i och med detta smygfiske har tagit ännu ett steg som flugfiskare. Sedan premiärturen har det blivit många lyckade fisken med denna enkla men effektiva fluga. Den kanske kan tyckas vara i enklaste laget, men den har ändå rätt avtryck och siluett för att fisken skall ta den för en riktig slända. Genom att hacklet är lindat mitt på krokskäftet får flugan ett

mer sländlikt avtryck på vattnet. Flugan ligger dessutom lite lägre i ytfilmen än de flesta andra torrflugor, vilket också det bättre imiterar verkligheten. Det verkar som om sländorna mer fångas i ytfilmen än står på vattnet när det blir kallare. Först var jag kanske lite skeptisk till flugans fångstförmåga, det skall erkännas, men nu har jag blivit överbevisad om dess kapacitet.

Brun Dammslända

Krok: Torrflugekrok nummer 14.

Stjart: Ljust dunfärgade tupphackelfibrer.

Kropp: Brunt Gossamer natursilke som lackas.

Hackel: Ljust dunfärgat tupphackel lindat mitt på krokskäftet.

Rätt fluga är i sig ingen garanti för en lyckad fisketur. Försiktighet och tålamod är hörnstenarna i detta höstfiske. Jag har till exempel alltid med mig vadarbyxor – trots att tjärnen inte är vadbar – för att kunna sitta ner på den blöta strandkanten och vänta ut fisken. Jag smyger helt enkelt fram tills jag är ett par meter från stranden och sätter mig ner på baken för att vänta ut fisken. Ibland kan det dröja lång tid innan någon fisk visar sig, men om man lär känna sitt vatten, så vet man också var fisken brukar uppenbara sig. För det gör den alltid så småningom.

I väntan på att fisken skall dyka upp kan man sitta och njuta av höstsolen, färgerna och naturen. När man sitter så här helt lugnt och stilla blir man förvånad över hur mycket man får uppleva och som man annars missar då man bara rusar förbi i jakt på de bästa fiskeplatserna. Hjortron som lyser gula på myrens tuvor, orrarna på andra sidan tjärnen, sländor som stående på den mörka vattenytan torkar sina vingar. Man får också möjlighet att studera fisken, när den helt ostörd vakar alldeles vid strandkanten. Trots stillheten får man ändå uppleva absolut spänning. Att se en skaplig fisk i saktamak vakande närma sig den egna flugan för att slutligen stiga till den på bara någon meters avstånd är en mäktig upplevelse. Då krävs det nerver för att inte förhastasig...

Det har skrivits mer än en artikel om just höstfiske i put and take vatten. Men trots det får man oftast ha sjön helt för sig själv den här tiden på året. Kanske är det så att de flesta tror att det som skrivs om dessa fantastiska höstfisken är överdrivet.

Jag var själv skeptisk, när jag läste de första artiklarna, men jag har blivit mer än överbevisad. Mina bästa fisken har jag faktiskt haft under denna period. Så prova du också. Bind några spåda små dammsländor, parkera dig på strandkanten och njut av de sista höstdagarna vid regnbågstjärnen innan vintern kommer.

Nytt från Sverige

forts från sid 39

Om vi ser framåt, hur ska det framtida fisket bedrivas på Em?

Det ska drivas via bolaget och ligga under VD. Under fisketid behöver vi mer kunskap. Vi har skissat på ett fiskeråd som ska råda VD. En VD assistent skulle även behövas för att sköta en del praktiska ting under fisketiden.

De gamla fina traditioner som formats vid Em, vad händer med dessa?

Traditionerna ska bibehållas så gott det går. Det finns inga ambitioner att göra några förändringar. Då det gäller höstfisket har det varit svårt, då kunskapen om stamgästerna ej funnits. Det beklagar vi.

Kommer fisketrycket att öka?

Vi har inga sådana avsikter. Vi vill bevara det exklusiva flugfisket med få spön i unik miljö. Vi vill tjäna pengar,

pengar som dock oavkortat går tillbaka till bolaget. VD tillägger: Under hösten fiskar vi med 10 spön/dag och planerar att till våren som brukligt utöka detta med 3–5 spön/dag.

Hur ska man kunna bedriva fiskevården och den unika rensningen kring ån?

Under hösten har vi haft timanställda arbetare. Vårt första mål är dock att knyta de gamla fiskevårdarna till oss.

Den unika personkännedom som gamla stamgäster, blir den kvar?

Vi har ingen ambition annat än att försöka behålla den. Kan vi inte bygga på den gamla, så ska vi långsiktigt bygga en ny. Målet är att det ska fungera som tidigare.

Så man går inte mot en Mörrumsmodell?

Absolut inte! Det kan vi avvisa direkt!

Den totala kommersialisering, enorma fisketryck och anarki som råder där, skrämmar den och är det något att ta lärdom av?

Den skrämmar! Det finns ingen i familjen som har några tankar eller planer i sådan riktning. Paradiset ska vara som det alltid varit.

Med facit i hand, var denna förändring verkligen övertänkt och önskvärd?

Styrelsen känner att administrationsändringen var nödvändig. Uppbyggnaden blir svår, men vi strävar mot en långsiktig organisation med trygghet. Ingen i familjen förstod på förhand att resultatet skulle bli som det blev. VD tillägger: Ändringen var nödvändig, men det drastiska resultatet ej önskvärd.

Styrelsens åsikter är de samma och vi hoppas fortfarande kunna bibehålla kunskaperna vid ån.

SPORTFISKAR N.com
i Strängnäs

Din närmaste fiskebutik

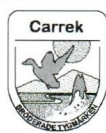

Mängder av
erbjudanden
på fyndsidan

Ett av Sveriges bredaste
sortiment för flugbindning

Öppettider: Månd-Fred 10-18 - Lörd 10-13
Trädgårdsgatan 36 - Tel: 0152-103 60

**BRODERADE
TYGMÄRKEN**

Skriv/ring för upplysning och pris.

Tel. 040-49 65 33

Fax. 040-49 78 30

www.B4.nu E-mail: carrek@B4.nu

Carrek

Box 14019, 200 24 Malmö

Fiska harr i ett av landets bästa strömvatten.
Flugfiskesträcka med max antal spön och höga
minimått. Fiskekurser & Guide & Fiskeshop mm.

GÖRÄLVEN

Ring Åke på Stötens Camping
0280-850 11 alt 070-571 92 44

Vi erbjuder Regnbågsfiske i flera
sjöar i vild smålandsnatur. Exklusivt
fiske efter GROV fisk & enbart flugfiske.
Camping, Stugor, Vindskydd, Grillplats.

**BERGETS
SPORTFISKE**

Fånga "Diana" som
väger hela 14 kilo!

Bergets Sportfiske
575 21 Eksjö

Ring Edel 0381- 830 43

Välbundna kvalitetsflugor från

SANDELL FLIES

LAX & HAVSÖRINGSFLUGOR

Binder på beställning Ditt favoritmönster
på tub och krok

Mats Sandell

Forsythiagatan 4

266 31 Munka Ljungby

Tfn: 0431- 432 310

Int. 0046- 431 432 310

www.sandellflies.com

**Vill Du bli
fiske- eller
naturguide?**

**Tornedalens
FOLKHÖGSKOLA**

www.tornedalens.fhsk.se

Egen flugbindning av Lax, Havsöring, Harr,
Öringflugor mm.

Flugbindningsmaterial & satser, Spön, Rullar,
Linor, Tillbehör mm

E-post: ml.sportfiske@swipnet.se

**ML Sportfiske
&
Laxflugespecialisten**

Beställ vår katalog
30:- i porto.

NYTT! Katalog

med spöbyggnad.

ML Sportfiske

Värms 25

680 51 Stöllet

0563-814 33

FLUGFISKE - FLUGBINDNING - FLUGOR

Galvan Open Back

Storspolad flugrulle med broms.

Finns i fem storlekar för klasserna 0-8.

JK FLUGFISKE

www.JKFLUGFISKE.com

Tel: 0152-13355, 070-6330301 Fax: 0152-21299

Postadress: JK Flugfiske, Hospitalsgatan 9, 645 30 Strängnäs
E-Post: info@jkflugfiske.com Hemsida: www.jkflugfiske.com

**Nytt
Strömfiskevatten i Småland**

Strömfiske Alsterån har just haft
premiär. Kom och njut av ett
spännande öringfiske i en
vacker natur.

Strömfiske

Alsterån

Fiskecenter

0481 - 633 66

www.alsteran.com

www.elgeco.com heter vår

hemsida. Ta en titt, det kan löna sig!!

**ALLTID MYCKET HEMMA FÖR
SPÖBYGGAREN !!
KLINGOR, RULLFÄSTEN RINGAR MM.**

MYCKET FLUGBINDNING
Bl.a den bästa kroken till bästa priset,
SPRITE
OCH MYCKET MERA !!

MILL END LINOR.
2:A SORTERING FLUGLINOR MED
OFTAST OBETYDLIGA SKÖNHETSFEL.
88:- / st., 240:- / 3, 380:- / 5, 650:- / 10.

NYA MYCKET BRA STARTSET
TILL MYCKET BRA PRIS!!
9' spö för lina 4-5, 5-6 eller 6-7, rulle
lina och tafs med c:a 30% rabatt!!

REA!

**PÅ MYCKET, MINST 30%!!
KOLLA HEMSIDAN!!**

ELGECO

Box 8012

421 08 Västra Frölunda

Tel. 031 - 473560

Fax. 031 - 493581

E-mail: elgeco@algonet.se

Gösta Olofsson

Jag blir flugfiskare

Författaren har under många år i tidskriften Flugfiske i Norden skildrat
flugfisket och flugfiskekulturen i berättelser och kåserier. På mångas
begäran har ett urval efter bearbetning och utökning samlats i en vacker bok.

Beskrivningar på Nordens bästa harr- och öringflugor.

Den är också en elegant present till vänner och bekanta!

Pris endast 175 kronor + porto o postf.

Gösta Olofsson, Backavägen 4, 671 33 Arvika.

Tel 0570-158 82 E-post: gosta.olofsson@mbox302.swipnet.se

Jims regnbåge – en trettio tummare – hugger samtidigt som två björnar dyker upp ur ingenstans och nyfiket betraktar slutfasen av drillningen från mycket nära håll

forts från sid 52

Efter hand smalnar älven och blir till en smal klyfta då den passerar genom resterna av en urgammal och kraftigt eroderad vulkankrater. Selen blir till fors men passeras elegant av de rutinerade guiderna. Halvvägs i forsen, där älven är som smalast, stannar vi för att fiska ett system med djuphål och strömmar. En av resans absoluta höjdpunkter.

Vulkanen Opala reser sig majestätiskt en knapp mil bort och dominerar omgivningarna med sina 2500 meter över havet. Det senaste utbrottet ägde rum för mer än 30 000 år sedan och den räknas därför som slocknad. Halvön genomlöps av två massiva bergskedjor med femton aktiva vulkaner och det senaste utbrottet inträffade någon månad innan vi anlände. 1994 hade Kliuchevskoy ett stort utbrott som slog ut motorerna på de jetplan som inte hann dirigeras undan askmolnet och en katastrof var mycket nära.

Efter en knapp veckas uteliv känns det underbart att ta en varm dusch, som guiderna riggat upp. Vi har vid det här laget funnit oss tillrätta i vår nya miljö, stämningen är på topp och om kvällarna njuter vi av läcker rysk mat tillagad på äkta råvaror (inga konserver här) som sköljs ner med varmt te eller sval vodka. Under måltiderna diskuterar vi om möten med björnar, fiskeupplevelser, taktik, kultur med mera. Våra värdar deltar gärna i diskussionerna och Oxana får all användning av sina färdigheter att tolka mellan ryska, engelska och skandinaviska.

Lika bra som vädret har varit, lika dåligt blir det, och det plötsligt. Jag har en dålig dag. Inte nog med att en dyngsur automatkamera ger upp sin sista suck och spottar ut filmen med senaste dagarnas bilder utan att först ha spolat

tillbaka den. Olyckan känns total då jag en stund senare lyckas knäcka mitt favoritspö.

Men insikten om det sanna privilegiet att få vara med på denna fantastiska resa återställer snart den mentala har-

Alla regnbågar återutsätts varsamt.

monin. Reservspöet visar sig duga utmärkt och kämpaglada bågar får det att buga många gånger ända ner i korgen. Spöet (det hela, vill säga) lämnade jag för övrigt kvar i Petropavlovsk som en liten gest till guiderna. Flugfiskeutrustning finns inte att uppbringa för pengar, den mesta utrustning de äger är gåvor från tidigare gäster från Europa och Nordamerika.

Snö och silverlax

När molnen lättar nästa morgon pryder ett snötäckt vulkanen ner till ett par hundra meter ovanför basen. Termometern kryper ner under nollstrecket varje natt och dessutom reg-

nar det. De många tillflödena, vissa av dem rika på svavel och mineraler, gör att älven inte enbart har vuxit till sig rejält utan även fått en annorlunda färg och en svagt metallisk smak. Denna fungerar som en säker signal att laxen återvänt till rätt vattendrag, och inte till någon annan av de hundratals älvar som finns här. På hösten rör det sig om några sista eftersläntrande puckellaxar (*gorbuscha*) men framför allt är det silverlax (*kisutsch*), 5 kilo nystigna muskler från det Okhotska havet.

Vi har ett spö i varje flotte tacklat med snabb-sjunkande lina i beredskap och lägger flera kast i varje djup pool som vi passerar. Dessa djupa pooler är säkra ståndplatser där laxen stannar för att vila. Vi inser dock efter ett tag att vi är för tidiga, eller laxen för sen, för trots sakkunnig guidning varken känner vi eller ser någon av dessa silverblanka skönheter.

Vi skrinlägger planerna på lax och ägnar istället de återstående dagarna åt regnbågarna. Särskilt minnesvärd är Jims 30-

tummare, som högg samtidigt som två björnar dök upp ur ingenstans och nyfiket betraktade slutfasen av drillningen från mycket nära håll. Vid detta tillfälle fann Jevgeny det tillrådligt att för säkerhet hålla handen på den dubbelpipiga bössan laddad med både hagel och kula, för att vid behov avlossa ett varningsskott...

Någon björn har han aldrig behövt skjuta, försäkrar han sedan. Under sista kvällen drar han dock ett antal sanna eller osanna historier om möten mellan björnar och människor. Kvällen blir mycket sen, men vi har gott om tid nästa förmiddag att packa ner utrustningen, göra några sista kast samt njuta av de sista timmarna i det fria medan vi väntar på helikoptern.

Köp, Sälj & Byt

De första fem raderna under denna rubrik är gratis för FiN:s prenumeranter. Ytterligare rader debiteras med 30:-/rad som bifogas med beställningen. Varje rad består av ca 35 nedslag. OBS! Mellanslag, kommatecken och dylikt räknas också. Köp, Sälj och Byt marknaden avser endast PRIVAT annonsering och gäller ej affärsdrivande verksamhet.

Annonser vars innehåll tyder på kontinuerlig verksamhet i inkomstsyfte tas endast emot av FIN prenumeranter såsom betalda radannonser där 30:-/rad bifogas manus.

Skicka eller maila Ditt annonsmanus (maskinskrivet eller tydligt textat) till Flugfiske i Norden, Fliskärvägen 6, 570 90 Påskallavik, klippinge@ebox.tninet.se. Uppge namn och fullständig adress!

Deadline för nästa Köp, Sälj & Byt är den 25 oktober.

Säljes: SAGE 590 DS, 2-del, 1 500:-. Zebco President 15', #9-10, 3-del med Leeda Magnum och Cortland klump 1 500:-. Flugrulle STH Grand Slam 1 500:-. P Löfdahl Splitcane 7'6" inkl tub av läder 4 000:-. Sverker, tel (S) 0340-832 93.

Säljes: Flugspö Hörgård HC splitcane, 2-hands, längd 12', #9, tätindat, SEK 1 500:-. Tel (S) 046-14 72 51.

Säljes: Flugspö UFM Super Pulser PCF-804 8', #4-5, 5-del. Nytt i originalfodral med carvasetui och plastinsats. Pris 2 000 kr el högstbjudande. Kikare Zeiss Dyalit 10x40 B/GA i läderfodral, 100%, nyskick. Pris 6 000 kr el högstbjudande. Tel (S) 0380-37 00 26 eft 21.00.

Säljes: Lamiglass 15', 3-del, 2 000:-. Norboron 15', 3-del, 1 500:-. Norboron 13', 3-del, 1 500:-. Roland, tel (S) 0226-301 95.

Säljes: Flugspö (WF 8-10') Custom made IMX G Loomis line WT 7-10'. Fighting Butt. Rulle Loop mod 3 med backing o linor. Flugspö (WF 7-9') Custom made IMX G Loomis line WT 6-9'. Rulle Loop mod 2 med backing o linor. Orvis neoprenvadare XL 4 mm. Flytring (rund) Caddis simmfenor för pjäxor. Högstbjudande. Öved Hultmark, tel (S) 023-108 66.

Säljes: 1 st Walton Powell Golden Signature 7.9'-8.9', #4-6 (GS 78-43), SEK 12 000:-, 1 st H Leonard Duracane 8.5', #6, SEK 6 000:-, eller högstbjudande. Leif Johansson, tel (S) 031-66 16 18, 070-561 15 54.

Köpes: Rackelhane 9-10', #4-6. Fint skick.

Tel (S) 0504-210 18, 070-660 25 11.

Säljes: 1 st Canon F1-n AE, 1 st FD 200 1:2.8, 1 st FD 85 1:1.8, 1 st FD 35 mm 1:2, 1 st Extender FD 2x-B, 1 st Speedlite 577G inkl transistor pack, 1 st Manfrotto fotostativ #055 med kulle, 6 st Hoya filter. Sparsamt använt. Totalpris 12 000:- eller högstbjudande. Leif Johansson, tel (S) 031-66 16 18, 070-561 15 54.

Säljes: Loop Vadarbyxa i 3/5 lagers Gore-tex, neoprenfot, gravelguards. Storlek XL. Helt nya och oanvända, fortfarande i förpackning. Pris: 2 700 SEK (nypris 3 950). Benny, tel (S) 018-38 08 94, 070-369 40 42. Email: possner@telia.com

Säljes: SAGE RPL + 8100-3, #8, 10', Custombyggt med struble aluminiumrullfäste, seymosnake, fullwellshandtag. 2 300 kr. Tel (S) 021-35 50 60, 070-789 80 42.

Säljes: FiN hela årgångar i nyskick: 1981-1984, 1988, 1992-1995. FiN hela årgångar i hyfsat skick: 1989. FiN separata delar: 1980 nr 5/6, 1985 nr 4 + 5/6, 1986 nr 2 + 3 + 5/6, 1987 nr 3 + 5/6, 1990 nr 1 + 2 + 3, 1996 nr 1. Lasse, tel (S) 031-21 60 37, kväll. samuelsson@hem.utfors.se

Säljes: Bruce & Walker 15', #9-11, hexagraph universal (träfärgat), pris 2 200:-. Tel (S) 0303-22 01 60, 0706-64 20 35.

Säljes: Torrflugfiske Preben Torp Peder-sen Norstedt 1980, 200:-. Modern Flugbindning Bergqvist m fl. Fly Dressing 1983, 100:-. Tel (S) 08-86 35 61.

Säljes: RST MPL 14', 9/10, custombyggt. Mycket gott skick, pris 3 900:-. Mats, tel (S) 0303-22 69 98, 0706-92 69 98 (säkr).

Säljes: Blackmaster, IM6 #8-9, endast använt ett år. 2 st SA System 2 8/9 rullar, 1 st SA Ultra 2 DT-8-F, 1 st LB 9, 1 st Inter-med. Sink TSI 9. Pris totalt 2 500:-. Tel (S) 031-54 33 28, 0733-78 43 60.

Säljes: Pateke Morton 12', #8-9, 500:-. Pflueger Medalist 1498 USA + 2 x-tra spolar, 1 000:-. Redington Redstar 9', #8-9, 800:-. Christer, tel (S) 0250-142 66, 010-264 23 20.

Säljes: Kompl årg av FiN 1979-2000 i bra skick, 2 000:-, alt högstbjudande + frakt. Tel (S) 023-654 92 el 070-769 39 75.

Säljes: Loop greenline 15', #10-11, nytt 5 års försäkring 3 500:-. Guideline salar 9,6', #6, nytt med lina guideline profession-al #6-7, sinktip 3 000:-. Sage 7100 rpl gr 3 10', #7, 1 500:-. Tel (S) 0303-22 01 60,

070-664 20 35.

Köpes: Hardy Zenith 3 3/8 Wide. Orvis 13,6' och Orvis 11'. Spön, klingor och delar allt är av intresse. Magnus, tel (S) 035-10 83 57, m.plantin@telia.com

Köpes: Mel Kriegers instruktionsvideo Flugkast 1 och 2. Tel (S) 026-14 57 91, 070-536 08 13.

Köpes: Flugrulle Edward von Hofe, Otto Zwarz, Bogdan eller Hardy. Tel (S) 060-12 52 91, 070-681 24 40, mail adress: skvadern@home.se

Säljes: Håndbygget Pandion 14,5'-5 kantet splitcane laksefluestang #10-11, har kun været "prøvet" en gang. Stangen er som ny. Stangen er bygget i 1979. Tilbud ønskes. Per, tel (DK) +45 4848 3900.

Säljes: Sage 489-5 SP, 5-del, 8'9", #4-5, 3 700:-. Två st rullar Ross Cimarron C2, 900 kr/st. Lars, tel (S) 070-642 26 65.

Upphittat:

Ett flugfodral i läder upphittat vid Stjör-dalsälven - Langfredagsnes vecka 34. Återfås mot beskrivning. Kontakta Pelle Klippinge på tel (S) 0491-913 23.

Betald radannons:

Vill Du bli laxfiskare!! 15-fots Gary Loomis 11-12, Hardyrullar, Linor fler än du behöver, 5 st Al-askar fulla med laxflugor, Vadarbyxor, vadarstav, Huggkrok mm. Värde minst 15 000:-. Paketpris 6 000:-. Flugfiske i Norden, Fiske för alla, båda från nr 1, nyskick, högstbjudande. 150 st fiskeböcker, numrerade exemplar, paketpris 12 000:-. Vill du ha mer så ring tel (S) 0221-504 29.

Förkortningar:

AFTM-klass	= #
Fot	= '
Tum/inch	= "
2-delat	= 2-del
3-delat	= 3-del
Reservspole/extra spole	= res.spole
Dubbeltaperad lina	= DT
Weight	
Forward-/klumplina	= WF
Long Belly-/Speylina	= LB
Shooting Taper lina	= ST
Flytande	= F
Sjunkande	= S
Snabbsjunkande	= FS

The Half-hitch Jam Knot

En enkel men stark knut för små krok­ar

Text & teckning: Gunnar Johnson

Jag har förstått att många avstår från att använda den styrande Turle-knuten, eftersom de tycker att den är besvärlig att utföra utan att ett antal hackelstrån fastnar och pekar framåt när de trär nylonög­lan bakifrån över flugan och drar åt knuten mellan flugans huvud och öga. Jag förstår dem och väljer också själv ibland att istället göra en clinch-knut, särskilt vid sent kvälls- eller nattfiske, när ljuset är svagt och jag ser dåligt, även om jag då inte får någon styrande knut.

Men av en ren tillfällighet fann jag en annan och mycket enkel styrande knut i W Carter Platts "Modern Trout Fishing" från 1938. Äldre flugfiskelitteratur kan faktiskt ibland innehålla åtskilliga bortglömda godbitar. Platts skriver att han för små flugor gärna använder "The Half-hitch Jam Knot" och visar den också i en tecknad illustration. Knuten tycktes mig först allt för enkel och jag var till en början något skeptisk och tveksam till dess hållfasthet. Den består ju, som framgår av teckningen, i princip endast av en enkel överhandsknut slagen över krok­skftet alldeles bakom krokögat. Men praktiska prov visade på motsatsen. Knuten var mycket stark. Hemligheten ligger i att ög­lan A, som ju utgörs av tafsens förlängning, pressar och nyper fast tampen B mot krokögat, så att låsningen faktiskt blir starkare ju mer dragkraften i tafs­en ökar. Knuten har heller inte visat någon tendens att glida så att tampen lossnar från sitt grepp.

Principen för Jam-knuten framgår av teckning 2. För att öka överskåd­ligheten är illustrationen tecknad med oklädd krok. Jam-knuten kan utföras enligt denna teckning, varvid man ser till att den korta tampen placeras så

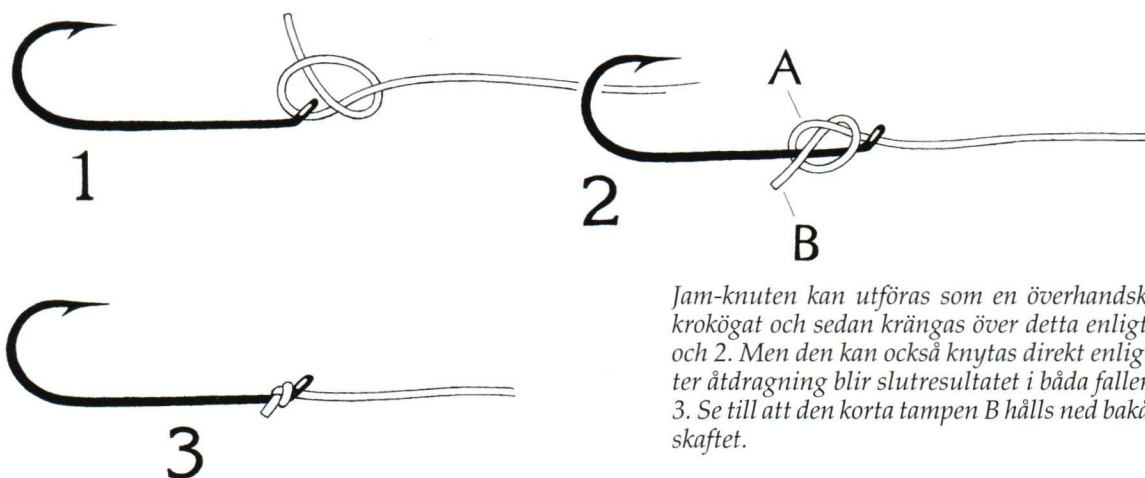
som bilden visar innan man drar åt. Det är enklast att hålla kroken vänd med ögat pekande uppåt. Då kan man lättare hjälpa till med en fingernagel och använda krokögat som ett stopp, så att nylonög­lan inte glider fram på tafs­en.

Men Jam-knuten kan också bindas som en överhandsknut framför krokögat (bild 1), varefter man som tidigare håller ner den korta tampen på hitsidan av krok­skftet och sedan "kränger" nylonög­lan över krokögat, varefter man drar åt den. Nylonet kommer då automatiskt att "arrangera sig" enligt bild 2 och 3.

Fördelen med Jam-knuten är, förutom enkelheten, att risken att binda ner några hackelstrån minskar jämfört med då man använder Turle-knuten. Dessutom blir Jam-knuten betydligt mindre, vilket kan ha viss betydelse när det gäller små flugor. Därtill är Jam-knuten trots sin enkelhet mycket stark.

Jag har visserligen vid praktiskt fiske endast använt Jam-knuten på tafsnylon av "normalkvalitet". De superstarka, men stumma nylonkvaliteter med blank yta, som vi begåvats med under senare år, har tyvärr ibland visat sig fungera sämre med en del traditionella knutar. Men en högst ovetenskaplig provdragning av knuten i torrt tillstånd med sådant tafsmaterial tyder på att den fungerar även här.

Oavsett nylonkvalitet är det emellertid mycket viktigt att man lämnat plats för knuten mellan flugans huvud och kroköga, så att nylonet dras åt mot den nakna metallen. Det är nämligen endast då som den korta tampen nyp­as åt ordentligt.

Jam-knuten kan utföras som en överhandsknut framför krokögat och sedan krängas över detta enligt figurerna 1 och 2. Men den kan också knytas direkt enligt figur 2. Efter åtdragning blir slutresultatet i båda fallen som i figur 3. Se till att den korta tampen B hålls ned bakåt intill krok­skftet.

Rapsodi i moll

Göran Ulfsparre avgår som
fiskeförvaltare vid Em

Text & foto: Pelle Klippinge

Göran Ulfsparre, som under lång tid skött och personifierat sportfisket vid Em, har avgått som fiskeförvaltare. Därmed har en lång och skickligt förvaltrad sportfiske- och fiskevårdsepok gått i graven. Först genom Gustaf Ulfsparre fram till sin död 1987 och sedan genom sonen Göran. Allt detta till följd av det styrelsebeslut som togs i samband med Ems Fastighets AB:s bolagsstämma den 3 juni där bolagets styrelse förbjuder allt ideellt fiskevårdsarbete i Emån på Ems sträcka.

Denna punkt var den direkta anledningen till Göran Ulfsparres avgång, vilken även komplicerat samarbetet med Emåns tjugo fiskevårdare. Ems Fastighets AB är ett familjebolag ägt av familjen Ulfsparre. Bolaget äger och förvaltar gårdarna Em och Åserum med jord- och skogsbruk som huvudnäring.

Så här berättar Göran Ulfsparre själv för Flugfiske i Norden om sin avgång:

Ägarmajoriteten i Ems Fastighets AB, som äger de nedersta 4 km av Emån, har bestämt att en nyordning av fiskeförvaltningen ska ske nu. En ny VD har tillträtt och han ska direkt sköta även enskildheter i fiskeförvaltningen.

Det började med att styrelsen förbjöd allt ideellt fiskevårdsarbete. Effektivt, ty därigenom tog de ifrån mig min största resurs för att vidmakthålla Emån i gott skick och upprätthålla hög kvalitet på fisket. De fiskevårdare som med entusiasm och kunnande arbetat med ån, fiskevården och fisketillsynen ville naturligtvis fortsätta att göra det på ideell grund men inte som lönearbetare åt Ems Fastighets AB.

När det stod klart att styrelsen inte tänkte ändra sitt beslut, detta trots att man visste följderna, sade jag upp mig som fiskeförvaltare. Jag vill inte ta ansvaret för något som jag vet blir en påtaglig försämring jämfört med min uppfattning om hur flugfiske och fiskevård med kvalitet bör skötas. Mina medhjälpare och jag har lagt fram flera förslag till hur vi skulle kunna fortsätta i den hittillsvarande traditionen, även i företagsform, men alla har avvisats.

Man har från styrelsens håll visat en överraskande kallsinnighet härvidlag. Detta är bara att beklaga. Jag hade hoppats att en avveckling av min insats skulle kunna ske successivt till kunniga och intresserade efterträdare men så blev det alltså inte.

Nu är det upp till den nya regimen i Ems Fastighets AB att hantera vår fantastiska naturresurs som Emåns havsöringar utgör.

Göran Ulfsparre kommer fortsättningsvis att arbeta med Gustaf Ulfsparres Stiftelse som bas från sin bostad på Em. Adressen är: Gustaf Ulfsparres Stiftelse, Em 1340, 383 91 Mönsterås (<http://get.to/gustaf.ulfsparres.stiftelse>). Stiftelsen bildades 1987 efter Gustafs död och arbetar för bevarandet av havsöringen i Emån. En viktig fråga man driver är vandringsfiskens möjligheter till nyetablering längre uppströms. Kraftverken vid Emsfors och Karlshammar med tillhörande laxtrappor är exempel på bromsklossar som stiftelsen jobbar på att helt eller delvis få bort.

Göran Ulfsparre i samspråk med fiskevårdaren Stig Nilsson.

Stiftelsen har även stora samlingar innefattande alla Ems fiskedagböcker, foton, flugfiskeredskap, litteratur, konst m m.

Vissa av de arbeten som planerats i Gustaf Ulfsparres Stiftelses regi på Em lamslås också efter styrelsens beslut om att inte tillåta ideellt fiskevårdsarbete. Under sommaren var det exempelvis planerat att lägga ut lekgrus vid Pike, Home och Ankarcrona pool samt att fortsätta med redan påbörjade grävningsarbeten. Dessa angelägna projekt, liksom den ideella fisketillsynen, avstannar således i och med beslutet, varför man här får söka nya vägar. Det hela är beklagligt och kan, om ingen lösning kommer till stånd, i förlängningen drabba Emåns vilda havsöring.

Alla vi tjugo fiskevårdare, inklusive mig själv, som under lång tid bedrivit fiskevård och fisketillsyn på Em ideellt, först under Gustaf och senare i samarbete med Göran, känner naturligtvis en stor förvåning, undran och bitterhet. Att en av världens kunnigaste fiskevårdare och fiskeförvaltare plötsligt slutar, känns lika obegripligt som att i nuläget inte kunna arbeta för Emåringen på Em.

Det ansvars- och kärleksfulla pysslet med lek- och uppväxtplatser för Emåringen kommer alla vi fiskevårdare att sakna å det djupaste. Allt tack vare ett beslut som torde få världens samtliga sportfiskekretsar, fiskevårdsorganisationer och berörda myndigheter, att förundras över under lång tid framöver. Man bara undrar varför och frestas att dra paralleller som en etablerad Emfiskare gjorde då han i skarpa ordalag liknade delar av processen vid att "bränna en kyrka".

Flugfiske VM i Lycksele

Här tar man flugfisket på allvar. När VM i flugfiske gick av stapeln i Lycksele i augusti bevakades tävlingen av flera utländska TV-bolag, och det italienska laget hade till och med haft biologer på plats för att undersöka bottenfaunan på de olika tävlingssträckorna

Text & foto: Leif Milling

Jag klickade mig fram till hemsidan för Flugfiske VM. Framför mig på skärmen uppenbarade sig en sajt i OS-format. Tjugoen länder med minst fem deltagare i varje lag fanns på plats i Lycksele under tiden 14–21 augusti. Flugfiske VM är stort!

Nu är det dock så, att i mina kretsar av flugfiskande systrar och bröder blir man inte speciellt upphetsade av ett VM i flugfiske. Förmodligen beror detta till stor del på att man aldrig besökt ett arrangemang i tävlingsfiske och träffat deltagarna.

Själv tog jag en söndagsutflykt den sista tävlingsdagen till Ekorrforsen i Vindelälven för att ikläda mig rollen som reporter.

Från Hotell Lappland i Lycksele, som var bas för evenemanget, kom sammanbitna deltagare och medföljande kontrollanter med buss. Det kändes som inför första åket i en World Cup tävling. Alla var koncentrerade inför uppgiften. Älvsträckan låg indelad och

klar. Varje land hade sina tilldelade metrar. Vem skulle jag följa?

"Kolla in Finland, dom leder", tipsade en kontrollant.

Janne Pirkkalainen dirigerade det finska spöet vid Ekorrforsen. Han fiskade likt en lektionsbok. Försiktigt, med mycket låg profil och torra vadar-skor, fiskade han av varje decimeter av strandlinjen. Just där jag själv brukar plaska ut till "bättre" fiskeplatser. Janne fiskade sig mot strömmen med korta uppströms torrflugekast. All vadning skedde planerat och mycket försiktigt.

Jag sneglade åt sidorna och såg bara uppströmsfiskande deltagare. Uppströms nymf- eller torrflugefiske var de fiskemetoder som gällde. Jag frågade kontrollanten om djupfiske med nymf och nappindikator, och fick till svar att förtyngda flugor var tillåtna, men att nappindikator inte fick användas. Jag började förstå de korta kasten och det koncentrerade kroppsspråket...

Janne Pirkkalainen fiskade likt en robot, gång på gång samma exakta kast och kontroll på flugan. Han finkamade sin del av forsen. Tänk om jag kunde vara lika koncentrerad under mitt eget fiske, vilka fångstrika turer det skulle bli. Jag började bli lite imponerad. Tänka sig att tävlingsfiskarna hade ett och annat att lära ut.

Fiskar gör man för att få avkoppling, spänning, naturupplevelser och fisk. För många är det sist nämnda ganska viktigt. Egentligen är de flesta av oss inte så olika våra bröder på tävlingsbanan.

En norsk deltagare slog verkligen hål på alla mina fördomar, då vi efter tävlingen satt i strandgräset och avnjöt en låg eftermiddagssol. Han berättade om förbrödring mellan människor från olika länder och kulturer på Hotell Lapplands pub, där hemliga flugmönster och tips om drömvatten avslöjades. Jag hade missat något som kallas "After-fishing".

Det är viktigt att flugfisket får en plats i massmedia och att våra beslutsfattare förstår det stora värde vi har att förvalta då det gäller sportfisket. I Lycksele trängdes BBC med belgisk, fransk och amerikansk TV som vid vilket VM som helst. Nämnas kan också att det italienska laget haft biologer på plats för att undersöka bottenfaunan på de olika tävlingssträckorna. Nog kan man tala om att ta flugfisket på allvar.

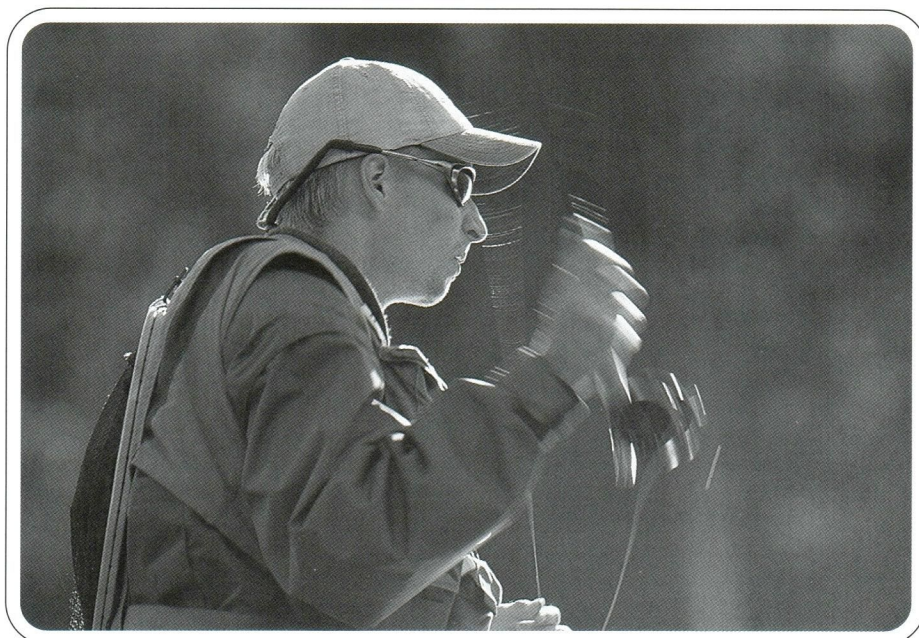
Så ta och klicka in dig på VM-hemsidan www.wffc2001.com och konstatera att numera finns Lycksele, Lappland och Sverige på flugfiskets världskarta.

Resultat individuellt:

1. Vladimir Sedivy, Czech Republic
2. Mark Yelland, Republic of South Africa
3. Pascal Cognard, France

Resultat lag:

1. France
2. Finland
3. Czech Republic

En koncentrerad Janne Pirkkalainen fiskade sin sträcka vid Ekorrforsen med korta uppströmskast.

Böcker från FiN

Emån – med flugspö längs världens förnämsta
 havsöringsvatten av Pelle Klippinge
 Spelvårar och sländedans av Rolf Smedman
 Dagsländor i öringvatten av Boström/Bengtsson
 Flugbindning på mitt sätt av Lennart Bergqvist
 Flymfer och andra mjukhacklade flugor av Johnson/Forsling
 Från fjäder till fluga av Anders Isberg
 Konsten att kasta med fluga av Mel Krieger
 Lax- och havsöringsälvar i södra Norge av Alf G Johnels
 Lax på fluga av Göran Clareus
 Laxflugor på mitt sätt av Lennart Bergqvist
 Mörrums alla Pooler
 Streamside Book fiskedagbok i fickformat
 Flugfiske i Norden inbunden i halvfranskt band
 Postens avgifter tillkommer.

Pris	Pris, ej pren
Kr 350:-	
Kr 170:-	
Kr 220:-	
Kr 400:-	
Kr 162:-	
Kr 295:-	315:-
Kr 265:-	295:-
Kr 220:-	240:-
Kr 295:-	320:-
Kr 470:-	495:-
Kr 70:-	
Kr 150:-	
Kr 410:-	

Böckerna kan beställas från FLUGFISKE I NORDEN, AnneMarie Skarp, S Parkgatan 8,
 343 31 ÄLMHULT. Telefon 0476-160 90. Fax 0476-160 64

Ludde

En allroundfluga där en och samma grundmodell kan varieras för att representera många olika insekter och andra bytesdjur

Text: Anders Eriksson

Foto: Gunnar Johnson

Från att en gång i tiden ha fiskat med tämligen enkla hackelflugor kom jag som så många andra att börja experimentera med allt mer komplicerade mönster och exakta imitationer av olika insekter. Men numera har jag slutit cirkeln igen och binder genomgående mycket enkla dunkrokar, vilka oftast inte föreställer någon speciell insekt, men som i gengäld kan representera många olika arter.

Just det senare är förmodligen den stora hemligheten bakom deras framgångar, det må sedan gälla enkla hackelvätflygkor eller motsvarande torrflugor. Egentligen gäller det bara att ha flugorna i några olika storlekar och färger. Den stora hemligheten är ju kunskapen om var och hur man ska kasta och fiska flugan.

Med andra ord att skaffa tillräcklig kunskap och erfarenhet om var fisken står vid olika tillfällen och hur flugan lämpligen bör presenteras.

Jag vill absolut inte påstå att flugvalet saknar betydelse, men vågar mig ändå på en avancerad gissning, nämligen den att vi allt för ofta tillmäter flugan en allt för stor betydelse, samtidigt som vi underskattar presentationen. Vi uppehåller oss alltför mycket i flugornas utseende och alla detaljer, när vi istället borde lägga mer vikt vid helhetsintrycket.

Det finns tusentals flugor komponerade av hängivna flugfiskare, som alla tror så fullt och fast på sina mönster, att de knappast är mottagliga för några argument. Men det handlar oftast mer om tro än vetande. Naturligtvis kan man säga detsamma om min "Ludde", som jag binder i oli-

ka färgställningar, och som därefter får representera många bytesdjur på fiskens meny efter råd och läglighet – allt från håriga fjärilslarver till nattsländelarver, puppor och husmaskar till gråsuggor, småräkor eller bara "mat" i största allmänhet.

Med andra ord är Ludde en husmask, om jag fiskar den förtyngd nere på botten, medan den blir en nattsländepuppa fiskad halvflytande uppe vid ytan. Fiskad bland regnbågssjöns vattenväxter blir den en gråsugga, ute vid kusten en liten tångräka och under trädöverhäng en nedtrillad hårig fjärilslarv. Färg, storlek, fisketeknik och fiskeplats samt tid på året får avgöra.

Grundmodellen är bunden på en långskaftad nymfkrok, varefter jag varierar färg på hacklet och dubbingen på kroppen. Genomgående ger jag Ludde förhållandevis kort hackel i förhållande till kroppslängd och krokstorlek, vilket i sin tur kräver att jag använder två smala hönhackel, eftersom så kortfibriga hackel sällan har tillräcklig stamlängd.

På nästa uppslag kan du följa bindbeskrivningen steg för steg. Dubbingen kan varieras enligt fritt val, men den bör spinnas så löst på bindtråden att kroppen blir tillräckligt porös för att hackelstammen ska kunna tränga in och ligga skyddad i kroppen.

Sammanfattningsvis är min idé att Ludde ska se allmänt "matnyttig" ut. Fisken kan ingen "insektslatin" – den vet med andra ord aldrig vad den äter – men den har en mycket väl utvecklad känsla för vad som ser ätbart ut eller inte!

forts på sid 60

Sportfiske

Akademien

Yrkesutbildningar för Dig som vill arbeta med sportfiske, fiskevård, turism och företagande.

Sportfiskegymnasiet

En treårig gymnasieutbildning inom naturbruksprogrammet, med yrkesinriktning mot sportfiske, fiskevård och turism.

Sportfiskets yrkeshögskola

En tvåårig eftergymnasial utbildning i samarbete med Sveriges Lantbruksuniversitet, SLU, i Umeå som leder fram till en kvalificerad yrkesutbildningsexamen inom sportfisketurism.

Studerande från hela Norden tas emot.

Sportfiskeakademien i samarbete med Sveriges Lantbruksuniversitet, Normark, Marine Power, Sportfiskarna och ett 80-tal övriga företag.

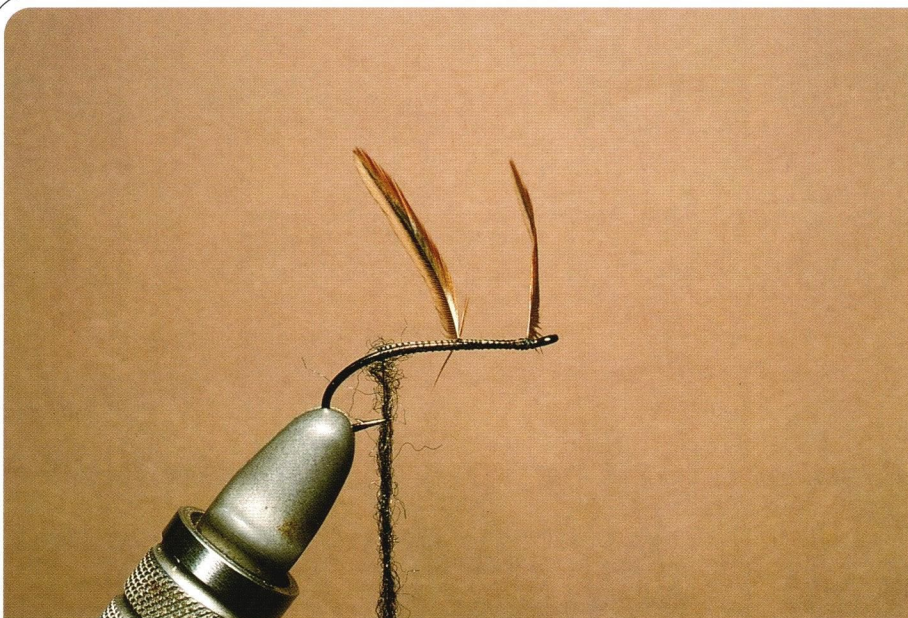
Box 93
667 22 Forshaga

Tel: 054-17 20 91
Fax: 054-87 49 38

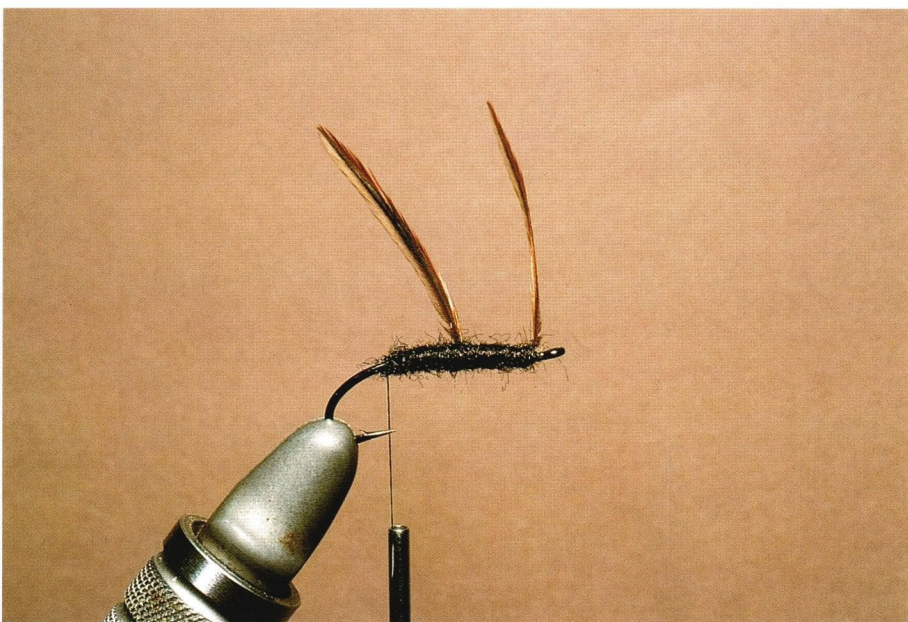
E-post: sportfiskeakademien@xpress.se
Hemsida: sportfiskeakademien.com

Fotokoll: ARIC DESIGN/Reklambyrå

Fäst in ett kortfibrigt hönshackel vid huvudet på en nymfkrok nummer 12–14 och sedan ytterligare ett hackel något framför mitten på krokskaftet. Fortsätt bakåt med bindtråden och dubba den.

Linda kroppen fram till huvudet och tillbaka igen. Bindtråden ska nu hänga i krokböjen och kroppen vara så lös att hackelstammen sjunker in i den.

Linda först det bakre hacklet och fäst in det i krokböjen. Gå sedan fram med bindtråden genom hacklet, så att det blir säkert förankrat. Låt bindtråden hänga alldeles framför hacklet.

Linda därefter det främre hacklet bakåt till bindtråden, fäst in och gå fram med bindtråden genom hacklet och avsluta med ett vackert format huvud.

Blöt flugan i ljummet vatten och trä över en plasttub medan den torkar enligt tidigare tips i FiN. Mitt bidrag blir att snedklippa röret, så att det kommer intill i krokbojen och täcker flugans hackel bättre.

Metoden med plaströret ger inte bara en fluga med vackrare profil när den torkat (jämför med bilden överst på sidan). Det bakåtriktade hacklet gör också att flugan lättare bryter genom vattenytan.

Tankar på strandkanten

En lovsång till enkelkroken – och en klokare fördelning av den havsvandrande fisken

Återutsättning av havsvandrande fisk har blivit allt vanligare, för att fiskstammarna ska förbli så livskraftiga som möjligt. Naturligtvis kan man ha synpunkter på om det är småfisken, matfisken eller rekordfiskarna man ska returnera. På kroksidan kan man välja mellan enkelkrok eller trekrok, där de båda kroktyperna har sina för- respektive nackdelar. Den havsvandrande fisken, framför allt lax och havsöring, fångas både till havs och i älvarna. Här är det inte alldeles självklart hur fördelningen av fiskeuttaget ska ske.

Aldrig mer en enkelkrok, har jag hört flera förtvivlade fiskekompisar och andra säga, efter det att de tappat flera stora fiskar under vårens havsöringsfiske. Det måste bli tillåtet med trekrokar igen, sa de, efter de frustrerande förlusterna. Enkelkrok anbefalldes vid flera fiskevatten i samband med sjukdomsutbrotten i början av 90-talet. Man var rädd om de decimerade havsöringsstammarna, ty denna kroktyp skadade fisken mindre och underlättade därmed återutsättningen.

Under de senaste tio åren har det bundits upp flera läckra, magiska och tekniskt avancerade mönster på tuber, medan enkelkrokar hamnat mer eller mindre i skymundan, trots att de flesta mönster kan bindas även på dessa krokar.

I samband med de förlorade fiskarna användes ofta tubflugor med enkelkrok. Dessa enkelkrokar var relativt små jämfört med tubflugorna och de förankrades till tuben med en kort plastslang eller ventilgummi. Sannolikt är denna kombination av krok och tub inte optimal.

Under 80-talet använde jag enbart trekrokar till mina flugor. Flera gånger blev fiskarna sargade i munnen och gälarna, så att de inte kunde sättas tillbaka igen. Detta fick mig att tänka till, och slutsatsen blev att enkelkroken borde bli det bästa valet.

Då trekroksförbudet kom var jag mentalt förberedd på att binda upp både oförtyngha och blyade lax- och havsöringsflugor allt från 12 upp till 7/0. Tubflugor i all ära, men de mönster jag behövde band jag lätt på enkelkrokarna. Som vi alla vet, så har tron på den fluga vi använder mycket stor betydelse för vårt fiske. I början var jag rädd för att jag inte skulle få behålla några fiskar på enkelkrokar. Hittills har jag inte tappat någon fisk, samtidigt som jag har fått fisk vid de flesta fisketurerna. Krokarna har varit lätta att lossa, vilket varit gynnsamt vid återutsättning av fiskarna.

Att jag landat alla mina fiskar, som tagit på så väl små som stora enkelkrokade flugor, är inget vetenskapligt bevis på att fisken alltid fastnar på dessa krokar. Men jag är så nöjd med enkelkroken, att trots att trekroken blivit "tillåten" igen, så tänker jag inte gå tillbaka till den.

Än dröjer det nog ett antal år innan vi kommer dithän, att man bestämmer ett vattendrags fiskproduktion – kapital och ränta. Sedan ska fiskeuttaget (delar av räntan) fördelas mellan de olika fiskeintressenterna (havs-, skärgårds-, mynnings- och älvsfiskare) och en reinvestering (också del av räntan), det vill säga en ökning av det totala fiskbeståndet (kapitalet), om det inte är optimalt i respektive vattendrag. En ökning av fiskbeståndet kan sedan komma alla parter till godo. Naturligtvis måste man vara medveten om, att bland de olika fiskeintressenterna finns det flera undergrupper, som kämpar för sina speciella intressen.

Bertil Rudell

Flugfiske

i Norden

Nr 4 okt 2001

Årgång 23

Redaktör:

Gunnar Johnson

Ansvarig utgivare:

Nore Sundin

PRENUMERATIONER, BESTÄLLNINGAR, KASSA: Anne-Marie Skarp, Södra Parkgatan 8, 343 31 Älmhult, tel. 0476/160 90. Fax 0476/160 64.

order@flugfiskeinorden.se

ANNONSER: Pelle Klippinge, Fli-skärsvägen 6, 570 90 Påskallavik, tel 0491/913 23 eller 0708/74 32 26.

klippinge@ebox.tninet.se

REDAKTION: Gunnar Johnson, Box 22, 571 06 Bodafors, tel 0380/37 11 25.

Prenumerationspris: för kalenderår 2001 SEK 310 i Skandinavien, SEK 430 i Europa och SEK 495 i övriga världen. Våra postgironummer är:

i Sverige 10794-6

i Danmark 5 00 21 33

i Finland 800051-1099515

i Norge 0806 1931377.

Payment from abroad by e.g. Eurocard, Visa, Mastercard, or international money order in Swedish crowns payable to Flugfiske i Norden, Södra Parkgatan 8, 343 31 Älmhult, Sweden.

GLÖM EJ ATT ADRESSÄNDRA SKRIFTLIGT NÄR DU FLYTTAR. UPPGE OCKSÅ ALLTID GAMLA ADRESSEN.

Redaktionen tar gärna emot artiklar, reportage och bilder från läsarna. För ej beställt material ansvaras icke. Eftertryck eller annat mångfaldigande av innehållet i denna tidning, helt eller delvis, är ej tillåtet enligt lagen om upphovsmannarätt.

Flugfiske i Norden utges av Förlagsaktiebolaget Flugfiske i Norden. Tidningen utkommer med sex nummer om året: febr, april, juni, okt och dec (dubbelnummer).

Sättning: Art Graphia AB.

Repro: Reprografen AB.

Tryckt 2001 hos Abetryck, Helsingborg.

ISSN 0349-3849.

Nummer 5/6 av Flugfiske i Norden 2001 beräknas utkomma i dec.

PRESENTTIPS FRÅN FiN

FiNs Slips blå med vita sländor Kr 140:-

FiNs Tygmärke m gyllene slända, oliv Kr 20:-

FiNs Dekaler
gul (fästes utanpå spötub el bil) Kr 10:-
rund (fästes på insidan av rutan) Kr 10:-

FiNs Brevmärken sign Gunnar Johnson
1 ark om 20 märken Kr 15:-
3 ark Kr 40:-

FiNs emaljmarke nål Kr 35:-

Vykort
5 dubbla kort m kuvert Kr 20:-
(Öring av T Gustavsson)
9 olika motiv m kuvert Kr 25:-
(av G Johnson/A Forsling) Kr 40:-
ark om 16 flugor

Boken KONSTEN ATT KASTA FLUGA
av Mel Krieger, 129 sid, storl 220x280
rikt ill. Kr 265:-

Boken DAGSLÄNDOR I ÖRINGVAT-
TEN av Boström/Bengtsson i fickformat
och skinnomslag 3:dje uppl Kr 220:-

FiNs Pärm vinröda m guldskriften
"Flugfiske i Norden" på ryggen, ej årtal Kr 40:-

FiNs Årgångar äldre/år Kr 200:-
2 årgångar, best samtidigt Kr 350:-
3 årgångar, dito Kr 475:-

FiNs Årgångar äldre inbundna/år Kr 410:-
2 el fler, best samtidigt Kr 380:-

FiNs Självhäftande vykortsetiketter
20 st/förpackning Kr 25:-

FiNs Lösnummer äldre årgångar/nr enkel Kr 40:-
Dubbelnummer gäller ej 79-81 dubbel Kr 60:-

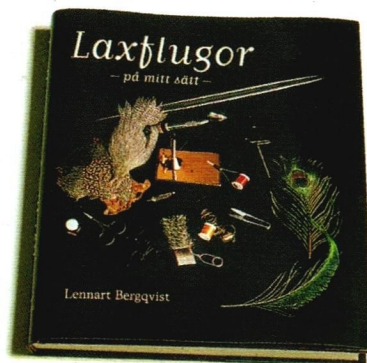
Prenumerationer på FiN som gåva ber vi
Er ringa vårt prenumerationskontor Kr 310:-

Mörrums alla Pooler Poolförteckning och
beskrivning av Domänverkets fiske i Mörrum
FiN-pris Kr 70:-

FiNs 15-års Index en innehållsförteckning
över samtliga nummer av FiN 1979-1993
m alfabetisk förteckning över förekom-
mande flugor, fiskevatten etc Kr 40:-

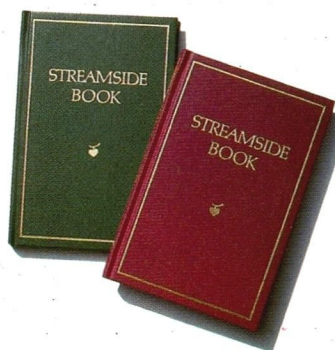
FiNs dubbelprenumeration får Du dels
vanliga pren under året samt lite in på ny-
året får Du en inbunden årgång
Tillägg Kr 370:-

Ang beställningar adresseras till: FLUGFISKE I
NORDEN, Södra Parkgatan 8, 343 31 ÄLMHULT. Va-
rorna sänds mot postförskott. Porto tillkommer. Har
Du några frågor är Du Välkommen att ringa på tel
0476-160 90 el fax 0476-160 64.

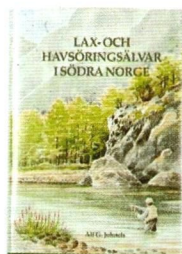
Lennart Bergqvist: "Flug-
bindning på Mitt Sätt". -
flugbindarnas "Bibel". Den
klassiska boken med färgbilder
som visar flugbindning - steg
för steg. En ny uppdatering
som innehåller fyra nya flug-
mönster samt det senaste på ma-
terialsidan. Utökad till 240 si-
dor totalt.

Pris: SEK 400:-
475:- till icke FiN-
prenumeranter

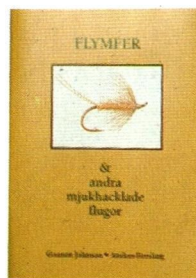
FiN:s nya "STREAMSIDE
BOOK", 11x17 centimeter och
112 sidor, går lätt ned i jackfick-
an. I denna fiskedagbok kan du
göra egna, värdefulla notering-
ar: flugmönster, adresser, kart-
skisser och skriva små berättel-
ser från dina fisketurer.

Pris: SEK 150:-

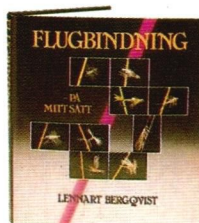
Alf G Johnels: "Lax- och
havsöringsälvar i södra
Norge". Den självklara fiske-
guiden för alla som fiskar lax i
Norge. 198 lax- och havsörings-
älvar från Oslo-området till
Trondheimsfjorden redovisas i
text och med översiktskartor.

Pris: SEK 220:-

Gunnar Johnson, Anders
Forsling: "Flymfer". Denna
bok på 128 sidor är ett vidarear-
bete med gamla mästare. De sis-
ta 16 sidorna utgörs av James E
Leisenrings "Färg och material-
bok" med en personlig introduk-
tion skriven av Pete Hidy.

Pris: SEK 162:-

Lennart Bergqvist: "Laxflu-
gor - på mitt sätt". 24 olika
typer av laxflugor, bundna och
steg-för-steg fotograferade i 300
färgbilder. Ytterligare ca 800
mönsterbeskrivningar. 285 si-
dor totalt.

Pris: SEK 470:-
495:- till icke FiN-
prenumeranter

Fånga varje nummer av

Flugfiske i Norden

under år 2002

Du betalar endast 310 SEK för 6 nummer

Du får: • INGEN PRISHÖJNING FÖR ÅR 2002

- NR 5/6-01 GRATIS
- LÄSA OM "DET" FÖRST
- INGA MISSADE NUMMER
- FRI LEVERANS HEM
- GRATIS ANNONSERING
- SPARA 91 KRONOR

Du kan anmäla detta genom att ringa Anne Marie på tel 0476-160 90, fax 0476-160 64 eller Pelle 0708-74 32 26 eller sätta in beloppet på vårt postgiro nr 10794-6.

Uppge då "Ny pren". Vi har också e-mail som du kan använda: order@flugfiskeinorden.se

Detta erbjudande gäller endast de som ej är prenumeranter år 2001 och fram till den 1 nov 2001.

Oavsett vad du flugfiskar så bjuder *Flugfiske i Norden* på spännande fiskereportage från när och fjärran. Heta tips på flugfiske i strömmande vatten, sjöar och hav efter bl.a. lax, öring, harr, gädda och regnbåge. I *Flugfiske i Norden* kan du vara säker på att få läsa om de bästa flugorna och smartaste fisketaktiken.

VÄLKOMMEN TILL VÅR MONTER PÅ MÄSSAN I ESKILSTUNA!

www.flugfiskeinorden.se

Nordens äldsta renodlade flugfisketidning